1859. Woensdag 30 November. No. 331.

NIEUWE ROTTERDAMSCHE COURANT.

SPOORWEGEN:
Van Rotterdam naar Amsterdam . . . . 7.30, 11.40, 3.30, 6.30.
„ Rotterdam alleen naar 's Hage . . . . 9.45 's morg. en 9.35 's avonds
„ Amsterdam naar Rotterdam . . . . 8.30, 11.30, 4.30, 7.30.
„ 's Hage alleen naar Rotterdam . . . . 8.30 's morg. en 3.40 's midd.

Van Rott. n. Utrecht, Amst. en Arnh.: 7.—, 10.—, 12.15, 1.30 (beh. Zond.), 5.15, 7.15.
„ Amst. n. Utrecht, Rott. en Arnh.: 7.20, 10.35, 12.30, 2.30 (beh. Zond.), 6.—, 7.45.
„ Arnh. n. Utrecht, Amst. en Rott.: 6.30, 9.45, 11.35, 12.30 (beh. Zond.), 6.50.
„ Utrecht naar Rotterdam 6.30. — Van Utrecht n. Amst. 6.45 (beide beh. Zond.),

Van Rotterdam en Breda naar Antwerpen . . . . 10.00, 2.45.
„ Dordrecht naar Rotterdam . . . . 10.40, 8.10.
„ Breda n. Antw. en Rott. 6.50, 12.35, 5.20 (het la. all. n. Antw. en Moerd.).
„ Antw. n. Breda en Rott. 7.45, 12.20, 5.25 (het la. all. n. Breda en Moerd.).

De Uitgever H. NIJGH heeft aan HH. Geabonneerden *gratis* toegezonden een half vel druks **HANDELINGEN DER STATEN-GENERAAL**, bevattende de *Zitting van Dingsdag* 29 *November* (*discussie over de Staatsbegrooting voor* 1860); alsmede de *memorie van toelichting* bij het wets-ontwerp houdende *bepalingen omtrent den doortogt en het vervoer van landverhuizers.*

Het regt van Amendement.

Is er verschil tusschen een amendement en een wetsvoorstel waarvan de tweede kamer het initiatief neemt?

Zietdaar eene vraag die onzens bedunkens geene vraag is; maar die toch behoort te worden uitgemaakt, alvorens men beslissen kan, of de voorzitter der tweede kamer door het opwerpen der prealabele kwestie omtrent het voorgestelde amendement op de spoorwegwet, de grenzen zijner bevoegdheid is te buiten gegaan of niet.

Is toch een wetsvoorstel, waarvan de tweede kamer het initiatief neemt, iets anders dan een amendement op eene aanhangige wetsvoordragt, dan is er wel geen twijfel aan, of de voorzitter is niet alleen bevoegd, maar zelfs verpligt, om, als naar zijne overtuiging, onder den vorm van amendement, een voorstel van wet wordt gedaan, waarvan men de kamer het initiatief wil laten nemen, deze over de voorloopige vraag te laten beslissen, of het amendement eigenlijk niet een op zich zelf staand wetsvoorstel is.

Het doet er niet toe, dat zulk een wetsvoorstel in den vorm van een amendement wordt gegoten, want niet de vorm, maar het wezen beslist.

De grondwet zegt immers dat door de tweede kamer wijzigingen in een voorstel des konings kunnen worden gebragt, zonder dat zij voor de voorgestelde wijzigingen eene afzonderlijke beraadslaging in de sectien, of als ze aangenomen zijn, voor het alzoo gewijzigd voorstel, een nieuw onderzoek in den raad van state voorschrijft; terwijl voor een wetsvoordragt van de kamer uitgegaan, deze voorschriften wel gegeven zijn.

Deze grondwettelijke bepalingen kan en mag men niet ontgaan, door aan een eigen voorstel den vorm van een amendement te geven. Art. 111 der grondwet zegt uitdrukkelijk, dat voorstellen van wet in den boezem der kamer gedaan, op gelijke wijze overwogen worden, als dit ten aanzien van voordragten des konings is bepaald; en ten aanzien van deze schrijft art. 103 beraadslaging in de sectien voor, alvorens ze in de volle kamer worden overwogen. Ook de wetsvoorstellen die van de kamer uitgaan, moeten dus in de afdeelingen overwogen worden, alvorens de volle kamer er over beraadslagen kan. Kan men dit gebiedend voorschrift der grondwet ontwijken door den vorm, dien men aan een voorstel gelieft te geven? Als de voorzitter onder den vorm van het amendement het eigen voorstel ontdekt, is hij dan niet gebonden aan de grondwet, en mag hij zich door dien vorm van een renvooi naar de sectiën laten afhouden? Is hij niet verpligt, als zijne overtuiging hem zegt, dat onder het bekleedsel van het amendement, een eigen voorstel verborgen zit, de vraag in de kamer te brengen, en haar te laten beslissen of art. 111, art. 107 der grondwet de regel is, waarnaar met het voorstel gehandeld moet worden? Stemt men dat niet toe, dan geeft men aan de voorstellers de magt, om naar hunne keuze, aan art. 111 der grondwet gevolg te doen geven of niet. Is dit eene gezonde leer?

Bestaat er nu een wezenlijk verschil tusschen een amendement op eene regerings-voordragt en een eigen voorstel der kamer?

Zij die beweren, dat het regt van amendement onbegrensd is, houden het tegendeel vol. Naar hun oordeel is het genoegzaam, dat een voorstel in de kamer gedaan, den vorm van een amendement heeft, om het in de termen van art. 107 der grondwet te doen vallen; er is dus in hun stelsel geen verschil tusschen amendement en eigen voorstel.

Wij gelooven, dat het regt van amendement zeer uitgestrekt is; wij wenschen het zoo ruim mogelijk te behouden; maar wij beweren, dat het zijne grenzen in zich zelf vindt.

Geeft eene formule, zegt men.

Definitiën te geven is niet gemakkelijk: wij willen echter beproeven, hoever wij het hiermede brengen.

Naar onze meening kan men amendement noemen, iedere wijziging in of verandering van eene voordragt des konings, die binnen de grenzen van het onderwerp blijven, waarover de voordragt loopt.

Men ziet, wij stellen de grenzen niet eng. Wij laten alle mogelijke wijzigingen en veranderingen, ook van beginselen, in wetsontwerpen toe; maar het voorgestelde moet niet buiten de perken van het onderwerp der voordragt gaan. Gaat het daarbuiten, dan is er geen verband meer tusschen de wetsvoordragt en hetgeen men in de kamer daarvoor in de plaats wil brengen, en dan is dit geene wijziging, geen amendement, maar een eigen voorstel, waarvoor art. 111 der grondwet maatgevend is.

Een paar voorbeelden: Er is een voorstel over de ministerieele verantwoordelijkheid aan de orde, waarin als criterium van ambts-misdrijven der ministers, kwaad opzet is aangenomen. Wij gelooven, dat dit criterium bij amendement kan worden weggenomen en daarvoor in de plaats gesteld, dat iedere overtreding, zelfs met de beste trouw begaan, strafbaar is; omdat, hoe diep die wijziging ook in de voordragt grijpt, hoezeer hare beginselen er door worden veranderd, zij niettemin binnen de grenzen van het onderwerp der voordragt blijft: de regeling der ministerieele verantwoordelijkheid. Maar als men een amendement voorstelde, dat b. v. de wijze van pensionering der ministers regelde, dan zou dit geen amendement, maar een eigen voorstel zijn, omdat het zich niet binnen de grenzen van het onderwerp der voordragt beweegt.

Neemt aan, dat men in concessiën en contracten veranderingen kan maken — waarvan wij blijven twijfelen, maar dat tot het beginsel, hetwelk wij op dit oogenblik behandelen, niets afdoet — en stelt dat het contract met de handelmaatschappij over de consignatien aanhangig is. De kamer zou dan allerlei amendementen daarin kunnen brengen over den tijd van duur van het contract, het bedrag der provisie, en wat al niet meer. Maar als men bij amendement de bepaling voorstelde: alle gouvernements-producten zullen in Indie worden verkocht, dan zou dit geen amendement, maar een nieuw voorstel zijn, omdat het niet betrof het onderwerp der voordragt.

Zoo ook met het amendement op de spoorwegwet.

Als men aanneemt dat men in concessie verandering kan brengen, dan had men in den considerans, zoowel als in de aangeboden artikelen allerlei wijzigingen kunnen voorstellen; maar men had bij de concessiën moeten blijven, want de concessiën waren het onderwerp der voordragt.

Nu men echter niet bij de concessiën is gebleven en daarin geene verandering heeft voorgesteld, maar een onderwerp wilde regelen, dat met de voordragt in geen verband hoegenaamd stond, namelijk, het stellen van regels omtrent de rigting waarin spoorwegen in ons land moeten aangelegd worden, nu was dit een eigen voorstel der kamer, waarmede slechts mogt gehandeld worden, zooals art. 111 voorschrijft en dat niet in openbare beraadslaging mogt gebragt worden, voor het in de sectiën was onderzocht.

Men ziet dus dat wij niet beperken; maar slechts behoorlijk onderscheiden.

Zegt men nu dat van die onderscheiding misbruik gemaakt kan worden en men amendementen, die wezenlijk amendementen zijn, bij de prealabele kwestie uit partijzucht ter zijde kan schuiven, dan is het antwoord, dat men niet geregtigd is, eene onderscheiding, die de grondwet maakt, en in den aard der zaak ligt, als niet bestaande te beschouwen, alleen uit vrees voor misbruik.

De grondwet onderscheidt niet, zegt de heer VAN AKERLAKEN. Wij antwoorden: de grondwet onderscheidt wel. De grondwet geeft wel degelijk andere voorschriften voor amendementen, andere voor eigen voorstellen; en nu doet het niets ter zake welk kleed gij uw voorstel wilt aantrekken, want het komt alleen aan op hetgeen het is. Een eigen, op zich zelf staand voorstel wordt geen amendement, omdat gij het zoo noemt. De grondwet onderscheidt tusschen amendementen en eigen voorstellen. Nu verandert een eigen voorstel niet van aard, als het ter gelegenheid van eene aanhangige regeringsvoordragt wordt gedaan, waarin het geene wijziging brengt; maar waarvoor het zich in de plaats stelt en een geheel ander onderwerp betreft, dan de regering voorstelt te regelen. De grondwet geeft geene definitiën. Vraagt men wat is eene wijziging, dan kan dit niet uit de grondwet, maar moet uit den aard der zaak verklaard worden, en dan gelooven wij de perken zoo ruim mogelijk gesteld te hebben met te zeggen: iedere verandering binnen de grenzen van het onderwerp der voordragt, is een amendement. Verder kan men niet gaan, of de verandering is geene wijziging meer; maar treedt op het gebied der eigen, op zich zelf staande voorstellen.

Algemeen Overzigt.

Rotterdam, 29 November.

In de zitting van de Tweede Kamer van heden zijn de algemeene beraadslagingen over het hoofdstuk *Buitenlandsche zaken* voortgezet. De voornaamste punten waarop, in verband tot de discussie van gisteren, teruggekomen is, betroffen: de wateraftappingen van de Maas en de betrekking van Limburg tot den Duitschen Bond. Voor het grootste gedeelte bestond het voortgezet debat uit repliek of hernieuwing en verduidelijking van vroeger gebezigde argumenten. Aan het verlangen van den heer *Sloet*, om de diplomatieke correspondentie, die tot de aangelegenheden van Limburg betrekking hebben, aan de kamer over te leggen, meende de minister niet te mogen voldoen.

Wijders zijn bij de behandeling der onderdeelen van het hoofdstuk nog eenige punten ter sprake gebragt, waaronder meer speciaal de wensch tot uitgifte van een *recueil consulaire*, die door den minister, even als in de gewisselde stukken, overbodig geacht werd na de publicatie der consulaire berigten in de *Staats-Courant* en de verzameling en bijeentrekking daarvan in het Bijblad van de *Economist*. Onder verwijzing wat nog eenige andere détails betreft, naar het verslag der zitting, zij nog vermeld, dat ten slotte het hoofdstuk met algemeene (60) stemmen is *aangenomen*.

Vervolgens werden de algemeene beraadslagingen geopend over Hoofdstuk IV (*Departement van Justitie*). Vrij levendig was de aandrang tot hernieuwde aanbieding eener regterlijke organisatie, nu de kamer met overgroote meerderheid beslist had, dat de hooge raad zou zijn een hof van cassatie en dat er naast de hooge raad zouden zijn hoven van appèl. Nu kon men zich niet goed vereenigen met het denkbeeld des ministers, om eerst bij eene afzonderlijke wet te doen uitmaken, hoevele hoven er zouden zijn en waar de zetels zouden zijn gevestigd. Men zag daarin besluiteloosheid, weifelachtigheid, kansrekening, terwijl andere leden ook klaagden over datzelfde euvel met betrekking tot andere punten van wetgeving, die noodzakelijk voorziening eischten, of ook in 't algemeen over gebrek aan werkzaamheid bij genoemd departement. De minister heeft die beschuldigingen één voor één wedersproken en tevens bepaald te kennen gegeven dat eerlang het wetsontwerp zal worden aangeboden, om het getal en de zetels der provinciale geregtshoven te bepalen, ten einde alsdan een vasten grondslag te hebben tot bewerking eener nieuwe regterlijke organisatie, gegrond alsdan èn op de reeds genomene beslissing omtrent den werkkring van den hoogen raad, èn op dien nopens de hoven. Zonder dergelijke voorbereidende wet, vreesde hij dat eene nieuwe voordragt wederom tot groote moeijelijkheden aanleiding zou geven. In den verderen loop zijner rede, heeft de minister het voornemen aangekondigd, om eene wetsvoordragt omtrent het grootboek in te dienen, waarbij dan tevens opgeheven konden worden de moeijelijkheden, die zich thans voordoen met betrekking tot de gemakkelijkheid, waarmede handligting kan worden bekomen. De algemeene beraadslagingen over het hoofdstuk zijn bereids gesloten. Morgen voortzetting over de onderdeelen.

De eerste kamer is tegen 9 December bijeengeroepen.

Eindelijk schijnen dan al de beletselen, die zich tegen de bijeenroeping van het congres hebben verzet, uit den weg geruimd te zijn; althans eene dépêche uit Parijs (*zie lager*) houdt in, dat de brieven tot uitnoodiging aan de respective mogendheden zijn verzonden. De dépêche voegt er bij, dat het congres in Januarij e. k. zal bijeenkomen; waar wordt niet gezegd.

Reeds de taal van de Engelsche dagbladen gaf grond om te vermoeden, dat men het over deze gewigtige zaak eens geworden was. De *Times* toch, die zich tot dus verre zoo hevig tegen eene vertegenwoordiging van Engeland op het congres verzet had, is daaromtrent geheel van denkbeeld veranderd. Het blad laat daarbij echter uitkomen, dat het congres niet geroepen is, om zijne besluiten met geweld door te drijven en stemt in dit opzigt geheel overeen met de zienswijze van de *Morning Post*, die daaraan niets dan een raadgevend karakter wil hebben toegekend. Daarom, zoo redeneert het orgaan van lord Palmerston verder, zou dan ook iedere poging van dit ligchaam, om het Pauselijk bewind in de Romagna met geweld te herstellen, een krachtigen weerstand bij de Engelsche natie vinden.

De kardinaal Antonelli zal den paus op het congres vertegenwoordigen.

De Engelsche *Economist* beschouwt de aftreding van Garribaldi als kommandant en chef der troepen van Midden-Italie als een groot ongeluk. Onverschillig welke de oorzaken ook mogen geweest zijn — zoo redeneert het blad — zeker schijnt het, dat Italie, tot nu toe zoo eensgezind, weder in partijen verdeeld is en dat Piemont niet meer die onverdeelde heerschappij uitoefent die tot dusverre der vaderlandslievende beweging tot schild verstrekte. Het is te vreezen, dat zoo de bovenmenschelijke spanning der gemoederen, welke men met geweld verlengd heeft, tot eene revolutie mogt leiden — een waarschijnlijk geval, zoo het congres met de wenschen van Italie speelt — Sardinie niet meer in staat zal zijn de teugels der beweging in handen te nemen.

Volgens eene dépêche uit Madrid van 27 dezer, was de stelling van den generaal Echague door 4000 Mooren aangevallen, doch waren deze met een aanzienlijk verlies afgeslagen.

De Spaansche *Gaceta* deelt het budget over 1860 mede. De uitgaven komen daarop voor tot een bedrag van 1 milliard 887 millioen realen en de ontvangsten op 1 milliard 892 millioen realen.

Met de *America*, gisteren te Liverpool aangekomen, is de tijding ontvangen, dat de koning der Sandwichs-eilanden op zijn particulieren secretaris geschoten en dien man gevaarlijk gewond heeft; er was sprake dat de koning zou abdikeren.

De *Diario Official* van Caracas van 17 October, bevestigt het berigt, dat de Fransche zaakgelastigde te Venezuela, die beschuldigd werd de partij van den gewezen president Monagas toegedaan te zijn, zijn paspoorten ontvangen en zich onmiddelijk aan boord van het Fransche advies-jagt *Lucifer* ingescheept heeft. Hetzelfde dagblad behelst eenige dépêches, gewisseld tusschen den kommandant van de *Lucifer* en het hoofd der regering te la Guayra, waarin eerstgenoemde protesteert tegen de arrestatie van twee Franschen en aan de regering van Venezuela verwijt, dat zij de ontevredenheid nog vermeerdert, welke hare handelingen bij de verschillende Europesche natien reeds te weeg gebragt had. Het schijnt namelijk te blijken, dat de vijanden van Monagas, na diens val zelven weder door eene andere partij zijn uit den zadel geligt; dat generaal Paez, die uit New-York was geroepen, afstand heeft moeten doen van het denkbeeld, om een hecht gouvernement te vestigen en eindelijk, dat Venezuela op dit oogenblik ten prooi is aan een burgeroorlog. Reeds hebben de gezamenlijke consuls sedert 22 Junij ll. aan den gouverneur van Martinique om bescherming moeten verzoeken, en het is daaraan, dat de zending van de *Lucifer* toe te schrijven is.

BUITENLAND.

Engelsche Post.

Londen, 28 November. De prins en prinses Frederik Willem van Pruissen zullen, volgens eene mededeeling in het *Court Journal*, niet naar Osborne gaan, maar den 2den December naar Duitschland terugkeeren.

— Het Perzische gezantschap zal Londen in de eerstvolgende dagen verlaten en zich naar Brussel begeven.

— Ter eere van den ingenieur Brunel zal een monument worden opgerigt. Tot dat doel heeft reeds eene meeting plaats gehad en is eene commissie benoemd, aan welker hoofd lord Lansdowne en verscheidene der voornaamste ingenieurs van het land staan.

— De inteekeningen op het aangekondigde werk van kapt. M'Clintock over zijne laatste Noordpool-expeditie, bedragen thans reeds 12,500 exemplaren.

— Eindelijk is besloten wat met de oude Smithfield markt zal worden aangevangen, nadat men na eene agitatie van vele jaren er in geslaagd was de veemarkt van daar naar eene afgelegene voorstad te verplaatsen. Een gedeelte van de groote ruimte zal in zoogenaamde *halles* voor geslagt vleesch veranderd worden; een ander gedeelte zal met boomen worden beplant, terwijl digt daarbij een nieuw spoorwegstation zal worden aangelegd voor een spoorweg uit het hart der City naar het noordelijk gedeelte der hoofdstad. Een tweede centraal-station derzelfde linie zal in de nabijheid der bank worden aangelegd; de laatste spoorweg zal gedeeltelijk over de huizen aangelegd worden en de City doorkruisen.

— Men zegt, dat de Fransche regering van Napels vergunning heeft bekomen om van Gaeta een onderzeeschen telegraaf-kabel naar Corsika te leggen. Op Malta gelooft men, dat dit het zenden van dépêches naar Engeland zeer vergemakkelijken zal, daar door middel van een nieuwen kabel, welke gelegd wordt, de directe verbinding tusschen Malta en Napels spoedig tot stand gebragt zal zijn. Ook van Malta naar Alexandrie zal spoedig een kabel gelegd worden.

— Met de *America* zijn berigten ontvangen uit New-York van 17 dezer, benevens $ 100,000 aan specie.

Uit New-Orleans wordt van den 14den gemeld, dat de opstand in Victoria (Mexico) onderdrukt is en dat de leiders er van gefusilleerd zijn. Volgens berigten uit Mexico had Marquez openlijk erkend, dat hij zich op vaderlandslievende gronden van het geld-eskorte had meester gemaakt.

Uit La Guayra wordt van den 25sten October gemeld, dat de rebellen op alle punten de nederlaag leden.

— Uit Calcutta wordt aan den *Times*, onder dagteekening 22 October, geschreven, dat onverwijld met het leggen van een onderzeeschen telegraafkabel tusschen Calcutta en Singapore een aanvang zal worden genomen.

— Berigten uit Hongkong van 12 October melden, dat sedert het vertrek der laatste mail niet veel van staatkundig gewigt is voorgevallen. De handel werd in alle Chinesche havens ongestoord voortgezet. Tijdingen uit Calcutta geven te kennen, dat de heer Bruce naar aanleiding van de jongste ongeregeldheden te Shanghay, een regiment infanterie had aangevraagd, ter bescherming der Engelsche belangen aldaar.

Door de buitenlandsche inspecteurs van de Chinesche tolkantoren werden pogingen in het werk gesteld, om de ontvangst van de regten te Canton onder hun toezigt te brengen. De Chinesche autoriteiten zijn echter ongenegen hun daarin behulpzaam te zijn.

Van de bewegingen der rebellen in het Noorden en Zuiden heeft men in den laatsten tijd niets vernomen.

De koeliehandel is thans nagenoeg tot Macao beperkt; de regering van die plaats bevordert en beschermt dien handel. Uit eene goede bron wordt gemeld, dat uit Parijs bevelen zijn ontvangen, om voortaan aan de Fransche schepen geen verlof meer te geven zich met dien handel in te laten. Aldus is het transport van koelies thans uitsluitend het deel der Amerikaansche vlag, daar de consuls der Vereenigde Staten, in weerwil van het verbod van hun gezant, voortgaan met schepen, die koelies vervoeren, uit te klaren. Eenige dagen geleden had een Amerikaansch schip Macao verlaten met niet minder dan 850 koelies, terwijl nog drie of vier andere op eene dergelijke lading wachtten.

Het bevestigt zich, dat de Chinezen weigeren het Amerikaansche tractaat in werking te doen treden, zoolang de kwestie van het Britsche tractaat nog niet is geregeld. De gezant der Vereenigde Staten bevindt zich thans in Japan, doch het is niet waarschijnlijk, dat deze trouwbreuk tot iets meer aanleiding zal geven dan tot protesten of vertoogen.

Het verdient opmerking, dat te Foo-Chow-Foo thee wordt opgekocht en met vreemde schepen naar het Noorden wordt gezonden, vanwaar zij over land naar Rusland vervoerd wordt. Verder kan nog gemeld worden, dat groote hoeveelheden eijeren van den zijdeworm, onlangs van Shanghay naar San Francisco zijn verzonden.

Volgens de *China Overland Trade Report*, aan welk blad bovenstaande berigten zijn ontleend, beoogen de Russen, door hunne verschijning met een aanzienlijk eskader in Japan, een uitbreiding van grondgebied. Een aanval van eenige Japanners op drie Russische zeelieden te Yokiama, welke eindigde met den moord van twee der laatstgenoemden, heeft de zaak nog ingewikkelder gemaakt en zal waarschijnlijk worden aangegrepen als een voorwendsel, om de aanvallende staatkunde van de Russen in die streken te wettigen. Wat den bovenvermelden moord betreft, zoo blijkt het overigens dat welgezinde Japanners hebben getracht deze misdaad te voorkomen. De *North China Herald* zegt dat de moord moet worden toegeschreven aan eenige Japansche ambtenaren, die op verzoek van een of meer der buitenlandsche vertegenwoordigers (waaronder welligt ook die van Rusland) waren afgezet. Generaal Muravieff bevond zich den 23sten September met zes of zeven oorlogschepen te Yeddo, en men zeide dat hij zich de beleediging, zijnen landgenooten aangedaan, had aangetrokken; ten minste men beweerde dat het Zuidelijk gedeelte van het groote eiland Saghalien aan de Russen was afgestaan, en dat wel kort nadat zij gedreigd hadden Yeddo niet te zullen verlaten, tenzij algeheele voldoening voor den moord was gegeven. Het ontslag van de voornaamste autoriteiten van Kanagawa had men mede van de Japansche regering verkregen. Verder wordt uit Japan gemeld, dat men te Yeddo eene verandering van ministers te gemoet zag.

De handel in Japan, hoewel van alle zijden door de regering bemoeijelijkt, schijnt echter vooruit te gaan. Niet minder dan drie groote stoombooten varen tusschen Japan en Shanghay, behalve de zeilschepen. De handel schijnt echter voornamelijk beperkt tot het verkeer tusschen Japan en China.

— De Hongkongsche correspondent van de *Times* meldt, dat de schout bij nacht Hope volkomen van zijne wonden hersteld is.

Duitsche Post.

*** Frankfort,** 27 November. Naar men van welonderrigte zijde verneemt, heeft de Pruissische gezant alhier in last ontvangen, om op nieuw bij de bondsvergadering aan te dringen op het bekend maken der volledige protokollen van het verhandelde in de zittingen.

— Te Darmstadt zijn dezer dagen proeven genomen met een door den fabrikant Hochstätter aldaar uitgevonden zwartachtig papier, dat het buskruid moet vervangen. Naar men tevens verneemt, zou de uitvinder van de Engelsche regering eene uitnoodiging hebben ontvangen, om daarmede te Woolwich proeven te nemen.

— Uit Munchen wordt de volgende lofwaardige handeling van keizer Alexander medegedeeld. Men had dezer dagen den keizer per telegraaf kennis gegeven van de zoo even voltrokken trouwplegtigheid van den voortvlugtigen Russischen letterkundige, Ivan Golowin. Twee uren later kwam reeds het volgende antwoord uit St. Petersburg terug: „Mijn keizerlijken vaderzegen. Alles is vergeven en vergeten."

— Te Karlsruhe heeft de tweede kamer eergisteren hare eerste regelmatige zitting gehouden, waarin door een der aanwezige ministers werd aangekondigd, dat de groothertog uit de voorgeslagen drie kandidaten, den referendaris Junghaus tot president had gekozen. Wijders dat op last van Z. K. H. de tot het concordaat met den paus behoorende stukken, aan de kamer ter voorloopige kennisneming zullen worden medegedeeld, onverminderd de later te doene voorstellen, ten behoeve van eventuele veranderingen, in de bestaande wetten te maken.

Fransche Post.

***§* Parijs,** 28 November. Heden heeft graaf Walewski op het ministerie van buitenlandsche zaken eene conferentie gehouden met prins Metternich. Naar men later vernam, had deze bijeenkomst, die spoedig was afgeloopen, hoofdzakelijk ten doel de afzending der brieven van uitnoodiging tot het congres, die nu eindelijk morgen zal plaats hebben. (*Vergelijk de dépêche Parijs*). De taal der Londensche dagbladen gaf trouwens reeds genoegzaam vooruitzigt op dit resultaat. Het is nu maar te hopen, dat het meer vredelievend aanzien van den staat van zaken verder van een gunstig gevolg moge zijn.

Men verzekert, dat het Weener kabinet nu toch zijne goedkeuring heeft geschonken aan het regentschap van den heer Buoncompagni, terwijl dit tevens ook door den heer Ricasoli zou aangenomen zijn. Deze laatste heeft twee gemagtigden naar Modena afgevaardigd, met last om zich op verschillende punten met den heer Buoncompagni te verstaan; welke aangelegenheden hiermede bedoeld worden, is evenwel nog niet bekend. Intusschen blijkt het, dat de nieuwe regent reeds de noodige toebereidselen maakt, om te Florence zijne intrede te doen. De heer Farini zal inmiddels met zijne administratieve functien in Modena, Parma en de Romagna belast blijven, terwijl de heer Ricasoli insgelijks bij het Toskaansche gouvernement zijne betrekking behoudt en dus, even als eerstgenoemde, de gedelegeerde van den heer Buoncompagni wordt.

De heer Micher, adjudant van den bevelhebber der land- en zeemagt in Algerie, is heden alhier aangekomen en heeft zich onmiddelijk naar Compiègne begeven, om den keizer de onlangs op de Marokkanen veroverde wapens en vaandels aan te bieden. Het een en ander bestaat uit twee vaandels, in het gevecht van den 5den dezer, op de Mahias en Angadas veroverd, benevens eenige geweren, sabels, dolken en een prachtig slagzwaard.

Onder de geemploijeerden van het Palais Royal loopt het gerucht, dat prins Napoleon voornemens is, om met zijne gemalin een gedeelte van het paleis der Tuilerien te betrekken, en wel dat gedeelte, hetwelk vroeger door den hertog en de hertogin van Orleans bewoond werd. Het plan is nog wel niet tot rijpheid gekomen, maar de keizer schijnt in allen gevalle sterk over te hellen tot het denkbeeld, om aan het Palais Royal eene andere bestemming te geven, namelijk om het in te rigten tot eene tijdelijke residentie voor vreemde souvereinen, die onze hoofdstad bezoeken.

Al het personeel, dat tot de dienst behoort der militaire intendance voor het expeditiecorps naar China, zal reeds morgen te Marseille scheep gaan. De heer Mathieu, onder-commissaris, zal zich daarentegen naar Batavia begeven, waar een remonte-dépôt zal worden opgerigt, dat aan zijne zorgen zal worden toevertrouwd. De artillerie van het expeditiecorps bestaat in het geheel uit vier batterijen.

— De heer Emile de Girardin is Zaturdag jl. verschenen voor den regter van instructie ter zake van zijne brochure *l'Empéreur Napoléon III et l'Europe*, welke brochure in beslag is genomen even voor hare uitgave. De heer de Girardin heeft onder anderen aan den regter geantwoord, dat slechts één van beide kan waar zijn: òf de in beslagname der brochure vóór hare uitgave is nietig, òf die in beslagname is, volgens de erkenning van den wetgever, *de wederinvoering van de voorafgaande censuur, onder eene vermomming, en bijgevolg de ondergang van de vrijheid der drukpers*, welke vrijheid door de keizerlijke regering plegtig verklaard is: *te zijn eene verovering van* 1789, *die men aan een volk, zoo verlicht als de Franschen, niet weer zou kunnen ontnemen.*

— Er is op dit oogenblik sprake van de oprigting van een ministerie voor de stad Parijs. In 1853, toen de keizer een begin maakte met de kolossale werkzaamheden ter verfraaijing der hoofdstad, wilde men reeds de bevoegdheid van den prefect der Seine uitbreiden. Het plan, dat tegenwoordig opgevat zoude zijn, kan dus als eene hervatting van het vroegere voornemen beschouwd worden.

— De proclamatie van Garibaldi aan de Midden-Italiaansche troepen (waarvan reeds melding is gemaakt) luidt als volgt:

„*Aan mijne strijdmakkers in Centraal Italie!*

„Laat mijne oogenblikkelijke verwijdering uwen ijver voor de heilige zaak, die wij verdedigen, niet uitdooven.

„Terwijl ik afscheid neem van u, die ik beschouw als de vertegenwoordigers van een verheven denkbeeld, namelijk dat der verlossing van Italie, — ga ik heen met een treurig, een bewogen gemoed. Maar ik troost mij met de zekerheid van mij weldra op nieuw in uw midden te bevinden, om u behulpzaam te zijn aan de voltooijing van het zoo roemrijk aangevangen werk.

„Het zou voor u en voor mij het grootste ongeluk zijn, wanneer wij ons niet bevonden daar waar voor Italie gestreden wordt. Jonge lieden! gij, die bij Italie en bij den bevelhebber, die u ter overwinning moet geleiden, hebt gezworen, legt de wapens niet neder; blijft op uwen post; zet uwe oefeningen voort; volhardt in de militaire discipline.

„De wapenstilstand zal niet lang duren; want de oude diplomatie schijnt de zaken nog niet in te zien, zoo als deze inderdaad zijn. Zij beschouwt u nog als de mannen van tweedragt van vroeger. Zij weet niet, dat de elementen eener groote natie in u aanwezig zijn, wanneer men u slechts vrij en onafhankelijk laat, maar dat tevens de zaden der revolutie in u ontkiemen, wanneer men uwe regten miskent en u niet het meesterschap op uwen eigen bodem laat.

„Wij begeven ons niet op vreemden bodem; men behoort ons derhalve op ons eigen terrein met rust te laten.

„Al wie u aanvalt, zal ondervinden dat hij, voor wij ons aan eene slaafsche heerschappij onderwerpen, eerst met geweld een volk zal moeten vernietigen, hetwelk gereed is om voor de vrijheid te sterven.

„Maar wanneer wij allen mogten gevallen zijn, dan zal de laat-

en wraak, tot welke de vreemde heerschappij ons heeft vervoerd, zich op de volgende geslachten overplanten. Wij zullen aan onze zonen niet slechts de bewustheid van hun goed regt, maar ook wapens nalaten. Ik zweer u, dat onze onderdrukkers zich niet in een gerusten slaap zullen kunnen verheugen!

„Italianen! Ik herhaal het: legt uwe wapens niet neder; gij behoort u thans meer dan ooit rondom uwe aanvoerders te scharen en de strengste krijgstucht in acht te nemen.

„Burgers! laat er onder u niet één gevonden worden, die zijn penning niet stort in de nationale inschrijving. Laat onder u niemand zijn, die geene wapens gereed houdt om, welligt reeds morgen, door geweld datgene te verkrijgen, wat men ons niet uit regtvaardigheid wil overlaten."

Per Telegraaf.

Turin, 28 November. Het officieele orgaan deelt de nieuwe kieswet mede, alsmede de benoemingen van de gouverneurs in de nieuwe provincien. De markies de Villamarina is tot gouverneur van Milaan benoemd.

Parijs, 29 November. De *Moniteur* deelt de drie tractaten mede, welke te Zurich gesloten zijn. De bepalingen zijn overeenkomstig met hetgeen reeds van de beide andere bekend is.

Parijs, 29 November. De brieven tot uitnoodiging voor het congres zijn heden verzonden. Het congres zal in de eerste dagen van Januarij bijeenkomen.

Londen, 29 November. Koffij, verschillende kwaliteiten hooger. Suiker minder gevraagd. Thee gedrukt, Congo 14 d. Rijst vast.
Talk in loco 58/-, op Jan./Maart 57/- à 56/6.

(*Tweede Goederen-berigt.*)

Koffij: Plantation Ceylon met 64/- à 71/- betaald. Het artikel verkeerde in eene kalme stemming.
Suiker. Voor verschillende soorten bestond redelijke vraag.
Thee Common Congo 13¾ à 14¼ d., met weinig handel.
Rijst vast.
Schotsch IJzer 53/3.

Liverpool, 29 November. Heden zijn 6000 balen Katoen tot onveranderde prijzen afgedaan.
De *Red Jacket* is uit Australie aangekomen met 40,000 oncen goud aan boord.

Antwerpen, 29 November. Tarwe *f* 12½. Rogge *f* 8¼. Koffij en Suiker vast.

Beurs van Londen, 29 November.

Consols 96⅛ à ⅝; Mexico 22¼ à ½; Venez. 28 à ½; dito Uitg. 14¼ à 15; Portugal —; Spanje 3 pCt. 44¾ à 45¼; dito 1½ pCt. 33⅛ à ⅝. 33½ à ¾. dito Amort. —; dito Cert. Coup. —; Russen 5 pCt. —; Illinois Shares 61 à 63; dito Bonds 77½ à 78½.

(*Tweede dépêche.*)

Consols 96⅛; Sardinie 87¾; Mexico 22¼; Peru 4½ pCt. —; dito 3 pCt. —; Venezuela 28½; dito Uitgest. —; Grenada Werkel. —; Portugal 3 pCt. —; Spanje 3 pCt. 44¾; dito 1½ pCt. 33½; dito Certif. Coup. 4⅞; dito Amortisable —; Russen 4½ pCt. 99⅞; Holl. 2½ pCt. 65.
(*Slotkoers.*) Consols 96⅛.

Beurs van Weenen, 29 November.

Metall. 5 pCt. 72.40; dito Nation. 78.15; Wissel Londen 123.75.

Beurs van Frankfort, 29 November.

Metall. 5 pCt. 55¾; dito Nation. 60¼; Spanje 3 pCt. 41¾; dito 1½ pCt. 32; Cred.-Act. 189½; Wissel Amst. kort 99⅝.
De beurs was vast en geanimeerd.

Beurs van Parijs, 29 November.

Fransche 3 pCt 70.30 à 70.40, Spanje 3 pCt. 43½; dito 1¾ pCt. 33½; Fr.-Oost. Spoorw. 555; Credit Mobilier 787.
De beurs was vast.

(*Tweede dépêche.*)

Fransche 3 pCt 70.30 à 70.50; dito 4½ pCt. 95.95; Fr.-Oost. Spoorw. 553 Cred. Mob. —; Spanje 3 pCt. 43½; dito 1¾ pCt. 33½. Wissel: Amst. —.
(*Slotkoers.*) Fransche 3 pCt. 70.50.

Beurs van Antwerpen, 29 November.

Metall. 5 pCt. 57½; dito Nation. 61½; Spanje 3 pCt. 43¼; dito 1½ pCt. 32½; Fr.-Oost. 430.

NB. Bovenstaande dépêches waren reeds in ons vorige Editie opgenomen.

Parijs, 29 November. De avondbladen deelen als stellig mede, dat de uitnoodigingen tot bijwoning van het congres zijn afgezonden aan de mogendheden, die het Weenertractaat onderteekend hebben; voorts dat het congres in het begin van Januarij zal worden geopend.

Marseille, 29 November. De 101ste en 102de regimenten zijn te Toulon voor de expeditie naar China ingescheept. De soldaten waren in eene blijmoedige stemming. Er heerschte heden dientengevolge eene groote beweging op de reede van Toulon.

Berlijn, 29 November. Naar men uit eene goede bron verneemt, heeft de minister van oorlog, de generaal Bonin, zijn ontslag ingediend, en is dit door den koning aangenomen. Volgens het gerucht zal de generaal Hermann hem opvolgen.

Londen, 29 November. (*Derde Goederen-berigt.*)
Lijnzaad: Zwarte Zee 48/3, Archangel 36 à 37/-.
Cochenille: Honduras Zilver, middel fijn 3/4 à 3/10.
Talk: (St. Petersb. gele Kaarsen) in loco 57/6, op Dec. 57/-, Jan./Maart 56/- à 56/3. De stemming was vaster. Heden werden afgeleverd 287 vaten.
Koper verkeerde in eene betere stemming en werd voor 115½ gedaan.

Berlijn, 29 November. Rogge per Nov./Dec. 46¾, voorj. 46. Raapolie per Nov./Dec. 10⅔, per voorjaar 11¼.

Beurs van Weenen, 29 November.

Metall. 5 pCt. 72 40; dito Nation. 78.40; Bank-Act. 904; Cred.-Actien 205.50; Fr.-Oostenr. Spoorw. 271.50; Goud 24.50; Wissel op Londen 123.50.

Beurs van Frankfort, 29 November.

(*Slotkoers.*)

Metall. 5 pCt. 55½; dito Nation. 60¼; Spanje 3 pCt. 41⅞; dito 1½ pCt. 32; Cred. Act. 189½. Wissel Amst. kort —.

Beurs van Hamburg, 29 November.

Spanje 3 pCt. 39¾; dito 1¾ pCt. 30¾.

Beurs van Berlijn, 29 November.

(*Slotkoers.*)

Pruiss. 4½ pCt. 99½; dito Nieuwe 5 pCt. 104; Metall. 5 pCt. 58; dito Nat. 62½; Oost. Cred.-Actien 81; Fr.-Oost. Spoorw. 143½; Russisch Engelsch 5de Serie 94⅞; dito 6de Serie 104¾; Russen 5 pCt. 106½; dito Nieuwe 3 pCt. 64¼.
Wissel: Amst. kort 141⅞, 2/m. 141⅛; Weenen 2/m. 79.

Beurs van Madrid, 28 November.

Spanje Binnenl. 3 pCt. 44.50; dito 1¾ pCt. 34.30.

BINNENLAND.

Rotterdam, 29 November.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal is bijeengeroepen, om te vergaderen op Vrijdag 9 December aanstaande.

Mogten onderscheidene uitstekende redenaars hier ter stede in de laatste dagen de sprekendste bewijzen hebben geleverd, dat men in den kring onzer vaderlandsche litteratuur, geniën als die van Goëthe, Shakespeare, Humboldt en anderen met juisten tact weet te beoordeelen en te waarderen, zoo werd daarvan heden avond eene nieuwe en treffende proeve geleverd in de tweede lezervergadering van de Rotterdamsche afdeeling der *Maatschappij van fraaije Kunsten en Wetenschappen*. Dr. *J. J. van Oosterzee*, die in deze bijeenkomst als spreker optrad, vestigde namelijk, als eene waardige herinnering aan het thans afgeloopen eeuwfeest van Duitschlands onsterfelijken zanger, de aandacht op *Schillers dichterlijk genie*. Viel dit onderwerp blijkbaar terstond in den geest van het talrijk en uitgelezen auditorium, niet minder was zulks het geval ten aanzien der eigenaardige inkleeding dezer stof. Naar aanleiding van de vraag, in welke verhouding 's mans dichterlijk genie stond tot hetgeen *beneden*, hetgeen *nevens* en hetgeen *boven* hem was, stelde spreker namelijk in eene keurige schildering dat genie voor: 1e. in strijd met 's mans levenslot; 2e. tegenover het genie van zijn vriend Goethe; 3e. met betrekking tot de godsdienst en 4e. als heilrijk voor de nakomelingschap. Het eerstgenoemde gedeelte der rede was gewijd aan eene levensschets, waarin de man, „dien het publiek met daverend handgeklap begroette, maar .... honger liet lijden," op eene roerende wijze werd voorgesteld in zijne hagchelijke worsteling tegen de omstandigheden, of eigenlijk als de held van een drama, waarin de onverbiddelijke dood, helaas zoo vroeg, of liever *te* vroeg de gordijn had laten vallen. Het laatste gedeelte dier beschouwing gaf spr. aanleiding, om Schiller naast Goëthe te stellen, en in eene schoon uitgewerkte vergelijking te doen voorkomen, hoe door hunne wederzijdsche vriendschap twee verschillende kunstrigtingen met elkander waren verzoend geworden. Treffend was hierbij de tegenstelling van Goethe als de gunsteling der hoofsche omgeving, de afgod der vrouwen, de schitterende ster der hoogere kringen, tegenover Schiller, den verstooteling der grooten, het voorwerp van vrouwelijk mededoogen, den armen vlugteling in den vreemde; Goethe verheven als een Jupiter, Schiller nederig werkzaam als een arme Vulkaan; Goethe als man van universele, Schiller als van meer grondige kennis; de een als bezield door de magt des gevoels, de ander door die der idealen; de eerste als van het bijzondere tot het algemeene opklimmende, de laatste als in tegenovergestelde rigting afdalende. Lag het meer in Goëthe's geest, zeide spr., de natuur te bespieden, Schiller had meer een geopend oog voor de menschheid, en even als de eerste het antieke, zoo vertegenwoordigde de laatste het moderne, terwijl men bij den een meer den zanger voor zich heeft, en bij den ander meer naar de toonen der liederen luistert. Goëthe werkte vlug, maar streefde reeds vroeg naar het ideaal van op zijne lauweren te rusten, terwijl Schiller na alle pijnlijke inspanning bij het werken, steeds naar verderen arbeid haakte. Vervolgens stelde spr. het ligte, losse en bevallige van Goëthe's dichttrant, tegenover het diepe en ernstige van diens vriend; het hoogere van Goëthe's vorm, tegenover het meer verhevene van Schiller's toon en geest; den *Faust* van den een tegenover de *Maria Stuart* van den ander en kwam, na een vlugtigen blik op beider huisselijk leven, bij nadere vergelijking, tot het resultaat eener schoone overeenstemming bij de meest sprekende contrasten. In het derde deel zijner rede meende spr. een ontkennend antwoord te moeten geven, op de vraag of *Schiller* in den engeren zin des woords kan gezegd worden een *Christelijk* dichter te zijn, maar hem daarentegen allezins te moeten erkennen als een *godsdienstig* dichter. Spr. wees hierbij duidelijk aan, hoe Schiller, eerst tot theoloog bestemd, later door de wijsbegeerte van Spinoza en Kant van rigting veranderde en in het Christelijke, „waarin hij alles door de bril der philosophie zag, „veelal uitsloot wat buiten het gebied van natuur, rede en geschiedenis lag, ofschoon hij zich daarbij nooit tot zulke hatelijke uitvallen als Goëthe had laten verleiden en, wegens de omstandigheden die tot zijne godsdienstige rigting hadden medegewerkt, inderdaad te beklagen was. Eindelijk toonde spreker in de vierde plaats aan, welken gunstigen invloed Schiller's werken reeds begonnen uit te oefenen en ook voor de toekomst beloofden, met het oog op 1e. het critische, 2e. het materialistische, 3e. het égoistische en 4e. het sceptische onzer dagen en besloot zijne rede met de herinnering aan den gedenkwaardigen 10den November bij Luther's en Schiller's nagedachtenis, welke laatste de Duitsche geest had ontwikkeld, die door den eersten was ontstaan.

Na het uitspreken dezer rede, gaf de voorzitter, de heer *G. Mees Az.*, na warme dankbetuiging voor het gesprokene, den wensch te kennen, dat spr., na vroeger Goethe en thans Schiller te hebben beschouwd, het drietal met eene verhandeling over Lessing mogt aanvullen, welke wensch door een algemeen applaudissement werd begroet. Hierop betrad dr. *A. de Jager* het spreekgestoelte en leverde, — na eenige opmerkingen over de schaarschte aan luimige poëzy en fijne hekelende scherts op ons vaderlandsch letterkundig terrein, — eene zeer opwekkende bijdrage met de voordragt van eenige coupletten uit eene onuitgegeven parodie van mr. *W. Bilderdijk* op *Leijdens ramp* van *Arntzenius*, waarbij de lachspieren onwillekeurig telkens in beweging werden gebragt; zoodat dan ook de aanwezigen, na de gewone sluiting door den voorzitter, in eene opgeruimde stemming huiswaarts keerden.

Den 8sten December zal het eerste concert plaats hebben van *Eruditio Musica*. Naar wij vernemen zal ook in dit saizoen niets gespaard worden, om deze soirées gelijken tred met die van vorige jaren te doen houden. Voor het eerste concert is bereids de beroemde Duitsche violist Laub geëngageerd; het vocaal gedeelte zal dubbel goed bezet zijn, terwijl, behalve de uitstekende 4de sinfonie van Beethoven, ook eene ouverture van Fr. Schubert (manuscript) zal worden uitgevoerd. Voor de volgende concerten zal men, zonder onvoorziene beletselen, kunnen rekenen op mevr. Schumann, mej Jenny Meijer, Léonard met zijne vrouw, de violoncellisten Piatti en de Munck, de Parijsche cantatrice mevr. Gambardi, Alfred Jaell (die zich voorgesteld heeft met het Beethovensche Es-dur concert op te treden) en verder al de artisten van naam, die ons gelukkig gestarnte ons dezen winter mogt toevoeren. De belangstelling en deelneming van de zijde van het publiek belooft dan ook groot te zijn; de wel gevestigde reputatie van *Eruditio Musica* waarborgt dit van zelf; *Eruditio* vertegenwoordigt trouwens de eenige inrigting die hier ter stede het publiek tot het bijwonen van degelijke instrumentale en vocale concerten oproept; uit den aard der zaak en in verband met het gunstig verleden is aan deze onderneming dus van zelf een toenemende bloei verzekerd.

Wij lezen in de *Amst. Cour.*:

Tot ons opregt leedwezen vernemen wij, dat op het adres des heeren F. H. van Vlissingen, om verlenging van den termijn der hem verleende concessie tot exploitatie van Borneo's Wester Afdeeling, tot 4 Maart 1860, door den *Minister van kolonien* AFWIJZEND is beschikt; zonder daarvoor EENIGE ANDERE reden op te geven, *dan dat niet was voldaan aan de bepaling, dat de concessie* den 30sten October jl., aan eene naamlooze vennootschap moest zijn overgedragen.

De koning heeft benoemd tot kommandeur der orde van de Eikenkroon, den Belgischen majoor Burnell en den graaf de Ficquelmont, en tot officier dier orde, den baron Pycke van Petteghem, legatieraad bij het Belgische gezantschap te 's Hage.

Men verneemt, dat de keizer van Oostenrijk den heer van Lightenvelt, onzen gezant te Parijs, benoemd heeft tot grootkruis van de Leopolds-orde. Zoo als men weet, was de heer v. Lightenvelt, toen door den oorlog de diplomatieke betrekkingen tusschen Frankrijk en Oostenrijk waren afgebroken, belast met de bescherming van de onderdanen van laatstgenoemde mogendheid, die zich in Frankrijk bevonden.

Wijders heeft de keizer benoemd den heer Rochussen, secretaris van legatie, tot kommandeur van de orde van Frans Jozef, den graaf van Rechteren, attaché bij genoemd gezantschap, tot ridder van de orde der IJzeren Kroon, en den heer van Lier, kanselier, tot ridder van de orde van Frans Jozef. De Nederlandsche consul-generaal te Parijs en de consuls te Toulon en te Marseille zijn insgelijks tot ridder van laatstgenoemde orde benoemd.

Tot leden van de kamer van koophandel te Schiedam, zijn gisteren, in de plaats van de heeren H. C. Rijnbende, P. Melcher en J. D. Meijer, J.Hz., die als zoodanig hun ontslag hadden genomen, en den heer A. J. Pigeaud, overleden, benoemd de heeren mr. A. J. Beukers, M. F. J. Cool en A Rijnbende, terwijl herstemd moet worden tusschen de heeren J. S. M. de Groot en J. A. Nolet Wz.

De hoofd-commissie voor het Scheffers-monument hield Vrijdag den 25sten November te Dordrecht eene bijeenkomst, waarin het lid A. J. Lamme aan de vergadering ter bezigtiging aanbood een geboetseerd model, in het klein vervaardigd door een beeldhouwkundige van naam uit Parijs, die onbekend wilde blijven. Dit model stelt den kunstenaar voor, zoo als hij gewoonlijk gekleed was in zijn atelier, in staande houding, in de linkerhand het palet houdende en als bezig met het beschouwen van zijn werk. Het standbeeld is berekend op eene grootte van 8 voet. Bij dit model werd het genereuse aanbod gedaan door den vervaardiger, om, zoo men tot een metalen standbeeld naar dit model besloot, waarvan de kosten (voor het standbeeld alleen) op *f* 8000 geraamd werden, daarvoor, uit liefde tot de kunst, het model in het groot om niet te boetseeren. Met erkentelijkheid werd dit aanbod aangenomen, doch daar de opbrengst tot heden slechts p. m. *f* 6000 bedraagt, is even dankbaar het aanbod door eenige voorname schilders, uit Nederland en elders, aangenomen van kunststukken van hunne hand. Deze zullen, zoo als reeds vroeger werd gemeld te Dordt en te Amsterdam, ten voordeele van het monument, ten toon gesteld en vervolgens verloot worden. Ook het muzijkgezelschap *Euterpe* te Dordt, hetwelk in der tijd het zijne bijbragt tot verlevendiging van oude vriendschapsbetrekkingen tusschen Scheffer en zijne geboortestad, wil daarvoor eerstdaags een concert geven.

Blijkens eene dépêche van heden, heeft het Nederl. oorlogsfregat met stoomvermogen *Evertsen*, onder bevel van den kapt. ter zee M. C. van Vreeland, Plymouth verlaten.

Z. M. heeft benoemd tot leden der commissie tot onderzoek der jaarlijksche algemeene rekening, aantoonende de hoegrootheid der koloniale remises in goederen en in geld en het gebruik van die remises gemaakt, de heeren: jhr. mr. *C. H.* baron *van Rhemen van Rhemenshuizen* en *F. van der Oudermeulen*, leden van de 1ste kamer der staten-generaal; mr. *Æ.* baron *Mackay* en jhr. mr. *R. J. Schimmelpenninck*, leden van de 2de kamer der staten-generaal; dr. *G. Simons* en mr. *J. A. Mutsaers*, leden van den raad van state; *G. S. G.* baron *van Fridagh* en *H. L. Fievez*, leden van de algemeene rekenkamer.

De commissie wordt voorgezeten door den minister van kolonien en zal als secretaris worden bijgestaan door den heer mr. *J. Loudon*, fungerend secretaris-generaal bij het departement van kolonien.

Door den algemeenen kerkeraad der Ned. Herv. gem. te Amsterdam, is ter vervulling der vacature, ontstaan door het overlijden van ds. J. Muntendam, het volgende twaalftal opgemaakt.

DDs. J. F. L. Abresch FLz., pred. te Middelburg: K. F. Ternooij Apel, pred. te Delft; H. P. Berlage, theol. doct. en pred. te Zalt-Bommel; H. Boonen, pred. te Middelburg; W. Franken Az., pred. te Rotterdam; J. P. de Keijser, pred. te Arnhem; E. Laurillard, theol. doct. en pred. te Leijden; T. Poortman, pred. te Zwolle; L. W. E. Rauwenhoff, theol. doct. en pred. te Dordrecht; W. Scheffer, theol. doct. en pred. te Enschede; G. Smit, pred. te Grootebroek; A. van Toorenenbergen, pred. te Purmerend.

*'**s Gravenhage**, 29 November. Z. M. heeft den heer L. Burkels, hoofdambtenaar in 's rijks militair detentiehuis bij Leijden, die onlangs zijne 50 jarige rijksdienst heeft gevierd, benoemd tot ridder der orde van de Eikenkroon.

— Volgens alhier ontvangen berigten is de gezondheidstoestand van H. K. H. prinses Frederik zeer bevredigend. H. D. neemt steeds in beterschap toe.

— Z. D. H. de hertog van Saxen Weimar, die voor eenige dagen uit de residentie naar Coblentz is vertrokken, wordt spoedig alhier terugverwacht.

— Heden is bij den hoogen raad behandeld de zaak van J. J. Ruder, gewezen brievenbesteller te Amsterdam, requirant van cassatie tegen een arrest van het provinciaal geregtshof in Noord-Holland, waarbij hij is schuldig verklaard aan het, als agent der hooge regering, verduisteren van eene acte of bescheid, hem als zoodanig in bewaring en ter zake van zijnen post overgegeven, en deswege veroordeeld tot eene tuchthuisstraf van vijf jaren. Het feit kwam genoegzaam daarop neder, dat de requirant, die als jongste besteller, belast was met het stempelen der brieven, een Engelschen brief, die een wisselbrief inhield, niet had gestempeld, maar dien bij zich gestoken en naar zijne woning medegenomen. Hij had dien echter een paar uren later, zoo als hij hem had ontvangen, gesloten, aan het adres bezorgd en daarvoor port gevraagd, doch niet ontvangen.

Het hof zag in het gebeurde eene bedriegelijke wegneming, hoofdzakelijk omdat de requirant geene of geene aannemelijke reden wist op te geven voor de wegneming van den brief.

De adv. mr. M. Pols heeft voor den requirant het arrest bestreden en als eenig middel van cassatie voorgedragen en op verschillende gronden ontwikkeld: verkeerde toepassing van art. 173 van den Code Pénal, hoofdzakelijk omdat hier geen detournement heeft plaats gehad in den zin van dat artikel, omdat er geene manoeuvre frauduleuse is in het werk gesteld, en er overigens niet bleek van eene toeëigening van den brief of poging daarvan, maar hoogstens zou te denken zijn aan eene poging tot onteigening van het brievenport. Ook de wisselbrief, was naar het inzien van den pleiter geen *titre* in den zin van gemeld artikel, zoo lang hij nog is gesteld in handen van den nemer of betrokkene. Een en ander werd meer uitvoerig uiteen gezet. Den 7 December aanst. zal de adv.-generaal Römer in deze zaak conclusie nemen.

— De hooge raad heeft heden uitspraak gedaan, in de zaak van H. J. Vredenburg, waarvan wij reeds herhaalde malen hebben melding gemaakt. De requirant was het laatst bij arrest van het prov. geregtshof in Overijssel van 26 Aug. jl., wegens eenvoudigen diefstal van een loterijbriefje, tot 5 jaren gevangenisstraf veroordeeld. Overeenkomstig de middelen van cassatie tegen dit arrest bij pleidooi ontwikkeld door den adv. mr. A. Jacobson, alsmede volgens de conclusie van den adv.-generaal mr. J. J. Karsseboom, heeft de H. R. het beklaagde arrest vernietigd, den requirant van alle regtsvervolging ontslagen en zijne onmiddelijke in vrijheidstelling bevolen op grond, dat de feiten, waarvoor hij was veroordeeld, geen diefstal daarstellen noch eenig ander misdrijf. De kosten te dragen door den staat.

— Donderdag, den 8sten December a. s. zal voor het provinciaal geregtshof in Zuid-Holland worden behandeld de zaak van Johanna Valk, huisvrouw van Julles de Klerk, beschuldigd van moedwillige brandstichting in een gebouw, zonder dat te voorzien was, dat eenig menschenleven daardoor in gevaar kon worden gebragt. Het gedeeltelijk afgebrande gebouw, waarvan in dit geding sprake is, was gelegen in den Zandpolder, onder Ridderkerk. De functien van het openbaar ministerie zullen in deze zaak worden waargenomen door den advocaat-generaal François, terwijl als verdediger zal optreden mr. A. A. Weve.

Wij voldoen gaarne gaarne aan het verzoek om te berigten, dat de schade, jl. Vrijdag aan de stoomboot *Middelburg No.* 1 en het op stroom liggend schip toegebragt, van dien aard was, dat daardoor geene vertraging in de dienst der boot heeft plaats gehad en ook genoemd schip de reis heeft kunnen voortzetten.

— Gisteren heeft ten raadhuize te 's Hage de openbare verhuring plaats gehad van de twee localen op de dagelijksche Groenmarkt, thans nog in gebruik tot vleeschhallen. Beide perceelen werden ingesteld voor *f* 3000 en zijn door den heer G. C. Visée afgemijnd voor *f* 1525. Nadat daarvan aan den gemeenteraad mededeeling zal zijn gedaan, zal aan den belanghebbende de gunning worden kenbaar gemaakt.

— Sedert eenige dagen is de brug over de rivier de Dintel, op den weg van Dinteloord naar Fijnaart, aan het Prinslandsche Veer, voor het publiek verkeer opengesteld. Deze geheel uit gegoten en geslagen ijzer zamengestelde brug, heeft eene lengte van 60 Ned. ellen, met eene dubbele beweegbare opening in het midden voor de scheepvaart. — Men verneemt dat besloten is, om het ponteveer over dezelfde rivier aan het Stompergatsche Veer, door eene dergelijke brug te doen vervangen, waarvan, op grond van de soliede bewerking van eerstvermelde brug, de vervaardiging insgelijks is opgedragen aan de heeren de Wed. A. Sterkman en Zoon, te 's Gravenhage.

— In den vroegen morgen van gisteren is op het zoogenaamde Ruggebot, in de Zuiderzee, tusschen de Kamperkotel en de Dronthersluis, een met twist beladen vaartuig, komende van Rotterdam en bestemd naar Almelo, verzeild en op het drooge geraakt; door het over boord werken van de bovenlading, hoopte de schipper het vaartuig weder vlot te krijgen.

— Jl. Zaturdag morgen, vonden nabij de stad Sittard, eenige van de markt van Maastricht terug keerende kooplieden in vogels, aan den grooten weg, eene vrouw, naar gissing oud 65 à 70 jaren, vermoord liggen. Na daarvan berigt te hebben gegeven, werden oogenblikkelijk nasporingen gedaan, met het gevolg, dat in de nabijheid der plaats, alwaar deze moord was gepleegd, een persoon werd gevonden, welke bebloed en gewond was; hij werd dus op vermoeden aangehouden. De justitie heeft reeds een onderzoek ingesteld.

Aan de markt van heden waren de prijzen der boter als volgt: 1ste kwal. *f* 51. 2de kwal. *f* 48, 3de kwal. *f* 46.

— Te Gorinchem waren den 28sten November de marktprijzen als volgt: Tarwe *f* 8.90 à *f* 10 40; Rogge *f* 6.25 à *f* 7.50; Gerst *f* 5.80 à *f* 6.50; Haver *f* 3.50 à *f* 3.90; Boonen *f* 8.50 à *f* 9; Boter *f* 1 à *f* 1.10 per Ned. ℔; Eijeren *f* 5 de 100 stuks; Aardappelen *f* 2.75 à *f* 3.25. — De graanhandel was levendig; ook die in vee, waarvan voor het buitenland belangrijke aankoopen werden gedaan tot zeer hooge prijzen. Vette varkens gingen mede vlug van de hand tot 20 ct. de 5 ons, minder zware soorten golden 16 à 18 c.

— De Vlasmarkt te Kloosterzande heeft sedert drie weken weder eenen aanvang genomen. Er was heden tamelijk veel aangebragt. De prijzen liepen naar kwaliteit van 35 tot 44 stuivers per steen van drie Ned. ponden.

BURGERLIJKE STAND van 29 November.

OVERLEDEN: E. Knock, huisvr. van E. Nolten, 21 j. — H. T. Gros, wedr. van E. Ouburg, 60 j. — A. van Bart, echtg. van A. M. T. ten Hengel, 30 j. — R. D. Breukel, echtg. van A. Struijk; 46 j. — H. van Maanen, ongeh. 71 j. — S. Hemelop, ongeh. 36 j. — M. Verbrugge, huisvr. van J. Borsboom, 51 j. — J. Snijders, wedr. M. Ram, 44 j. — J. F. Stokman, Z. 4 m. — L. Schakel, wed. C. Firet, 63 j. — M. M. Ammerlaan, ongeh. 43 j. — J. de Groot, wed. H. Zuur, 82 j. — C. W. Christiaanse, Z. 1 j. — M. Rietveld, Z. 20 d. — L. K. L. J. van Dijk, Z. 4 m. — L. Bode, wed. P. Blom, 47 j. — C. C. Brakkee, huisvr. van N. Magito, 49 j.

BEVALLEN: J. Snijders, geb. Kramer, levenl. D. — E. Wijnands, geb. Wols, D. — M. van der Plas, geb. Verbaan, Z. — A. H. Gijzen, geb. Zellenrath, D. — J. Vervloet, geb. van der Horst, D. — A. C. Thomsen, geb. Keller Schuijff, Z. — J. Früdiger. geb. Bochmans. D. — M. E. Herold, geb. Terrier, D. — E. Meijburg, geb. Arends, D. — W. Molenbroek, geb. Prikker, D. — A. van der Griendt, geb. Maandag, D. — H. Lorijnen, geb. Sanders, D. — C. E. Manifarges, geb. Starkman, D. — J. Botermans, geb. Tillemans, Z. — A. M. van Loon, geb. van der Torren, D. — A. Dubbeld. geb. Keyzers, D. — J. H. C. Smits, geb. Rens, D. — A. van Nijmegen, geb. Hofman, D. — J. Watson, geb. van Dijk. Z. — M. C. Hendriks, geb. Bots, Z. — F. C. Zwaans, geb. Steusz, D. — T. Bal, geb. de Graaf, D. — C. E. de Jager, geb. de Vogel, Z. — A. G. van Heulen, geb. van der Laan, Z. — J. P. Delarue, geb. Hoets, 2 D. — J. Y. Bourguignon, geb. Oosterlaan, Z. — J. P. Koopmans, geb. Pluims, D. — W. J. van Rosse, geb. Dubbeling, Z. — A. de Kievit, geb. Dooren, D. — A. C. van Oosten, geb. van Oordt, Z. — A. Querner, geb. Oertel, D. — E. Verboom, geb. Vis. D. — A. Haagen, geb. Verheul, Z. — M. Zeer, geb. Demmers, Z. — H. F. J. Kluytmans, geb. van Mackelenbergh, D. — E. van Boom, geb. van de Water, Z.

240ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking van 29 November. — 3de Klasse, 2de Lijst.

GETROKKEN PRIJZEN
(*naar de officieele Lijst*).

Prijs van *f* 5000: N°. 13112
„ „ „ 400: „ 4819
„ „ „ 200: „ 3675
„ „ „ 100: „ 3551 5759 8383 9765 13342 14556 15396 16564 17146

Prijs van *f* 45:

193	1981	4404	6393	8337	10502	12407	14312	16308	18390
206	2172	4416	6435	8381	10513	12470	14342	16349	18416
274	2326	4429	6490	8427	10738	12497	14523	16385	18486
292	2336	4430	6575	8452	10821	12603	14532	16417	18512
386	2434	4468	6593	8538	10837	12688	14555	16422	18518
403	2441	4607	6601	8544	10840	12746	14565	16443	18561
417	2448	4619	6605	8566	10894	12795	14568	16475	18565
460	2452	4733	6632	8579	11046	12819	14603	16479	18603
463	2454	4752	6680	8696	11058	12840	14622	16528	18613
482	2494	4795	6719	8741	11121	12869	14626	16710	18622
790	2692	4901	6723	8765	11160	12870	14647	16750	18665
812	2699	4921	6778	8828	11212	12872	14668	16774	18683
976	2735	5016	6789	8856	11247	12919	14695	16784	18695
993	2758	5128	6854	8870	11257	13031	14806	16815	18751
1002	2774	5145	6861	8877	11279	13059	14807	16850	18767
1111	2799	5170	6890	8950	11301	13121	14920	16913	18815
1114	2818	5172	7013	9073	11344	13174	14956	16923	18823
1186	2895	5244	7062	9154	11427	13195	14989	16947	18829
1195	2915	5303	7102	9229	11455	13245	14995	16994	18899
1218	2923	5315	7112	9255	11472	13248	15014	17034	18932
1219	2963	5326	7179	9323	11517	13286	15090	17051	18982
1245	3027	5337	7233	9334	11542	13388	15122	17100	18983
1247	3114	5355	7250	9340	11562	13411	15280	17187	19025
1287	3174	5373	7279	9430	11574	13418	15297	17191	19092
1334	3263	5480	7281	9485	11583	13602	15301	17211	19128
1355	3288	5533	7288	9509	11643	13619	15382	17259	19223
1374	3336	5543	7513	9619	11688	13644	15415	17264	19228
1448	3407	5615	7518	9645	11758	13646	15492	17324	19315
1455	3468	5637	7555	9681	11830	13680	15507	17388	19438
1519	3473	5672	7772	9734	11885	13697	15525	17420	19477
1522	3622	5794	7857	9780	11898	13824	15526	17576	19483
1585	3707	5863	7870	9845	11951	13890	15578	17588	19523
1675	3764	5933	7913	9923	12022	13903	15586	17695	19560
1713	3771	5997	7967	10001	12029	13968	15689	17778	19586
1715	3837	6100	7968	10020	12046	14011	15751	17825	19621
1716	3858	6131	7984	10146	12106	14012	15790	17838	19684
1721	3892	6138	7994	10156	12210	14015	15836	17863	19709
1743	3986	6140	8024	10185	12213	14030	15928	17967	19771
1745	3995	6155	8039	10244	12252	14052	15960	17989	19848
1825	4041	6159	8090	10313	12253	14131	16027	17997	19875
1826	4078	6171	8136	10406	12267	14135	16071	18087	19876
1872	4248	6236	8149	10418	12316	14161	16101	18185	19879
1875	4284	6285	8205	10419	12331	14184	16163	18199	19895
1882	4307	6330	8206	10435	12337	14220	16184	18247	19927
1899	4308	6331	8219	10451	12368	14261	16259	18290	19940
1934	4317	6356	8272	10480	12381	14277	16295	18302	19957
1955	4381	6380	8305						

Koloniën.

Men leest in de *Rotterdamsche Courant*:

Het *Bataviaasch Handelsblad* meldt, dat de gouverneur-generaal van Nederl. Indie ziek zoude zijn, en dat hij dien ten gevolge bereids zou hebben verzocht, in zijne hooge betrekking te worden vervangen. Wij meenen te kunnen verzekeren, dat van deze tijding zoo als zij hier wordt opgegeven hier te lande niets bekend is; en dat dan ook het berigt, dezer dagen door eenige dagbladen medegedeeld, als zou de heer baron van Zuylen van Nyevelt tot gouv.-generaal zijn of worden benoemd, moet beschouwd worden ten eenemale ongegrond te zijn.

— Naar wij vernemen is door den minister van kolonien een contract gesloten met den heer Cores de Vries, tot het in dienst brengen van eene geregelde stoompakketvaart tusschen Batavia en de voornaamste havens van Java en onze Buitenbezittingen. Het subsidie, daartoe den heer Cores de Vries verleend, moet, onder daartoe bepaalde voorwaarden, tot een bedrag van *f* 500,000 's jaars zijn vastgesteld.

Voorts heeft de minister concessie verleend aan de heeren L. J. Enthoven en C°., te 's Hage, tot het daarstellen van eene gazfabriek op groote schaal te Batavia, zonder eenig subsidie, doch waarbij het gouvernement zich verpligt, tot een daartoe bepaalden prijs, een getal van 700 gazlantaarns te gebruiken; met dien verstande echter, dat, naarmate het gebruik van gaz bij particulieren zal toenemen, in de door het gouvernement te betalen prijzen vermindering zal worden gebragt. Heeft dat gazverbruik een bepaald maximum bereikt, dan verkrijgt het gouvernement de straatverlichting om niet.

Bij de mededeeling dezer feiten zij ook een woord van hulde gebragt aan de wakkere Nederlandsche industriëlen, de heeren Enthoven en Co., die met een groot kapitaal deze onderneming wenschen tot stand te brengen.

Schouwburg.

Rotterdam, 29 November.

De twee laatste voorstellingen bestonden uit het bekende drama *Adrienne Lecouvreur* en de *Sprookjes van de koningin van Navarre*. Bij het eerste, dat we in de laatste jaren herhaaldelijk hebben besproken, zullen we ons ditmaal niet ophouden, en er alleen van zeggen, dat het zeer goed heeft voldaan. Het tweede, minder algemeen bekend, althans niet zoo versch in het geheugen, mogen we niet met stilzwijgen voorbijgaan. Hoewel tot de categorie der historische blijspelen behoorende, zouden we nie-

mand raden het Spaansche hof in de 16de eeuw te beoordeelen naar het tafereel, dat *Scribe* er hier van ophangt. Men ziet tooneelen — b. v. dat met den hoed des keizers — die ter naauwernood in de vertrekken van een of anderen jeugdigen Franschen prins zouden kunnen voorvallen, laat staan in het paleis van den gestrengen Karel V. Daarentegen onderscheidt zich dit blijspel door de uitmuntende schildering van eene Fransche prinses, de zuster van den gevangen koning Frans, die al den rijkdom van haren geest en scherpzinnigheid moet ontwikkelen, om den overwinnaar van Pavia en zijn minister de loef af te steken en haar gevangen broeder uit zijn kerker te verlossen. Door haar vlug begrip en den tact, waarmede zij alles aanvat, vooral echter door haar geest sleept zij den toeschouwer mede, zoodat hij onwillekeurig bijna even zooveel belang in *Frans* gaat stellen, als deze *Marguerite van Navarre* zelve, wegens hare bevalligheid en verstand door den tijdgenoot de tiende Muze en de vierde der Gratiën genoemd. Verder onderscheidt dit blijspel zich door het pikante der toestanden, even spannend als verrassend in hunne gevolgen en door de kunst, waarmede de verschillende tooneelen in elkander geschoven zijn. Slechts ééne zaak doet den toeschouwer verbaasd staan, namelijk dat de koning zijn vlugt aan het slot van het tweede bedrijf niet volvoert, want hij is immers al buiten het venster en de touwladder is nog ter zijner beschikking! De zaak is, dat daarmede het stuk uit zou geweest zijn; maar het is vreemd dat de vindingrijke auteur geen beter middel heeft weten te bedenken, om den koning weder in de magt des keizers te brengen. Trouwens het gebeurt meer dat een Fransch blijspeldichter de waarschijnlijkheid in het gezigt slaat, als het in zijn kraam te pas komt.

Aan het stuk viel in menig opzigt eene goede uitvoering te beurt. Inzonderheid onderscheidde zich mevr. KLEINE door haar geestig en goed begrepen spel. — Ook koning *Frans* vond in den bekwamen PETERS een waardig vertegenwoordiger; een weinig mindere ontwikkeling van zijne physieke middelen ware welligt te wenschen geweest. Eigenlijk zijn de hevige, deels onverdiende verwijten, die *Frans* zijn overwinnaar toeduwt, niets dan eene concessie aan de ijdelheid van het Fransche publiek en voor ons zonder veel waarde. — De heer METSCH, als *Karel V*, speelde zijne rol zeer goed; iets meer vorstelijke waardigheid, en men zou geen aanmerking van belang gehad hebben. — De heer ALBRECHT was als *Babieca* zeer aardig. Het ontbrak niet aan wel verdiende toejuichingen en terugroepingen, zoowel gedurende het stuk als na den afloop. Het waren de heer PETERS, mevr. KLEINE en de heer METSCH, wien deze eer te beurt viel. Eindelijk mogen we niet verzwijgen, dat de heer MOOR de partij van *Guatinara* niet onverdienstelijk vervuld heeft. Er is blijkbaar vooruitgang bij hem te bespeuren.

De toiletten waren frisch, bij sommige dames zelfs schitterend. In het algemeen wordt hieraan door dit gezelschap eene loffelijke zorg besteed.

De twee nastukjes: *Als twee droppels water* en *Grootvader, zoon en kleinkind* — het laatste tamelijk afgezaagd — beteekenen niet veel. Het eerste evenwel is kluchtig genoeg, om den toeschouwer in eene opgeruimde stemming den schouwburg te doen verlaten.

Het was ons aangenaam te zien, dat bij de tweede voorstelling, welke door de jeugdige tooneelisten van 's Gravenhage op Woensdag 16 November gegeven werd, de zaal beter bezet was dan bij de eerste, want de kleine acteurs verdienen wel eene aanmoediging. Zij bewezen dit dien avond weder door de loffelijke wijze, waarop zij de drie vaudevilles: *Henriette Rosalinde en Charlot, Cerisette*, en *de Zuster van Jocrisse*, opvoerden. Ook nu weder droegen de jongeheer J. VERWOERT en de jongejufvrouw ANNA VERWOERT de algemeene goedkeuring weg; vooral laatstgenoemde als *Cerisette* in het stukje van dien naam. De dans (*Pas Redowa*), die evengenoemden gezamenlijk uitvoerden, en de *Chanson Comique*, welke door den jongeheer W. VAN ZUYLEN gezongen werd, gaven mede veel genoegen. De overige vertooners werkten allen met veel ijver.

Handelsberigten.

Rotterdam, 29 November.

Heden werden verkocht 3945 kranj. *Java* **Suiker**, aangevoerd per *Tamar* en *Veturia*, tot geheime prijzen.

Heden zijn bij inschrijving afgedaan 139/1, 29/2 legg. **Arak**, ex *Triton*.

Granen. *Tarwe*. 152/2 ℔ oude witbonte Poolsche *f* 370; 158/2 ℔ dito *f* 320, *f* 330; 160/2 ℔ nieuwe bovenl. Rit *f* 300; 159/2 ℔ nieuwe bovenl. *f* 290.

*Schiedam, 29 November.

Granen. *Rogge*. Verkocht: 144/2 ℔ N. Archangel *f* 190 1/m.; 146/2 ℔ Libau *f* 205 3/m. *Gerst*: 129/2 ℔ Koersche *f* 188 6/w.

Moutwijn, per Ned. vat zond. fust *f* 13.75 zond. de belast.
Jenever, " " " " " " 19.25 " " "
Amst. Proef, " " " " " " 20.50 " " "
Spoeling, ... ketel ... 1.50.

Amsterdam, 29 November.

Heden is van **Lijnzaad** gedaan 113, 114 ℔ *Taganrog* à *f* 300.

Londen, 28 November.

Suiker tot vorige prijzen gevraagd, waartoe echter weinig verkoopers zijn, zoodat slechts 600 zk. *Mauritius* à 30/- verkocht werden, en Zaturdag nog 2/m. zk. gekleide *Manilla* à 36/6, en eene zeilende lading van 1875 kn. *Havana No. 11* à 36/9; *geraffin.* vast op vorige prijzen, gemeene kwal. bedong 49/3, waartoe echter weinig te koop is. De vorige week werden 2517 ton aanbragt, tegen 450 d°. in A°. P°., afgeleverd 5378 d°. tegen 4755 d°. in A°. P°. Voorraad 67,676 d°. tegen 55854 d°. in A°. P°. **Koffij** *plantation Ceylon* tot vaste prijzen goed gevraagd; eene zeilende lading van 3450 bn. *regular first Rio* à 51/- verkocht. De vorige week werden 224 ton aangebragt, tegen 58 d°. in A°. P°., afgeleverd 696 d°., tegen 352 d°. in A°. P°. Voorraad 8638 d°. tegen 7403 d°. in A°. P°. **Thee** op de Chinesche berigten lusteloos. **Rijst** bleef vast, maar zonder veel handel, 2400 bn. ord. *Madras* bragten 8/4½ op, *Bengaal* à 11/- gevraagd, zoo ook *Madras*; 1132 ton werden de vorige week aangevoerd, en 1395 d°. afgeleverd, voorraad 72980 d°. tegen 88634 d°. in A°. P°. De voorraad op heden bestaat uit 12759 ton *Bengaal*, 8647 d°. *Madras*, 38734 d°. *Rangoon*, enz. 2726 d°. vr. *O. I.* en 10124 d°. div. soorten. **Salpeter** 50 ton op levering bedongen 37/6, en 600 bn. *Bengaal* in loco 39/6. Voorraad 3997 ton, tegen 2515 d°. in d°. A°. P°. **Gom Elastiek**. *O. Ind.* stil en 1 d. lager. **Talk**. Gele *Kaarsendaalde* op 58/- in loco en 57/- per Dec. De voorraad bedraagt 50417 vn., tegen 25107 vn. in A°. P°., en werden afgeleverd 2388 vn. tegen 2215 d°. in A. P. **Olie** over het algemeen in doen, *Lijn* vast op £ 28, *Gallipoli Olijf* £ 57, *Amer. Terpentijn* lager, à 44/6. **Zaden** *O. I. Lijn* niet onder vorige prijzen te koop, *Taganrog* zeilende 48/6, *Raap* goed gevraagd, 1000 qr. afgeleverd tot 53 à 54/3 voor puik *Guzerat*, 170 d°. *Japan* tot 54 à 44/9. **Koper** *Eng.* ½ d. hooger per ℔, en ruw £ 4.10/- per ton; de notering is nu £ 112 à 115, *Yellow Metal* op 10¼ d. gestegen. **IJzer** vast, à 53/6 voor *Schotsch Giet*. **Staal** *Holl.* niet gift te plaatsen à 110/-. **Granen**. *Tarwe* vrij ruim ter markt, meest inf. kwal., die weinig attentie trok; de puike soorten bedongen 1/- verlaging, vr. nagenoeg zonder vraag en onveranderd in prijs; puike *Gerst* tot vorige prijzen matig begeerd; *Haver* door groote toevoeren 6 d. lager. Van 21 tot 26 dezer aangevoerd 3051 qr. *Eng.* en 13907 d°. vr. *Gerst*, en 2205 d°. *Eng.* 20646 d°. vr. *Haver*.

Veemarkt. De aanvoer was de vorige week belangrijk, te zamen 8649 stuks, tegen 6368 d°. in A°. P°. Van *Runderen* waren heden slechts 4240 stuks ter markt, waardoor de handel in veel betere stemming was en de prijzen voor de beste kwal. 2 d. hooger waren, en 5/4 en soms iets hooger besteed werd. Van *Schapen* slechts 20620 ps, die tot de verhoogde prijzen van 4/4 à 5/4, en iets hooger voor puike afgingen; 127 *Kalveren* golden 4/2 à 5/2, zijnde 2 d. hooger, en 480 *Varkens* 3/8 à 4/8, zijnde vaster.

Antwerpen, 28 November.

Koffij. 1500 bn. *Santos* werden heden à 36½ c. verkocht. **Suiker** 552 kn. *Havana* vonden koopers, zoomede 75 bn. *Louisiana* **Katoen**, en 42 bn. **Jeneverbessen**. In **Granen** ging weinig om; *Oostzee Tarwe* *f* 12¼ à ⅜; inl. *Rogge* met verkoopers à *f* 8⅛ en *Odessa* à *f* 7¾ entr.

*Avignon, 26 November.

Meekrap voortdurend in goede stemming, en prijshoudend; *rosé Wortel* fr. 39 à 40, *palud* fr. 45 à 46; *gemalen* mede vast tot fr. 50 à 51 voor *SFFF rosé*, en fr. 53 à 56 voor d°. *palud*.

*New-York, 17 November.

Katoen onveranderd à 11¼ c. voor *Middg. Upland*, 5500 bn. werden verkocht en sluit de markt flauwer. **Meel** *States* en *Western* 5 c. lager, *Superfine State* $ 4.5 à 5, *extra* $ 5.05 à 5.15, *Southern* vast. **Tarwe** 1 à 2 c. lager. **Spek** vast, *Mess* $ 15.10 à 15.11, *prime* $ 10.50. **Suiker** vast en levendiger tot 1 à 4¼ c.; 1400 vn. *Moscovades* met 6¼ à 7¼ c. betaald. **Terpentijnolie** stil op 46 à 46½ c. **Harst** stil, bruine $ 1.55 à 1.57½, heldere $ à $ 5.50. **Asschen** in do n, *pot*- $ 5.12, *paarl* $ 5.25 à 5.31¼. **Quercitron**. No. 1 *Philadelphia* $ 28. **Koffij**. *Java* met redelijken handel tot 14¾ à 15¾ c.; *Rio* levendig tot 10¾ à 12½ c.; *St. Dom.* 11 c. nominaal. **Meekrap**. *Holl.* 9¼ à 13 c. **Verfhout** stil. *St. Domingo Campêche* 12½ à 13 c. **Honig** voor uitvoer met 62½ à 65 c. betaald. **Huiden** vast in prijs; *B.-A.* 25 c. en *Rio-Gr.* 24 c. **Rijst** nieuwe *Carolina* kwam nog weinig ter markt, en werd voor uitvoer opgekocht tot $ 3.25 à 4.50 voor *good* à *prime*. **Specerijen** flaauw; *Noten* No. 1 tot 45 à 47½ c., *Foelie* 37½ à 40 c. **Tin** verlaten tot 32 à 32¼ c. voor *Banca*. **Tabak** vast, *Kentucky* 4½ à 12 c. **Mahoniehout** flaauw, *St. Domingo* in bl. 11 à 12 c. *Vrachten* vast; voor Katoen naar Liverpool 3/16 d., voor Harst naar Rotterdam 3/- à 3/3. *Koers* op Amsterdam 41½ à 42.

New-Orleans, 15/16 November.

Katoen vast tot 10⅞ à 11⅛ c. voor *middg.* Er werden 32/m. bn. ontvangen, tegen 39/m. bn. in A°. P°. De vermeerdering in de ontvangsten alhier bedraagt 99,500 bn. Den 16den werden 9500 bn. verkocht tot vorige prijzen. **Suiker** ⅛ c. hooger; goed tot zeer goed 6⅓ à 6⅜ c. **Melassen** 38 à 40 c.

* Charleston, 11 November.

Katoen onveranderd, *low* à *Strict Middg.* 10⅜ à 10⅞ c., *good. Middg.* à *Middg. fair* 11 à 11⅜ c. In het geheel werden sedert 1 Sept. ontvangen 919.025 bn., of 103.472 bn. meer dan in A°. P°. De vermeerdering in de verschepingen naar Engeland bedraagt 110/m. bn., en naar vr. havens 8/m. bn. Naar Frankrijk werden 18/m. bn. minder verzonden. De voorraad in alle havens bedraagt 559.757 bn. of 59745 bn. meer dan in A°. P°. Deze week werden 14670 bn. verkocht, en 21448 bn. ontvangen. **Rijst** *prime* goed begeerd, nieuwe *Strictly prime* bedong $ 4¼, *fair* à *comman prime* $ 3⅝ à 3¾. *Vrachten* naar Liverpool 7/16 d. Naar Amst. werd een schip bevracht à 1 c. voor katoen, en 40/- voor rijst. *Koers* op Londen 9⅜ à 9½ %.

Fondsen en Beurstijdingen.

Beurs van Rotterdam.

DINGSDAG 29 NOVEMBER.			Laagste koers.	Hoogste koers.	Gebleven koers.
Nederl. Werkelijke Schuld....	2½	%	62 15/16	63	63
dito dito dito	3	"	74⅞		
dito dito dito	4	"	97¼		
Belgie bij Rothschild........	2½	"	51⅞		
Spanje 3 pCt. .... nu	1¾	"	32¾		
dito Binnenlandsche....	3	"	42 5/16		
Portugal te Londen 1856/57/59	3	"	42⅛		
Rusl. bij Hope 1798/1815 ..	5	"	104		
dito dito 1828/1829...	5	"	102¼		
dito bij Stieglitz en Co.....	4	"	80⅝	80¾	80¾
dito Stiegl. 5e. leen. 1854..	4	"	90¼		
dito bet. te Amst. 6de Lg. 1855	5	"	99¾		
dito Spoorw.-Aand. *f* 236..	5	*f*	219⅝	219¾	219¾
Oostenr. Metall. 1847/1852..	2½	%	29		
dito dito 1816/1847...	5	"	54 7/16		
dito bet. te Amst. 1849/54.	5	"	74		
dito Nationale 1854 ..	5	"	58¼	58⅝	58⅝
dito Aandeel. fl. 250 1839.		*f*	271½		
Venezuela............	3	%	26⅝		
dito	1½	"	14 1/16		
Gren. Uitg. (1861 1 pCt.) 1877	3	"	4 15/16		

Onder den invloed der gunstige houding van de buitenlandsche beurzen, was onze fondsenmarkt over het algemeen zeer vast gestemd, en verbeterde zich inzonderheid met betrekking tot Oostenrijksche fondsen.

Het Committé der Effectenhandelaren:
H. A. MARCELIS, *Secretaris*.

Prijzen ten drie ure: Spanje Binnenl. 3 pCt. 42⅝; Portug. 1856/59 3 pCt. 42⅛; Oostenr. Metall. 2½ pCt. 29; dito Oude 5 pCt. 54⅜, 7/16, 7/16; dito Nation. 58½; Grenada Uitg. 4 15/16.

Beurs van Amsterdam.

DINGSDAG 29 NOVEMB.			Laagste koers.	Hoogste koers.	Gebleven koers.	Laatste prijz. v. gisteren.
Ned. Werk. Schuld..	2½	%	62½	62⅝	62 9/16	62¾
dito dito ..	3	"	74⅝	74⅞	74 11/16	74⅞
dito dito ..	4	"	96 11/16	96¾		97
Amort. Syndicaat ..	3½	"	93½			
Aand. Hand.-Maatsch	4½	"	125¾			126
Oost.-Ind. Leening...	4	"	95¾	96¼	95¾	96¼
Belgie bij Rothschild	2½	"	52 1/16			
Spanje Onbep. Stukk.	1¾	"	32⅝	32 13/16	32 13/16	32 9/16
dito Binnenland..	3	"	42¼	42½	42½	42¼
dito Amort. Schuld			10⅞			
Portug. Obligatien...	3	"	43 9/16	43⅝	43 9/16	43 9/16
dito 1856/57/59...	3	"	42	42 1/16		42 1/16
Rusl. bij Hope & Co.	5	"	104⅛			104
Cert. bij dito 1828/29	5	"	102	102⅛	102	102⅛
dito bij dito 1840..	4	"	80½	80⅝	80½	80½
dito bij Stieglitz...	4	"	80½			
dito Nieuwe	4	"	80			
dito 5de Serie.....	5	"	90⅛			90⅛
dito 1855 6de Serie	5	"	99 9/16	99⅝		99⅝
Spoorw. Aand. volgef.	5	*f*	219¼	219¾		219½
Polen. Obligatien....	4	%	78 3/16	78¼		78¼
Pruiss. Obligatien....	5	"	101¾			101¾
dito Aand. 1854..	3½	"	203			
Oostr. Ob. bij Goll & Co..	4	"	50	50¼		50
dito Metallieken....	5	"	54 7/16	54 9/16	54½	54 9/16
dito betaalb. Amst.	5	"	73¼	73½	73½	73 5/16
dito Nationale 1854	5	"	58 7/16	58⅝	58½	58 9/16
dito	2½	"	28 15/16	29 1/16	29 1/16	28¾
Weener Bank-Actien.		*f*	847	848		848
dito dito fl. 250 1854	4	"	272			270

Nieuwe Weener Aand. 1858 *f* 96, ½; Braz. 1852 4½ pCt. 91½; Ecuador 14 13/16; Venez. 3 pCt. 26¾, ⅞, ¾; dito Uitg. 14 1/16, ⅛; Gren. 14⅜, 1⅝; dito Uitg. 4 15/16, 5; Mexico 20 7/16, ½; Philad. bij Hope en Co. Lett. A. 95¾, ⅞ pCt.; Illinois Oblig. Constr. Bonds 7 pCt. 80¾; Louis 5 pCt. 101; Grieken 5 pCt. 3, 1/16; 3 pCt. Russ. 63⅞

Koers van het Geld ter beurze van heden: Beleening 3; Prolongatie 3¼; Disconto 3 pCt.

Koers van het Geld bij de Nederlandsche Bank: Disconto 3; Promessen 3½; Beleening op effecten 3; dito op goederen 3½ pCt.

Holl. fondsen waren heden iets lager.

Van vreemde effecten verkeerden Oostenr. en Spaansche, in eene gunstige stemming. De overige soorten waren, bij beperkten handel, nagenoeg als gisteren.

Laatste Prijzen ten 3 ure: Integralen 62 9/16; Spaansche 1¾ pCt. 32 13/16; Binnenl. 3 pCt. 42½; Metall. 5 pCt. 54½; dito Nation. 58½.

Beurs van Antwerpen, 28 November.

Belgie Certific 2½ pCt. 56 P.; dito 4½ pCt. 98¾ P.; Oostenr. Metall. 5 pCt. 56¾ G.; dito Loten van fl. 250 —; dito Loten v. fl. 500 —; Bad. Loten v. fl. 50 —; dito Oblig. v. fl. 35 —; Brazil. te Londen 1824 5 pCt. 100; Spanje 1¾ pCt. 32½ P.; dito Binnenl. 3 pCt. 42¾ G.; Rom. 5 pCt. —; dito Certif. —; Holl. 2½ pCt. —; Sardin. Oblig. fr. 36 45½ G.; Spoorw. Rott. en Antw. 118 P.; Sambre en Meuse 160 P.

Beurs van Londen, 28 November.

Consols contant 3 pCt. 96⅜ à ½; dito op 6 December 96⅜ à ½ Brazil. 4½ pCt. 1858 95¾; Mexico 3 pCt. 22⅛ à ⅜; Peru 4½ pCt. 91¾; Russen 4½ pCt. 99⅛, ¾ à 100; Spanje 3 pCt. 44½ à 45; dito 1¾ pCt. 33⅜ à ⅝; Sp. Passive 10¾ à 11¼; Turken 6 pCt. 76¼ à ⅞; dito op 16 Dec. 77; dito Nieuwe Leening 65¼, ¾ à 66; dito op 16 Dec. 66 à 65⅞ Venez. 2½ pCt. 28 à ¼; Holl. 2½ pCt. 65⅜; Peru Dollar Bonds 4½ pCt. 78.

Spoorwegen als voren.

Consols onveranderd. Het algemeen gevoelen was, dat Engeland deel nemen zoude aan een congres, doch wist men niet op welke voorwaarde.

Spaansche 3 pCt. Werk. Schuld bleven ¼ pCt. lager en Passive ¼ pCt. hooger; 1¾ pCt. verbeterden zich ⅛ pCt. en hetzelfde geldt voor Mexicanen.

De handel is steeds zeer kwijnende en grenst aan stilstand.

Beurs van Hamburg, 28 November.

Oostenr. Nation. 61¾; Eng.-Russen 103½; Hamb. Certif. 90¾ à 91; Rusl. 5 pCt. bij Stieglitz 5de leening 90¾; dito 6de leening 100⅛ à ⅜; dito 3 pCt. 1859 61⅞ à 62; Spanje 1¾ pCt. 30¾ à 31; dito Binn. 3 pCt. 39¾ à 40; Eng.-Mexico —; Disconto 2 à 3 pCt.

Wisselkoers.

ROTTERDAM, 29 November.

2 maanden.		K.
Londen...	11.58¾	11.63¾
d°. 3/m	11.56¾	—
Parijs...	55 7/16	55¾
d°. 3/m.	55¼	—
Bordeaux.	55 3/16	55½
Genua...	45½	—
Livorno..	38½	—
Napels..	78½	—
Petersb..	165	—
Hamburg	35 1/16	35 5/16
d°. 3/m	35	—
Antwerp.	—	1½ pCt.
6 weken		K.
Weenen..	91½	—
Triëst...	91½	—
Augsburg.	99	—
Fr. a/M..	99¾	—

ANTWERPEN. 28 Nov.
Amsterdam. 1½ av.
dito 3/m. —

PARIJS, 26 Nov.

90 dagen.	K.
Amst. 213⅛ G.	214¼ G.

LONDEN, 25 Nov.

3 maanden.	K.
Amst. 11.15 à ¼	11.13¼ à ¾
Rott. 11.15 à ¼	

AMSTERDAM, 29 November.

2 maanden.			K.	
Londen...	11.62½	p	11.67½	p
d°. 3/m.	—		—	
Parijs....	55½	g	55⅞	g
d°. 3/m.	—		—	
Bordeaux.	55⅛	g	—	
d°. 15/d	55½	g	—	
Genua....	45½	g	—	
Livorno..	38¼	g	—	
Napels...	78½	g	—	
St Pet. 3/m.	165	g	—	
Hamburg.	35 1/16	g	35¼	p
3 maanden.			K.	
Madrid..	241	g	—	
Cadix....	243	g	—	
Sevilla...	240	g	—	
Bilbao...	240	g	—	
Lissabon.	40⅝	g	—	
Porto....	40¼	g	—	
6 weken.			K.	
Weenen...	91½	g	—	
Augsburg.	99	g	—	
Fr. a/M..	99¾	g	—	

HAMBURG, 25 Nov
Amsterdam 3/m. 35.80
dito kort 35.50

FRANKFORT, 28 Nov.
Amsterdam ... 99½
Weenen 93

Speciekoers.

Oude ger. Dukat..	*f* 5.50	à 5.60
Rijders.........	"—.—	"—.—
Guinjes.........	"—.—	"—.—
Wigtige Souver..	" 11.65	" 11.75
" Pistolen.	" 9.50	" 9.60
Stukken v. fr. 20.	" 9.25	" 9.35
Louis d'Or......	"—.—	"—.—
Napoleons	"—.—	"—.—
Stukken v. 5 fr.	" 2.33	" 2.36

Fransche Kroonen	*f* 2.70	à 2.75
Brabants. dito	" 2.65	" 2.70
Piasters........	" 2.55	" 2.60
Pruissische Thaler	" 1.75	" 1.78
Goud in Baren à *f* 1442.60 het Ned. ℔ fijn.	9½ à 10½ pCt.	
Zilv. v. 1000 à 980	*f* —.—	à —.—
" " 900 à 700	" 104.20	à 105.—

Koers der *f* 10 Stukken op 29 November *f* 9.62.

Zeetijdingen.

Brouwersh. (W.) *Aangek.*
29Nov. *La Jeune Désirée*, Le Corre, Ricosilda
Voorwaarts, Vink, Lissabon
Camora, Lewelin, Palermo
Sadgezeild n. Rotterdam.
Ebliger, Bath, Liverpool
Brauch, Cooper, Newcastle
is opgezeild n. Dordrecht.

Hellevoet. (W.N.W.) *Aangek.*
29Nov. *Ivanhoe* (s), Leith
Thetis, de Zeeuw Baggus, Villanova
Aimable Jeanne, Coedel, Redon
Balmoral (s), Bristol
Klaartje, de Ruiter, Newcastle
Jacoba, Schultz, d°.
Magnet, Dotch, d°.
Jantina, Vos, Riga
Remke, Scherpbier, Libau
Olette, Schmidt, d°.
Herman, Schlosman, d°.
Gesina Mensinga, Pot, Koningsb.
Pop Smit, Hoefman, Brouwersh.
Vertrokken.
Hollander (s), Bordeaux
Levant (s), Havre

Brielle. (NW.) *Aangekomen.*
29Nov. *Pr. v. Oranje* (s), Duinkerk.
Vertrokken.
Leo (s), Londen
Batavier (s), d°.
Petaps (s), d°.

Maassluis. (W.N.W.)
29 Nov. Niets gepasseerd.

Texel. (29 NW.) *Aangekomen.*
28 *Warrior*, Smith, Sunderland
Zior, Price, Hartlepool
29 *Tjetska*, Douwes, Galatz

Vlie. *Aangekomen.*
26 Nov. *Garonne*, Smit, Dantzig
Hensina, Meeter, Christiaansand

Vlissingen. *Aangekomen.*
26Nov. *Otto Olaf*, Kachler, Malaga
Maris Stella Perrodo, Requejada
Marie, Raoult, Bordeaux
Wendelina, Hillebrand, Riga
28 *Tides*, Tarocbochin, Odessa
Franklin, Foss, d°.
Frithiof, Jurgensen, d°. (om order.)
Clemence, Bauwens, Malaga
Louis Marie, Arac, Bordeaux
Aaltje Sietsia, Huisman, d°.
James, Braithwaite, Londen
Mathilde, Muyllaert, Liverpool
Ellen, Broyard, d°.
Monarch, Dawson, Sunderland
Adr. Francisca, van Eijck, d°.
Goldhoorn, Pot, Riga
Pete Wilhelm, Svensen, d°.
Anna, Staal, Malmö

Zeilklaar.

Nieuwe Diep 28 November,
Activa, Fraay, Havana
Bureau Veritas, Rozenbeek, Triëst
Cornelis Houtman, Rollman, Sunderland

Rivierberigt.

Rotterdam 30 Nov. Hoog water: 1ste getijde 6 ure 52 min. 2de getijde 7 ure 16 min.

Keulen 28 Nov. Rijnh. 5 v. 2½ d. R.

Vreemde Havens.

(Per Overland-Mail.)

Batavia. *Vertrokken.*
7 Oct. *Anthonia Petronella*, Voorendijk, Holland
8 *Doctrina & Amicitia*, Strootman, Passaroean

Samarang. *Vertrokken.*
3 Oct. *Twee Cornelissen*, Kreije, Middelburg
passeerde 7 Anjer.

Banjoewangie. *Aangek.*
29Sept. *Hollandia*, Ruige, Newcastle (N. Z. W.)
(*Zie scheepstijding.*)

Anjer. *Gepasseerd.*
2 Oct. *Billiton*, Ganswijk, Manilla n. Sydney
4 *Wilem, Kroonpr. der Nederl.*, Zettler, Batavia n. Rotterdam

Hongkong. *Aangekomen.*
11Oct. *Drie Gebroeders*, Kramer, Makassar
zal 13 n. Whampoa vertrekken.

Ningpo. *Aangekomen.*
24Sept. *Herman*, van Velthoven, Chinchew

Havre. *Aangekomen.*
26Nov. *Ary Scheffer*, Day, Rotterd.

Lissabon. *Aangekomen.*
19Nov. *de Hoop*, Struijk, Vlaarding

Venetie. *Vertrokken.*
23Nov. *Niord*, Lund, Rotterdam

Triest. *Aangekomen.*
25Nov. *Harberdina*, Bakker, Cardiff

Genua. *Aangekomen.*
24Nov. *Rhône*, Wilkens, Rotterdam

Alexandrie. *Aangekomen.*
8Nov. *Walborg*, Lund, Amsterdam
Vertrokken.
6 *Geziena Hooites*, Pottjer, Liverpool
In lading.
Old Ambt, Smit, Falmouth

Smirna. *Vertrokken.*
12Nov. *Courier*, v. Vliet, Amsterd.

Galatz. *Vertrokken.*
13Nov. *Anna Catharina*, Jansen, Queenstown

Londen. *Aangekomen.*
28 Nov. *Zeebloem*, Bakker, Patras
Industrie, Kuiper, Horsens
Zeilklaar.
26 *Afina*, Pluym, Elseneur
In lading.
Geerdina, Stuit, Rotterdam

Deal 27 en 28 Nov. Wind NW.

Cowes. *Vertrokken.*
27 Nov. *Meteor*, Adam, (v. Java) Londen

Pensance. *Gepasseerd.*
24Nov. *Hooite Wicher*, v. d. Leest, Cette n. ....

Falmouth. (27 en 28 W.) *Aang.*
26 Nov. *Gesina*, Pinksterboer, Marseille
Anna Arendina, Boerhave, d°.
Collegie Voorzorg, Hubert, d°.
Marchina, Nepperus, Galatz
Elisabeth Gravelaar, Kok, d°.
Hendrika Roelina, Heimers, d°.
27 *George*, Eisenbart, Ibraïl
Philippus Cornelius, Meester, d°.
Baron van Hall, Schelten, d°.
Wilh. Egberdina, Top, d°.
Noach S. Lotinga, Bakker, Galatz

Scilly. *Gepasseerd.*
26Nov. *Nuovo Giacomino*, Lauro, Konstantinopel n. Amsterd.

Exmouth. *Vertrokken.*
27Nov. *Cornelia*, Oltmans, Avont.

Queenstown. *Aangekomen.*
25Nov. *Catharina*, Panjer, Odessa
Amalia Sinnige, Jansen, Port-Toris (?)
Vertrokken.
24 *B. L. Harrimda*, Barclay, (v. Iquique) 't Nieuwediep

Crookhaven. *Aangekomen.*
26Nov. *Cornelis*, Albers, Ibraïl

Liverpool. *Vertrokken.*
25Nov *Annechina*, Blouw, Groning.
Zeilklaar.
Neptunus, v. d. Veen, Rostock
In lading.
Coert Cornelis, Klontje, San Sebastian

Cardiff. *Vertrokken.*
23Nov *Ecliptica*, Boomgaard, Cadix
25 *Wilhelmina Maria*, v. Appen, Babia

Leith. *Aangekomen.*
26Nov. *Boreas*, de Boer, Harlingen

Hull. *Aangekomen.*
26 Nov. *Maria Cath.*, Bertrand, Alexandrie

Newcastle. *Zeilklaar.*
26Nov. *Henriette*, Peters, Marseille
4 *Gebroeders*, de Boer, Harlingen

Shields. *Aangekomen.*
26Nov. *Tranby*, Robey, 't Nieuwed.
27 *Wilhelmina Rosalia*, Meuldijk, Vlissingen

Sunderland. *Aangekomen.*
25 Nov. *Hawk*, Sinclair, 't N. Diep
Eleven, Doury, d°.

Hartlepool. *Aangekomen.*
26 Nov. *Familien*, Svensen, Dordt

Hamburg. *Vertrokken.*
26Nov *Alida*, Hee, Lissabon
Klasina, Klein, Geestemunde

Cuxhaven. *Aangekomen.*
28Nov. *Amsterdam* (s), Amsterd.

Papenburgerzijl. *Aangek.*
19Nov. *Gesina*, Hesse, Delfzijl
Vr. Amke, Harkema, Groningen
20 *Harmke*, Harkema, d°.
Vertrokken.
21 *Concordia*, Klein, Delfzijl

Leer. *Vertrokken.*
24Nov. *Jantje*, Forma, Groningen
Vrouw Aaltje, Molenkamp, d°.
Vr. Dennekamp, Heins, Delfzijl

Dantzig. *Vertrokken.*
26Nov. *Pieter Bentum*, Schaap, Grangemouth

Pillau. *Vertrokken.*
25Nov *Jeltina*, Scherpbier, Leer
Godelieus, Homvelo, Brugge

Stockholm. *Aangekomen.*
18Nov. *Catharina*, Olsen, Amsterd.
19 *Albertina Cath.*, Nielsen, Hull

Gothenburg. *Aangekomen.*
23Nov. *Ornen*, Fex, Amsterdam
Emil, Appelberg, d°.
Zeilklaar.
22 *Meinsina*, Klontje, Holland
Tobina, Wortelboer, Frankrijk
Grietje Koens, Kuiper, d°.

Elseneur. (25 O., 26 OZO.-O., 27 Z.) *Gepasseerd.*
25Nov. *Laberdaan*, Ohlmann, St. Petersb. n. Amsterdam
Kersteling, Coerkamp, Dantzig n. d°.
26 *Triton*, Nagel. ....

Tonningen. *Aangekomen.*
23Nov. *Eendragt*, de Boer, Amsterdam (n. Stettin)
26 *Hermina*, Kroon, Wismar (n. Grangemouth)
Vertrokken.
Marg. Antina, Jager, Amsterdam

Scheepstijdingen.

Rotterdam 29 Nov. Aangaande het schip *Ferdinandina Emma*, kapt. Tange, van Batavia naar Amsterdam gedestineerd, bij Egmond gestrand (*zie ons vorig Nommer*), wordt, volgens brief van Egmond van den 28sten dezer, gemeld, dat men wegens den harden wind en de hooge zee het niet had kunnen bereiken en er waarschijnlijk weinig geborgen zou kunnen worden; van eene sloep, waarin zich 6 man en eene dame bevonden, die zich daarmede hadden willen redden, had men nog niets vernomen.

Ramsgate 26 Nov. De te Rotterdam te huis behoorende bark *Vrede*, kapt. ter Bruggen, van Rotterdam naar Australie, en het te Stockholm te huis behoorende schip *Victor*, kapt. Prehn, van Java naar Stockholm, zijn met elkander in aanzeiling geweest en dientengevolge alhier in avarij binnengebragt.

De *Vrede* is zeer lek (5 à 6 voet water in het ruim), heeft de bakboordsboeg geheel aan stuk, de boegspriet verloren en nog meer andere schade bekomen.

De *Victor* heeft mede een zwaar lek, de boeg aan stuk, den boegspriet gebroken en meer andere schade.

Beide schepen moeten lossen om te repareren. (*Gedeeltelijk gisteren gemeld.*)

Padstow 26 Nov. De schoener *Alert*, kapt. Cumming, van Cardiff naar Gibraltar, is gezonken.

Scarborough 27 Nov. Alhier is opgevischt een medicijnkist gemerkt Civility (hoogstwaarschijnlijk afkomstig van het schip *Civility*, van Hartlepool naar Amsterdam. (*Zie N. R. C. van 28 dezer*).

Wijck o/ Fohr 27 Nov. De lading van het alhier gestrande Emder schip *Johanna*, kapt. Heerma (*zie N. R. C. van 24 Nov.*), is geborgen. Het schip heeft zooveel geleden, dat men vreest dat het weg zal zijn.

Ostende 28 Nov. De alhier gestrande Belgische bark *Joseph*, kapt. Helsmortel, van St. Ubes op hier bestemd (*zie ons Nommer van gisteren*), zal weg zijn. Van de lading, die uit zout en 368 kisten China'sappelen bestond, is slechts een gedeelte van de laatstgenoemde geborgen kunnen worden.

Havre 26 Nov. De Fransche brik *Bouis* van Marseille naar Rio Janeiro is op een der Kaap Verdische Eilanden vergelukt.

Napels 21 Nov. Het schip *Willem*, kapt. Molenaar, van Amsterdam alhier aangekomen, heeft op de reis veel stormen doorgestaan, daardoor den voorsteng, kluiver en kluiverboom verloren; de kapitein vreest voor schade aan de lading. Het schip moet 10 dagen quarantaine houden.

Konstantinopel 16 Nov. Het Nederl. schip *Johannes*, kapt Dublings, van Galatz naar Amsterdam, is op de Europesche kust van den Bosphorus verongelukt; één man der equipage is omgekomen.

Het Nederl. schip *Amicitia*, kapt. Wygers, van Galatz naar Amsterdam, alhier in avarij binnen (*zie N. R. C. van 28 Nov.*), heeft in de Zwarte zee hevige stormen doorgestaan en eene stortzee overgekregen, die het schip plat op zijde en de kajuit vol water sloeg, waardoor de pompen verstopt geraakten en het den kapitein onmogelijk was het schip lens te krijgen. Het had, toen het hier binnenkwam, 4 voeten water in het ruim, gescheurde zeilen enz., en zal vermoedelijk moeten lossen.

— 18 November. Behalve de vroeger opgegeven, verneemt men nog de totale verliezen van de schepen: *Joseph Antoine* (Oost.), kapt. Petranich; *S. Nicolo* (Ion.), kapt. Rossolimo; *Tancredi* (Nap.), kapt. Cacace; *Sofia* (Serv.), kapt. Giorgiaki; *Euphrosine* (Russ.), *Athina* (Griek.), kapt. Lafca; *Adria* (Oost.), kapt. Baci; *Innocenza* (Sard.), kapt. Morteo. Al deze schepen kwamen met granen uit de Zee van Azof, de Donau of van Odessa.

New-York 15 November. De Ned. Brik *Adriaan George*, kapt. Bontekoe, van Savanilla met eene lading Tabak enz. naar Londen bestemd, is 15 October ten noorden van de Caicos gezonken. Het schip werd 2 dagen bevorens in een hevigen storm plat op zijde geworpen, en toen men de masten over boord kapte om het schip te rigten brak de boegspriet en daarop stootte het schip zoo zwaar lek, dat de equipage slechts even den tijd had zich in de booten te redden, waarna de *Adriaan George* onmiddelijk zonk. De schipbreukelingen landden met hun vaartuig op Noord-Caicos en kwam n van daar den 24sten Oct., geheel uitgeput, hier aan. Zij zullen nu met een Deensche schoener naar St. Thomas vervoerd worden.

— Het schip *Charles Holmes*, van Liverpool naar Mobile, is men man en muis vergaan.

— Het schip *Ch. Crockers*, van New Orleans naar Liverpool, is bij kaap Florida gestrand. De lading, uit 50 vaten tabak en 3150 balen katoen bestaande, wordt op $ 186,000 geschat.

— De schepen *Heidelberg*, met eene lading van 3419 balen katoen en 1600 duigen, ter gezamenlijke waarde van p. m. $ 188,000, en *Elisa Mallory*, met 4923 balen katoen, ter waarde van $ 136,000, zijn bij kaap Florida gestrand.

Batavia 8 October. Het Engelsche schip *Spirit of the Age*, van Liverpool naar Shanghay, alhier met schade binnengeloopen, is afgekeurd en met den inventaris voor fr. 12,900 verkocht. De lading zal met het Amerikaansche schip *Game Cock* naar de bestemming vervoerd worden.

Banjoewangie 29 Sept. Het schip *Hollandia*, kapt. Ruige, van Newcastle (N.Z.W.) alhier aangekomen, heeft op de reis schade aan den romp en aan tuigage bekomen en in Straat Baly aan den grond gezeten.

Kanagawa 4 Sept. Het schip *Nassau*, kapt. Hüffnagel van Nagasaki alhier aangekomen, heeft in de haven van Jeddo aan den grond gezeten en daardoor lekkage bekomen.

Gepraaide Schepen.

14 Nov., bij de Sorlings, *Speculant*, van Wagtendonk, v. Rotterdam n. Fernambucq. Alles wel aan boord.

Schepen in Lading.

AMSTERDAM.

BILBAO. Spaansche Schoener *Angelita*, kapt. J. Galarsa. Adres: de Grijs & Co.

KAAPSTAD, PORT-ELIZABETH en PORT-NATAL. Ned. Bark *Provincie Drenthe*, kapt. Wm. Beckering. Adres: Hoyman & Schuurman alhier en Hudig & Blokhuyzen te Rotterdam.

LIVORNO. Ned. Galjoot *Janna Lukkina*, kapt. A. Bontekoe. Adres: Hurrelbrinck & Co.

MALTA, SYRA en KONSTANTINOPEL. Ned. Schoener *de Jonge Johanna*, kapt. J. S. de Weijer. Adres: Hurrelbrinck & Co.

MELBOURNE. Ned. Bark *Jacoba & Christina*, kapt. F. P. J. Jaski. Adres: G. W. van Barneveld Kooy, de Vries & Co., Jan Corver & Co., of Dörschlag & Gerbaulet.

PADANG (direct). Ned. Clipper-Fregat *Zeelandia*, kapt. W. Blaakhert. Adres: Coningh & C°.

SOERABAIJA (direct). Ned. Bark *Wassenaar*, kapt. A. Hofstee. Adres: de Coningh & Co. en de Vries & Co., te Amsterdam, of bij P. Varkevisser & Zonen, te Rotterdam.

SOERABAYA (direct). Ned Bark *Koning Willem III*, kapt. H. H. Zeylstra. Adres: de Coningh & C°. en B. D. Bosscher & Zn.

ST. PETERSBURG. Ned. Galjoot *Dankbaarheid*, kapt. R. H. Kamphuis. Adres: A. Spekman.

SYDNEY. Ned. Bark *Pantalon*, kapt. F. Nepperus. Adres: G. W. Barneveld Kooy, de Vries & Co., Jan Corver & Co., of Dörschlag & Gerbaulet.

ROTTERDAM.

AMBOINA. Ned. Fregat *Erasmus*, kapt. J. van Heiningen. Adres: Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer.
BALTIMORE. Amerik. Fregat *Leila*, kapt. Chs. Haines. Adres: Wambersie & Zoon.
BATAVIA, SAMARANG en SOERABAIJA. Ned. Fregat *Maasstroom*, kapt. F. Mellema. Adres: de Reeders C. Vlierboom & Zonen en de Cargadoors Vlierboom & Suermondt.
BATAVIA, SAMARANG en SOERABAIJA. Ned. Fregat *Catharina Wilhelmina*, kapt. F. H. Popken. Adres: Vlierboom & Suermondt.
BATAVIA. Ned. Brik *Gouverneur van Swieten*, kapt. A. van der Harst. Adres: den Reeder H. van Rijckevorsel en de Cargadoors Kuyper, van Dam & Smeer.
BATAVIA. Ned. Brik *Guined*, kapt. . . . . . Adres: den Reeder H. van Rijckevorsel en de Cargadoors Hudig & Blokhuyzen.
BATAVIA en SOERABAIJA. Ned. Clipper-Bark *Jhr. Mr. van de Wall van Puttershoek*, kapt. K. F. Lammerts. Adres: Hudig & Pieters alhier en D. van Wageningen te Dordrecht.
BATAVIA. Ned. Brik *Jan van Galen*, kapt. P. H. de Boer. Adres: Kuijper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuijzen.
BATAVIA en SAMARANG. Ned. Bark *Juno*, kapt. . . . . Adres: de Reeders C. Vlierboom & Zonen en de Cargad. Vlierboom & Suermondt.
BATAVIA en SOERABAIJA. Ned. Bark *Watergeus*, kapt. W. H. Kramer. Adres: P. Varkevisser & Zonen alhier en de Coningh & Co. te Amsterdam.
BELFAST. Eng. Clipper-Schooner *Susan West*, kapt. Wm. Reeson. Adres: Ch. Cornelder & Zonen.
BELFAST. Ned. Galjoot *Mentor*, kapt. W. T. Schuring. Adres: Kuijper, van Dam & Smeer.
BOSTON. Ned. Brik *Vasco de Gama*, kapt. H. B. de Groot. Adres: Hudig & Blokhuyzen.
CARDSTON en LIVERPOOL. Ned. Brik *Orion*, kapt. D. G. Huges. Adres: R. Twiss Hz.
GIBRALTAR. Ned. Kof *Karkhandel*, kapt. L. den Breems. Adres: P. Varkevisser & Zonen.
GIBRALTAR. Ned. Schip *Pomona*, kapt. C. van der Sloot. Adres: Seeuwen & Co.
GLOUCESTER (direct). Eng. Schooner *Garland*, kapt. P. Withey. Adres: P. A. v. Es & Co.
GUERNSEY en JERSEY. Eng. Schooner *Admiral Windham*, kapt. Chs. Allcock. Adres: Hudig & Pieters.
GUERNSEY. Fransche schip *Yolande*, kapt. J. Crequer. Adres: Hudig & Pieters.
HAVANA. Ned. Schoener *Mina*, kapt. M. Nieuwstraten. Adres: de Cargadoors P. A. van Es & Co., of de Bevrachters Dörschlag & Gerbaulet.
JERSEY en GUERNSEY. Eng. Schoener *Seabird*, kapt. C. Nuttall. Adres: Hudig & Pieters.
JERSEY (via NEWHAVEN). Eng. Kotter *Marco*, kapt. Fr. Richardson. Adres: Hudig & Blokhuyzen.
KANAGAWA bij JEDDO (JAPAN) via BATAVIA. Ned. Bark *Krimpen aan de Lek*, kapt. W. Ouwehand. Adres: den Reeder Murk Lels te Alblasserdam, de Cargadoors Kuyper, van Dam & Smeer te Rotterdam en de Coningh & Co. te Amsterdam.
KOPENHAGEN. Zweeds. Schooner *Familien*, kapt. Svensson. Adres: Kuyper, van Dam & Smeer.
LISSABON. Ned. Schip *Kleinkinderen*, kapt. J. Manneken. Adres: Seeuwen & Co.
LISSABON. Ned. Hoeker *Maas*, kapt. W. Post. Adres: Kuyper, van Dam & Smeer.
MESSINA. Ned. Schoener *Irene*, kapt. L. P. de Vrede. Adres: Johs. Ooms Ez. & Co.
NAPELS. Napolit. Brik *Margherita*, kapt. G. Cafiero. Adres: van den Bey & Co. en Hudig & Pieters.
NAPELS. Ned. Schip *Antje Wiltenburg*, kapt. C. Poelman. Adres: Johs. Ooms Ez. & Co.
NEWCASTLE. Eng. Bark *Rosina*, kapt. Mac Lachlan. Adres: Hudig & Blokhuyzen.
NEW-ORLEANS. Amerik. Fregat *Alexandrine*, kapt. E. Titcomb. Adres: Wambersie & Zn.
NEW-YORK. Prussisch Fregat *Arnold Böninger*, kapt. J. D. Hashagen. Adres: Wambersie & Zoon.
NEW-YORK. Amerik. Fregat *Riga*, kapt. F. Freeto. Adres: Wambersie & Zoon.
PHILADELPHIA. Ned. Schoen. *Twee Vrienden*, kapt. N. Meijer. Adres: Wambersie & Zoon en Kuyper, van Dam & Smeer.
RIO JANEIRO. Bremer Brik *Johanna*, kapt. W. Nordenholt. Adres: Vlierboom & Suermondt.
ROUAAN. Ned. Kof *Geppiena*, kapt. A. A. Oldenburger. Adres: Johs. Ooms Ez. & Co.
SINGAPORE en HONGKONG. Ned. Bark *Jeannette & Cornelia*, kapt. J. Verhoeven. Adres: Ch. Cornelder & Zonen alhier, D. Schotman Dz. te Dordrecht en de Coningh & Co. te Amsterdam.
SOERABAIJA (direct). Ned. Camp. Bark *Koning en Vaderland*, kapt. B. A. T. van Bruggen. Adres: P. Varkevisser & Zonen alhier en de Coningh & Co. te Amsterdam.
SOERABAIJA en MACASSAR. Ned. Brik *Wilhelmina*, kapt. J. H. Blekkingh. Adres: 'T Hoen, Hudig & Co. en Hudig & Pieters.
TRIEST. Ned. Schoener *Veendam*, kapt. B. A. Hazewinkel. Adres Kuyper, van Dam & Smeer.

Riviervaart.

IN LADING.

ANTWERPEN en BRUSSEL. Het Schip *Goede Verwachting*, kapt. J. van Dort. Adres: H. Braakman & Co.
ANTWERPEN en BRUSSEL. Het Schip *Jeune Pierre*, kapt. J. Thijs. Adres: H. Braakman & Co.
DUSSELDORP. Het Schip *Het Vertrouwen*, kapt. J. H. O. de Graeff. Adres: H. A. T. Kook.
GENT. Het Schip *Merwestroom*, kapt. H. van Dort. Adres: H. Braakman & Co.
GENT. Het Schip *Jeune Auguste*, kapt. F. de Landtsheer. Adres: H. Braakman & Co.
GENT. Het Schip *Jonge Sophia*, kapt. P. Vervoort. Adres: H. Braakman & Co.
MAASTRICHT, LUIK en AKEN. Het Schip *Johanna Cornelia*, kapt. J. P. Oomes. Adres: H. de Groot.
MAASTRICHT, LUIK en AKEN. Het Schip *de Cornelia*, kapt. H. J. Oomes. Adres: H. de Groot.

Van een tot zes regels . . . . *f* 1.30.
Per gewonen regel . . . . 0.20.

ADVERTENTIEN.

Bovendien 45 Cts. voor Zegelregt en een No. der Courant. Groot Letters berekend naar plaatsruimte.
REGELS geplaatst aan het slot van de Rubriek BINNENLAND, van 1—4 Regels, *f* 2.50; voor iederen regel meer 50 Cents.

(12659) Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, IDA MARIA NORTIER, geliefde Echtgenoote van
Rotterdam, A. P. P. KIST, M. Dr.
29 November 1859.
Eenige Kennisgeving.

(12637) Gisteren avond overleed door een noodlottig toeval, mijn waarde Man ROELOF DANIEL BREUKEL, in den ouderdom van ruim 47 jaren, tot groote droefheid van mij, mijne Kinderen, Behuwd-Kinderen en verdere Betrekkingen. Negen Kinderen laat hij mij na, waarvan de meeste hun verlies niet kennen, daar het jongste slechts vier dagen telt. Hoe zwaar deze beproeving voor mij is, zal ieder kunnen beseffen, doch ik hoop gelaten in Gods wil te berusten.
Rotterdam, Wed. R. D. BREUKEL,
28 November 1859. geb. A. STRUIJK.
Algemeene Kennisgeving, zoo binnen als buiten de Stad.

De **Timmermans- en Kistenmakers-Affaire** zal door mij met behulp van een deskundige worden **Gecontinueerd.**

(12642) Voor de vele bewijzen van belangstelling, bij gelegenheid van het sluiten van hun Huwelijk ondervonden, zeggen de Ondergeteekenden aan allen vriendelijk dank.
J. A. ROCHUSSEN.
A. M. ROCHUSSEN,
geb. VAN ROSSEM.

BIDSTOND

DER

ZENDINGS VEREENIGING

te *Rotterdam*, in het Openbaar, *Donderdag den 1sten December 1859*, des avonds ten 8 ure, in het Lokaal in de Bierstraat. (12623)

(12549) Bij arbitrale uitspraak in dato *Rotterdam*, den 21sten November 1859, voorzien van het bevelschrift van den Edel Achtbaren Heer President der Arrondissements-Regtbank te *Rotterdam*, in dato *den 26sten dierzelfde maand*, is de te dezer stede bestaande **VENNOOTSCHAP** tusschen den Heer WILLEM PIETER KLOOT en den Ondergeteekende, onder de Firma van *KLOOT & KIRCHHEINER*, **ONTBONDEN**, en zulks te rekenen van *den 1sten October dezes jaars af*, terwijl de Ondergeteekende daarbij is belast met de Liquidatie der Loopende Zaken, onder de bepaling, dat daarvoor door hem de Firma nog zal worden geteekend, doch met bijvoeging der woorden *"in Liquidatie"*.
Rotterdam, 29 November 1859.
CARL LUDVIG KIRCHHEINER.

(12620) De AGENT van de ***Lemster Stoomboot-Reederij*** te ***Amsterdam***, daartoe door de Directie gemagtigd, heeft de eer ter kennisse van het Algemeen te brengen, dat de Stoomboot van gezegde Reederij **sedert 1°. Augustus onafgebroken heeft gevaren en zal blijven varen, zoolang het ijs zulks toelaat, op de gangbaarkondige uren.** Strekkende deze Kennisgeving tot refutatie van de **alleins logenachtige berigten** voorkomende in de ***IJ- en Amstelbode*** van *Zaturdag 19 November jl.*, als zoude deze Dienst reeds langer dan eene maand willekeurig zijn gestaakt.
H. MERKELBACH.

Te Rotterdam

Ligt in Lading

NAAR

BATAVIA,

voor GOEDEREN en PASSAGIERS, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, (12392) het Extra Snelzeilend, Nederl. Gekoperd Brikschip

JAN VAN GALEN,

Kapt. P. H. DE BOER.

Adres ten Kantore van *KUYPER, VAN DAM & SMEER* en *HUDIG & BLOKHUIJZEN.*

ROTTERDAM EN HULL.

Het Stoomschip ***La Plata***, Kapt. MASON, vertrekt van **Rotterdam** naar **Hull**, *Zaturdag 3 December.*
(12653) De Agenten *SEEUWEN & Co.*

GENERAL STEAM-NAVIGATION-COMPANY.

ROTTERDAM EN LONDEN.

De Stoomschepen vertrekken met Passagiers en Goederen geregeld iederen Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.

Donderdag 1 December, 's Morgens 9 uur. — Zaturdag 3 December, 's Morgens 9 uur. — Dingsdag 6 December, 's Morgens 8 uur.

(4641) **Vrachten Groote Kajuit** £ 1.10. — ***Heen en terug*** £ 2.5.
" **Voorkajuit** " —17.6 *dito* 1.6.6.

GEBROEDERS SMITH, *Agenten.*

Te Rotterdam

ligt in Lading

NAAR

BATAVIA

en SOURABAYA

voor GOEDEREN en PASSAGIERS, het Snelzeilend Barkschip

WATERGEUS,

Kapt. W. H. KRAMER, varende een geëxamineerden Scheepsdoctor.
Adres de Cargadoors *P. VARKEVISSER & ZONEN* alhier en *DE CONINGH & Co.*, te *Amsterdam.* (12655)

Alhier

ligt in Lading

voor PASSAGIERS en GOEDEREN

NAAR

BATAVIA

en **SAMARANG**,

om spoedig te vertrekken, Het Nederlandsch Barkschip

JUNO,

Kapitein . . . .
Adres ten Kantore van de Reeders *C. VLIERBOOM & ZONEN* en de Cargadoors *VLIERBOOM & SUERMONDT.* (12650)

Te Rotterdam

ligt in Lading

NAAR

KANAGAWA

bij ***JEDDO (Japan)***

via **BATAVIA**,

voor GOEDEREN en PASSAGIERS waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra Snelzeilend Nederlandsch Gekoperd Barkschip (6294)

KRIMPEN AAN DE LEK,

Kapt. W. OUWEHAND,
om den 6den December te vertrekken.
Informatien zijn te bekomen bij den Reeder *MURK LELS*, te *Alblasserdam*, bij de Cargadoors *KUYPER, VAN DAM & SMEER*, te *Rotterdam* en *DE CONINGH & Co.*, te *Amsterdam.*

NAAR

MALTA

en

KONSTANTINOPEL

om binnen weinige dagen te worden geëxpedieerd:

Ligt te *Amsterdam* in Lading,

Het Nederlandsche Gezekt Schooner-schip

JACOB VAN CLEEF,

gevoerd door Kaptein E. IBOLEN.
Iemand eenige Goederen bij te laden hebbende, worden verzocht zich spoedig op te geven aan *HUBBELEBRINCK & Co.*, Cargadoors te *Amsterdam.* (12634)

ROTTERDAM-HAVRE.

Het Stoomschip ***Bordeaux***, Kapt. BIJL, vertrekt naar **Havre**, *Zaturdag den 3den December.*

ROTTERDAM-BORDEAUX.

Het Stoomschip ***Gironde***, Kapt. VAN EMMERIK, vertrekt naar **Bordeaux**, *Donderdag den 8sten December.* (12635)
Adres bij *SMITH & Co.*, te *Rotterdam.*

ALGEMEENE

POSTWAGEN-ONDERNEMING

Van Gend & Loos.

De ADMINISTRATIE berigt, dat te beginnen met **DECEMBER E. K.**, eene **VERBINDING** op ***DINXPERLO***, in Correspondentie met de DILIGENCES van ***ARNHEM*** op ***GENDERINGEN***, zal **Geopend** worden.

(12658) *Gerd. Duuring, A. C. Dalen, A. van Binsbergen, J. Kolff, J. F. Sauerbier, Leonard L. Jacobson, J. Sinderam, L. J. Plemp van Duiveland, F. W. Eckstein, J. G. van den Abeelen, G. Elink Schuurman, Joseph Jacobson, Leonard J. Plemp van Duiveland, Gerd. Sauerbier* en *C. M. F. Kolff*, Makelaars, zullen op *Woensdag den 1den December 1859*, in het Notarishuis, aan de Gelderschekade alhier, des voormiddags ten 11 ure, **Veilen:**

29/1 } **Fusten** } ***Zantische***
103/1 }
150 Vaatjes } **KRENTEN.**

De Onroerende Goederen,

gelegen onder de Gemeenten *Steenbergen* en *Nieuw Vossemeer*, welke op den 21sten November jl. te *Steenbergen*, ten Herberge van CORNELIS VAN DER RIET, door het Ministerie van den Notaris *J. VAN DER ZAAG* aldaar, zijn Geveild, hebben bij Veiling gerendeerd, te weten:

Gemeente *Steenbergen*, Polder *de Heen*.

N°. 1.	Eene Bouwmanswoning c. a., benevens Bouw- en Weilanden, te zamen groot 11 B. 75 R. 60 El	*f* 4500.
" 2.	De Arbeiderswoning met 1 B. 86 R. 68 El Land	500.
" 3.	4 B. 91 R. 90 El Bouwland . .	1300.
" 6.	3 B. 48 R. 60 El dito . .	1225.
" 7.	2 B. 06 R. 20 El dito . .	1025.
" 9.	2 B. 20 R. 80 El dito . .	1000.
		f 9550.

Deze Koopen gezamenlijk ingezet op . 13100.

" 4.	2 B. 33 R. 50 El Bouwland . .	500.
" 5.	2 B. 68 R. 00 El dito . .	700.
" 8.	4 B. 19 R. 10 El dito . .	3100.

Gemeente *Nieuw Vossemeer*, Polder *de Heen*,

N°. 10.	4 B. 50 R. 00 El Bouwland *f* 4500	
" 11.	3 B. 50 R. 10 El dito 4000	*f* 8500.

De 10e en 11e Koopen gezamenlijk ter inzet aangeboden zijnde, zijn niet verhoogd.

te zamen . . *f* 25900.

De 1e tot en met de 11e Koopen gecombineerd ingezet op . . . . . . *f* 26000.

De **Afslag, Verkoop** en **Toewijzing** van voormelde Perceelen, eerst ieder afzonderlijk en daarna weder gecombineerd, zal plaats hebben op *Dingsdag den 13den December e. k.*, des namiddags om 4 ure, bij MARIJN KORST, in *het Schippershuis*, te *Steenbergen.*
(12619) ZEGT HET VOORT.

NOTARISHUIS TE ROTTERDAM.

Op heden, Woensdag den 30sten November 1859, des namiddags ten 5 ure.

VEILING VAN:

Een **TUIN**, voorts **HUIZING** en **ERVE**, in de Keerweerlaan, 15—577. (12623)
Een **PAND** en **ERVE**, aan de W. Z. van de Eerste Lombardstraat, 8—142.
Een **HUIS** en **TUIN** en **ERVE**, in het Boschje aan den Goudschen Singel, 13—994.

(12593) *N. J. ten Bosch*, *H. van Veeren*, *P. de Vries*, *A. de Mol van Otterloo*, *A. M. van Valkenburg* en *Z. J. H. Rietberg*, Makelaars, zullen op *Woensdag den 14den December* 1859, des voormiddags ten *tien en een kwart* ure, in *de Brakke Grond*, in de Nes, te *Amsterdam*, presenteren te **Verkoopen:**

EENE PARTIJ VAN:

961 Pakken

Java BLADEN TABAK,

van *Sourabaija* aangevoerd per de schepen *Prins van Oranje*, *Rosina* en *Lamina Elisabeth*. Liggende als bij Notitie wordt aangewezen.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING,

De Notarissen Mr. *CAROLUS ANTONIUS VAN KERCKHOFF*, *JOHANNES HOGERSDIJK*, residerende te *Rotterdam* en *JAN VAN STIPRIAAN LUISCIUS*, residerende te *Delfshaven*, zijn voornemens, om op *Vrijdag den 9den December* 1859 te **Veilen**, en op *Vrijdag den 16den December daaraanvolgende* te **Verkoopen**, beide dagen des namiddags 5 ure in het Koffijhuis, *Amicitia*, aan de Kolk te *Delfshaven*:

N°. 1. Een hecht en sterk **HUIS**, **Bovenhuis** en **ERVE**, aan de Oostzijde van de Nieuwe Haven, Wijk E, N°. 31, te *Delfshaven*, kadaster sectie A, N°. 196.

Aangeslagen in de grondlasten over 1859 op *f* 10.52.

Zijnde het Bovenhuis in eigengebruik en renderende het Benedenhuis een huur van *f* 87.40 's jaars.

N°. 2. Een hecht en sterk **HUIS**, **Bovenwoningen** en **ERVE**, aan de Zuidzijde van de Korte Dijkstraat of Lange Brugsteeg, te *Delfshaven*, Wijk D., No. 62, kaster sectie A, No. 268.

Aangeslagen in de grondlasten over 1859, op *f* 13.49.

In diverse Perceelen verhuurd, renderende eene huur van *f* 306.80 's jaars.

N°. 3. Een hecht en sterk **HUIS**, **Bovenwoningen**, **Achterwoning** en **ERVE**, aan de Oostzijde van het gedempte Plein, op den hoek der stadssteeg te *Delfshaven*, met vrijen uitgang in voormelde steeg, Wijk D., No. 144, kadaster sectie A., No. 1139.

Aangeslagen in de grondlasten over 1859, op *f* 29.61. (12550)

En in diverse Perceelen verhuurd, renderende eene huur van *f* 405.60 's jaars.

N°. 4. Een hecht en sterk **HUIS**, **Bovenwoningen** en **ERVE**, aan de Oostzijde van het gedempte Plein, nevens het vorige Perceel te *Delfshaven*, Wijk D. Nis 143 *a.* en *b.*, Kadaster Sectie A., Nis. 1140 en 1141.

Aangeslagen in de Grondlasten over 1859 op *f* 29.61.

En in Diverse Perceelen verhuurd, renderende eene huur van *f* 410.80 's jaars.

Nadere Informatien zijn te bekomen ten Kantoren van Voornoemde Notarissen te *Rotterdam* en te *Delfshaven* en zullen de te veilene Panden te bezigtigen zijn, *twee* dagen *vóór* en op den dag der Veiling, van 's morgens 10 tot des namiddags 3 ure.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING.

De Notaris *CAZAUX VAN STAPHORST*, residerende te *Rotterdam*, is voornemens, op *Woensdag* den *14den December* 1859, des namiddags ten *vijf* ure, in het Huis der Notarissen, aan de Geldersche Kade, te *Rotterdam*, in het Openbaar te **Veilen** en vervolgens aan de meestbiedenden of eerstmijnenden te **Verkoopen**:

De Fraaije en zeer uitgestrekte

PLAATS GEZELLIGHEID,

thans ingerigt en gebruikt wordende tot het houden van **Societeit**, met derzelver spatieuse, hechte en sterke LOKALEN en verdere AANHOORIGHEDEN, bestaande in eene zeer ruime SOCIETEITSZAAL met fraaije BILJARTKAMER, sierlijken MUZIJKTEMPEL, uitgestrekte KEGELBAAN, ongemeen fraaije in Steen opgetrokken KOLFBAAN, welingerigte Steenen HUIZING, diverse KOEPELS, waarvan verscheidene met een uitgestrekt en aangenaam *Landgezigt*, verdere VERTREKKEN of KAMERS op de Plaats uitziende, BERGPLAATSEN, LOODS, TUIN, PLANTSOEN en ERVEN, alles staande en gelegen bij en aan den anderen, aan de Lange Warande, tusschen de Gasthuislaan en Mannenlaan, in de Gemeente *Rotterdam*, strekkende van de Lange Warande Noordwaarts op tot aan den Heer D. F. E. BUNGE, belend ten Oosten den Heer B. A. KLOPPENBURG, de Gasthuislaan en den Heer C. G. KOLFF en ten Westen de Mannenlaan, Kadaster Sectie E, Nos. 161, 162, 163, 167, 168, 169, 251, 252, 253, 1619, 1620, 1621, 1622 en 1623, te zamen met daaronder begrepen Stukjes Sloot of Watering ter grootte van **69** Roeden **13** Ellen.

In de Grondbelasting over 1859 aangeslagen op *f* 330.53.

Gemeld Onroerend Goed is bijzonder geschikt tot het aanleggen eener Buitenplaats, het geven van Publieke Vermakelijkheden, den aanbouw van nieuwe Huizen en andere einden meer.

De Verkoop zal plaats hebben in Vijftien Perceelen die eerst afzonderlijk en daarna in verschillende combinatien zullen worden Afgeslagen.

Deze Perceelen worden nader omschreven in de Aanplakbilletten. Zij zullen worden aangeduid op den Plattengrond der Plaats, waarvan tijdig Afdrukken ten Kantore van gemelden Notaris verkrijgbaar zullen zijn, en overigens ten tijde der bezigtiging op de Plaats zelve nauwkeurig zijn aangewezen.

De aanvaarding zal plaats hebben 1°. Februarij 1860.

Ingeval van Gecombineerden Verkoop in ééne massa zal de Kooper, desverkiezende, op Taxatie kunnen overnemen al de MEUBELEN, HUISRAAD, SIERADEN, ILLUMINEERTOESTELLEN en verdere ROERENDE GOEDEREN, thans tot het Gebruik van voorschreven Plaats dienende of bestemd en aan de Eigenaren toebehoorende.

Bij afzonderlijken Verkoop van een of meer Perceelen, zal over voormelde Overneming en nadere Onderhandeling kunnen worden getreden.

Het voorschreven te Veilene zal op 9, 10, 12, 13 en 14 December 1859, door een ieder kunnen worden bezigtigd, op vertoon van een Permissie-Biljet, afgegeven door genoemden Notaris *CAZAUX VAN STAPHORST*, ten wiens Kantore, aan het Westnieuwland te *Rotterdam*, intusschen nadere Informatien te bekomen zijn. (12463)

Openbare Vrijwillige VERKOOPING.

JOHANNES HOGERSDIJK, Notaris te *Rotterdam*, is voornemens, om op *Woensdag den 7den December* 1859, des Namiddags ten 5 ure, in het Notarishuis aan de Gelderschc Kade aldaar, publiek te **Veilen** en te **Verkoopen**:

Een Hecht Sterk en goed gelegen **WINKELHUIS**, BOVENWONINGEN, ACHTERHUIS, OPENPLAATS en **ERVE**, aan de Zuidzijde van de Hoogstraat, Wijk 11, No. 317 te *Rotterdam*, strekkende van de Straat tot aan den Groenendaal, Kadaster Sectie No. 254, 255 en 256.

Aangeslagen in de Grondlasten over 1859 op *f* 77.81.

En Verhuurd in Diverse Perceelen (zie Aanplakbiljet) voor *f* 922.60 in het jaar.

Nadere Informatien zijn te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris, aan de Korte Hoogstraat te *Rotterdam*, terwijl het te Veilen Pand zal te zien zijn *twee* dagen *vóór* en op den dag der Veiling, van 's morgens 10 tot 's namiddags 3 ure, mits voorzien zijnde van een Permissiebillet door voornoemden Notaris af te geven. (12549)

Openbare Vrijwillige VERKOOPING.

De Notaris *CAZAUX VAN STAPHORST*, residerende te *Rotterdam*, is voornemens, op *Woensdag* den *14den December* 1859, des namiddags ten *vijf* ure, in het Huis der Notarissen, aan de Geldersche Kade, te *Rotterdam*, in het openbaar te **Veilen** en vervolgens aan de meestbiedenden of eerstmijnenden te **Verkoopen**:

N°. 1. Een hecht, sterk en zeer aangenaam gesitueerd **HUIS**, **TUIN** en **ERVE**, staande en gelegen aan de Noordzijde van den Oudendijk, in de Gemeente *Kralingen*, wijk G, N°. 1, hebbende een riant uitzigt over den Oudendijk enz. bevattende dit Huis beneden Twee net betimmerde VOORKAMERS, goede KEUKEN, BERGPLAATS, KELDER en diverse GEMAKKEN, en voorts een ZOLDER, thans tot twee Kamers ingerigt; belend ten Noorden en Oosten de Erven MATTHIJS LEENTVAAR, ten Westen het volgende Perceel, te zamen met daarbij behoorende gedeelten Sloot en Weg, groot 10 Roeden, 70 Ellen, Kadaster Sectie A, Nos. 3431, 3432 en gedeelten van de Nos. 1151, 1152, 2566 en 3430.

Verhuurd tot den 1 Mei 1860, tegen *f* 200 in het jaar.

N°. 2. Een hecht, sterk en mede zeer aangenaam gesitueerd **HUIS**, **TUIN** en **ERVE**, staande en gelegen aan de Noordzijde van den Oudendijk, in de Gemeente *Kralingen*, wijk G, N°. 2, hebbende insgelijks een riant uitzigt over den Oudendijk ens. bevattende dit Huis eene welingerigte VOORKAMER met een Opkamertje daarnevens, goede KEUKEN, KELDER, diverse GEMAKKEN en beschoten ZOLDER met Slaapplaatsen; belend ten Noorden de Erven MATTHIJS LEENTVAAR, ten Oosten het vorige Perceel, te zamen met daarbij behoorende gedeelten van de Laan aan de Westzijde en gedeelten Sloot en Weg ter grootte van 3 Roeden 58 Ellen, Kadaster Sectie A, Nos. 3429, 3430, 1142, 1151 en 1152, alle gedeeltelijk.

Bewoond, geweest door wijlen den Heer MATTHIJS LEENTVAAR en onverhuurd.

Iemand intusschen eenige nadere informatien begeerende, vervooge zich ten Kantore van gemelden Notaris *CAZAUX VAN STAPHORST*, aan het Westnieuwland, te *Rotterdam*. Zullende gemelde Perceelen twee dagen voor en op den dag der Veiling door een ieder kunnen worden bezigtigd, op vertoon van een Permissie-Biljet, door genoemden Notaris afgegeven. (12530)

Openbare Vrijwillige VERKOOPING

van eene partij extra best

WEI- OF HOOILAND,

gelegen in den *Nieuw- of Kleinpolder*, binnen de Gemeente *Overschie*, strekkende van de halve sloot aan de Schiekade tot aan den Rotterdamschen rijweg, ter halver sloot, kadaster sectie C, Nos. 383, 384 en 385. Te zamen groot **8** Bunders, **13** Roeden, **16** Ellen.

Aangeslagen over 1859, in de Grondlasten tot *f* 34.27; in de Polderlasten tot *f* 17.05; en in het Schielands penninggeld tot *f* 2.51.

Verhuurd tot Kermis 1859 voor *f* 335.00 in het jaar.

De veiling zal plaats hebben op *Vrijdag den 9den December* 1859 en de definitieve toewijzing op *Vrijdag* den *16den* derzelfde maand, telkens des namiddags ten *vijf* ure, in de herberg *de Vergulde Valk*, te *Overschie*, terwijl het te veilene dagelijks zal kunnen worden bezigtigd.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris *L. C. DIJXHOORN* te *Overschie*. (12546)

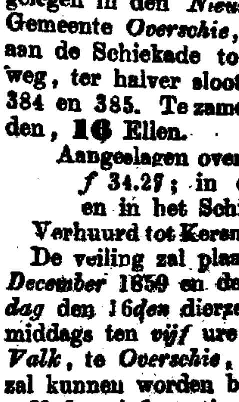

De Makelaars *F. N. Montauban van Swijndregt*, *W. van Dam* H.H.Zn., *W. H. Montauban van Swijndregt* en *B. C. D. Hanegraaff*, te *Rotterdam*, zijn van meening, als last hebbende van hunne Meesters, op *Dingsdag den 6den December* 1859, des middags ten 12 ure, in de Zaal op de Scheepmakershaven, wijk 1, No. 499, Publiek te **Verkoopen**:

Het extra Snelzeilend, Gekoperd en Kopervast Nederlandsch

FREGATSCHIP

HEBE,

laatst gevoerd door Kapitein A. H. KIEHL, volgens Meetbrief lang 41 El 70 Duim, wijd 6 El 84 Duim, hol 5 El 5 Duim, en alsoo groot **650 Tonnen**, in 1855 Nieuw van stapel geloopen, met al deszelfs RONDHOUT, Staand en Loopend WANT, ANKERS, KETTINGEN, TOUWEN, ZEILEN en verdere SCHEEPSGEREEDSCHAPPEN, zoowls hetzelve thans is liggende in de Berghaven binnen deze Stad.

Voormeld Schip zal vermoedelijk in het begin van het volgende jaar in de Bevrachting voor de Nederlandsche Handel-Maatschappij *worden opgenomen.* (12350)

Openbare Verkooping

van Uitmuntend

BOUW- EN WEILAND.

De Notaris *JAN LEENDERT LOS*, te *Klaaswaal*, is voornemens, bij **Veiling** *Woensdag den 7den* en bij **Afslag** *Woensdag den 14den December* 1859, voorm. 11½ ure, ten Herberge van VAN DER WOEL, te *Goidschalxoord*, gemeente *Heinenoord*, te **Verkoopen**:

1°. **Drie** Bunders, **15** Roeden, **40** Ellen **BOUW- en WEILAND**, gelegen in den Polder *het Westmaas-Nieuw-Land*, gemeente *Westmaas*, Sectie A, Nos 203 en 204.

2°. **Vier** Bunders, **58** R. **BOUWLAND**, aldaar, en aan voorgaand Perceel belend, A, Nos. 214 en 215.

Beide Perceelen in huur bij C. Bos, te *Westmaas*, om *f* 38 p. B. 's jaars tot en over 1862, worden eerst afzonderlijk en daarna gecombineerd afgeslagen.

3°. **Drie** Bunders, **41** R., **50** E. **BOUWLAND**, aldaar, aan den Kreupeleweg, B, Nos. 63 en 65. In twee Perceelen, en bij zamenvoeging.

4°. **Drie** Bunders, **26** R., **60** E. **BOUWLAND**, in genoemden Polder, gemeente *Klaaswaal*, A, Nos 397 en 398.

Zijnde 3 en 4 in huur bij L. QUARTEL, te *Westmaas*, tot het blooten der Schoof 1860, om *f* 36 p. B. 's jaars.

Grondlasten 1859 Nos. 1 en 2 *f* 42.57, N°. 3 *f* 19.63, N°. 4 *f* 15.29. — Polderlasten over 1858 p. B. *f* 4. (12624)

Openbare Verkooping

door den Notaris *VAN RIJSOORT*, gevestigd te *Charlois*, op *Vrijdag den 9den December* 1859, des Voormiddags ten 10 ure, ten Huize en Herberge van W. VAN DER SCHEE, te *Poortugaal*, van:

Eene aanzienlijke Partij

WILGEN HAKHOUT,

staande in Grienden op Landen of aan Dijken en Wegen, zoomede het **RIETGEWAS**, staande op de Buitengronden der Heerlijkheid *Albrandswaard*, onder de Gemeente *Poortugaal*. (12630)

WORDT TE KOOP GEVRAAGD:

Een SCHOENER,

groot **50** tot **70 Gemeten Lasten**, bij *Veritas* goed geclassificeerd, met opgaaf van Prijs en Onderdom. Adres bij de Cargadoors (12664)

P. VARKEVISSER & ZONEN.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene Nieuwe Overdekte

Westlandsche SCHUIT,

met Kompleten INVENTARIS. Te bezigtigen bij den Scheepmaker *BLESGRAAFF*, onder *Schipluiden*, en te Bevragen bij den Notaris *BEESER*, te *Maassluis*. (12627)

TER VERKOOP WORDT AANGEBODEN:

Een AAK SCHIP,

groot **225** Ton, *met of zonder* TUIG. Te bevragen aan boord van het Schip genaamd *Alfred*, liggende aan het einde der Nieuwe Haven. (12633)

STOOM-MAHONIEHOUTZAGERIJ.

Tot oprigting eener **Stoom-Veenerzagerij** worden TER LEVERING AANGEBODEN de Benoodigde **STOOM- en ZAAGMACHINES.** Nadere informatien zijn te bekomen met *franco* Brieven, onder het Nommer dezer Advertentie, aan het Bureau dezer Courant. (12622)

(12418) Protestantsche JONGE LIEDEN, die zich een bestaan willen verschaffen, wordt bij deze door Sterfgeval, AANGEBODEN:

Eene meer dan 100 jaren bestaande

AFFAIRE IN MANUFACTUREN,

welke een r im Bestaan oplevert, in eene Stad van *Gelderland*, waar, bij eene ruime Protestantsche Bevolking, geene zoodanige Zaak door een Protestant ordt uitgeoefend, met het daarbij behoorende **HUIS** en **TUIN**, waarop desverkiezende een gedeelte van den Koopprijs kan gerestigd blijven. Reflecterenden adresseren zich met *franco* Brieven onder Letter H. aan den Boekhandelaar *W. STOKHUYZEN*, te *Gorinchem*.

(12629) Op een goeden Stand, in het Midden dezer Stad, wordt terstond TER OVERNAME AANGEBODEN: **Eene Nette**

BROODBAKKERIJ,

met al de daarbij behoorende GEREEDSCHAPPEN voor een Civielen Prijs. Adres me *franco* Brieven of in Persoon, ten Kantore van *L. VAN GEMERDEN Az. & Co.*, Hoek Torenstraat en Spui, te *Rotterdam*. (12629)

W. H. J. DICKE,

Confiturier in de *Vischsteeg*,

heeft de eer zijne geëerde Begunstigers kennis te geven, dat ter gelegenheid van het **St.-Nicolaas-Feest**, hij ruim voorzien is van **Een Schoon Assortiment**

SURPRISES,

welke reeds Ontpakt zijn, verder alle Soorten van

BORSTPLATEN,

diverse Artikelen in Suiker en Chocolade, en ten allen tijde

WARME GEVULDE (12640)

BOTERLETTERS.

HAARLEMSCH BLEEKWATER

van *J. VAN GEUNS*.

De algemeene toepassing van dit **BLEEKVOCHT** in *Armen-Gestichten*, *Godshuizen*, *Krankzinnigen-Gestichten*, *Wasch- en Bad-Etablissementen* en duizende Huisgezinnen in ons Vaderland, in de meeste Steden verkrijgbaar mogt voldoende aanbeveling zijn voor allen, die daaraan nog geen gebruik maken.

Voor *Rotterdam* bij *H. VAN ANDEL*, Prinsestraat. (12195)

S^T. NICOLAAS.

De Ondergeteekenden hebben de eer hunne Geachte Begunstigers te berigten, dat hun Magazijn

TER GELEGENHEID VAN HET S^T. NICOLAASFEEST

RUIM VOORZIEN IS VAN

NIEUWE ARTIKELEN,

bijzonder geschikt voor **CADEAUX**; zich vleijende met een druk bezoek te zullen worden vereerd, waartoe zij zich minzaam aanbevelen. (12542)

H. WILLE & Co, Hoogstraat, 7—60.

F. A. MÄHLER,

NOORDBLAAK, Wijk 4, No. 187,

heeft de eer te berigten, dat hij ontvangen heeft

EENE SCHOONE COLLECTIE

LINGERIES EN BRODERIES CONFECTIONNÉES,

CHATELAINES, COLLIERS, FANCHONS, FICHUS,

COIFFURES, CAPELINES, FOULARDS, HANDSCHOENEN,

EN MEER ANDERE ARTIKELEN,

zeer geschikt voor (12643

ST.-NICOLAAS GESCHENKEN.

EAU DE FLORIDE,

om de Natuurlijke Kleur van het **HAAR** te **herstellen** en te **behouden**. Dit water is geen verfstof, hetgeen zeer essentieel is om te weten. Zamengesteld uit de sappen van exotische en weldadige Planten, bezit het de buitengewone eigenschap van de Witte Haren nieuwen wasdom te geven en aan dezelve het kleurend beginsel, dat zij missen, terug te geven.

Prijs van de flacon 10 francs. Bij A. L. GUISLAIN, te *Parijs*, 112, rue Richelieu, maison *Frascati* en voor *Nederland*, te *Amsterdam*, bij den Heer ADAMA, Apotheker. (7249)

Hoogstraat. L. J. NOOYEN *Rotterdam.*

PAPIER MACHÉ N°. 47. PEARL GLASS

Fabrickant in Lakwerken.

over de Goudsche Wagenstraat.

Heeft Keurige voorwerpen voor **St. Nicolaas Geschenken** gereed; (12636)

BENEVENS FIJN GELAKTE

KOLENBUSSEN, KOLENBAKKEN,

TURFKISTEN, DOOFPOTTEN,

VUURDRAGERS, HAARDSTOFFERS, ENZ.

Nouvelle Decouverte.

JUPONS BRÉSILIENS.

Ce **Modèle perfectionné** l'emporte sur tous ceux qui ont **paru** jusqu'à ce jour par l'ingénieuse simplicité de son mécanisme, et le bon goût.

PORTE-JUPE DUBARRY!

Indispensable et très-précieux pour les DAMES en temps de pluie.

Seul **Dépôt** chez **CH^s. COUCKE,**

(12558) 27 Hoogstraat, *Rotterdam.*

21, Petite rue Royale, barrière Pigalle, te Parijs.

DE RIJP EN WEEKMAKENDE

CHARLET-ZALF

geneest spoedig, zeker en zonder nadere kunstbewerking **alle bloedzweren, bloedvinnen, vijt, Etter- en andere Gezwellen, Sterbuilen, Wonden en Kwetsuren.**

PRIJS: 50 CENTS, met Gebruiks-Aanwijzing.

DÉPOTS bij de HH. Apothekers *ULOTH*, te AMSTERDAM; *VAN SANTEN KOLFF*, te ROTTERDAM; *SNABILIÉ EN RENESSE*, te 's GRAVENHAGE; *GROOTENDORST*, te UTRECHT; *VAN DE KAMER*, te MIDDELBURG; *ROMEIN*, te ARNHEM; en verder in de voornaamste nederlandsche Apotheken.

Een JONG MENSCH,

oud 24 jaar, Hollander van Geboorte, gedurende *drie* jaren in een **Handelshuis** in *Duitschland* geweest zijnde en nu sedert ruim *twee* jaren werkzaam in een voornaam **Commissiehuis** in *Londen*, Corresponderende in de *Duitsche, Engelsche* en *Fransche* Talen en tevens goed bekend met het **Italiaansch Boekhouden**, Zoekt eene **BETREKKING** in een **Handelshuis** in ***Nederlandsch Indië.*** Reflecterenden gelieven zich te Adresseren *franco*, onder Letter P, in den Kantoor-boekhandel van *WED. J. ELLERMAN*, te *Amsterdam.* (12631)

VOLONTAIR.

Op een **Commissie-Kantoor** kan dadelijk als **JONGSTE BEDIENDE** geplaatst worden een JONG MENSCH van goede Opvoeding. Adres met eigenhandig geschrevene Brieven aan P. H, bij de Boekverkoopers *M. WIJT & ZONEN*, alhier. (12652)

Men VRAAGT in eene der Steden van *Z.-Holland* tegen 1°. Februarij of eerder: **een bekwamen**

GRUTTERSKNECHT.

P. G. Ongehuwd, met Kost en Inwoning. Adres met *franco* brieven, onder het Nommer dezer Advertentie, aan het Bureau dezer Courant. (12657)

ZANDVORMERS,

die hun Werk goed verstaan, kunnen dadelijk Werk bekomen, in de IJzergieterij te *Delfshaven.*

(12639) CHARLES REMIJ.

Eene R. K. JONGE DOCHTER, welke in een **Banket- en Koekbakkerswinkel** is groot gebragt en werkzaam geweest, wenschte eene Betrekking als

WINKELDOCHTER,

in een dergelijk of ander Vak, hier of elders. Er zal meer op eene goede behandeling dan op Salaris gelet worden. Brieven gelieven men *franco* in te zenden bij den Papierhandelaar *B. M. SPANJERSBERG*, Oppert, te *Rotterdam.* (12638)

MET FEBRUARIJ VRAAGT MEN:

Eene TWEEDE of WERKMEID,

goed kunnende **Naaijen**, met de **Wasch** omgaan en verdere Werkzaamheden. Adres Wijk 2, N°. 35. (12632)

ER WORDT TEN SPOEDIGSTE GEVRAAGD:

Eene bekwame

KEUKENMEID,

van de P. G. en van goede Getuigschriften voorzien. Adres Wijnhaven I, 450. (12656)

(12084) Door **M. WIJT & ZONEN**, te *Rotterdam*, is aan de Inteekenaars verzonden:

Het 3de Stuk der

MEDEDEELINGEN

VAN WEGE HET

Nederlandsche Zendelinggenootschap.

Prijs per Jaargang *f* 1.65.

(12501) Bij **C. H. SCHETSBERG**, te *Goes*, is Uitgegeven en alom te Bekomen:

UIT HET LEVEN.

NOVELLEN

van Dr. S. PICCARDT.

Een viertal VERHALEN, in het Genre van *Koetsveld Novellen*, in gr. 8°. met keurig Titel-Vignet. ***f* 2.90.**

En is mede van de Pers gekomen:

A. Zandijk. *Korte Schets der Heelkundige Dramaije*, gr. 8. ***f* 0.30.**

Turneaux Jordan. *Inleiding tot de Clinische Heelkunde*, benevens eene Methode tot het onderzoeken en beschrijven van Heelkundige Ziekten. Uit het Engelsch vertaald door H. W. VAN BOVEN, kl. 8°. Linnen Band. ***f* 1.20**

PANTHEISMUS en THEISMUS. *Kritiek van het Godsbegrip der tegenwoordige Wereldbeschouwingen*, naar den 3den Druk, uit het Hoogduitsch vertaald door H. W. VAN BOVEN, kl. 8°. ***f* 0.75.**

Albrecht. *De Ziekten der Tandkiem*, uit het Hoogduitsch vertaald door J. KOOMAN, AZN., kl. 8°. ***f* 0.75.**

J. Persant Snoep. *Proeve eener historisch kritische beschouwing van het wezen en de behandeling der Breukbeklemming*, gr. 8°. ***f* 1.90.**

(12570) Uitgave van **DANNENFELSER**, te *Utrecht.*

HET LEVEN VAN GOETHE,

DOOR ***SCHAEFER,***

met Voorwoord van Prof *C. W. OPZOOMER.*

2 Deelen. ***f* 5.50.**

SCHOEDLER'S BOEK DER NATUUR.

Gebonden in halven Marocco Prachtband,

Prijs ***f* 8.**

HEBEL'S Gedichten,

Vertaald door Prof. *C. W. OPZOOMER.*

Prijs ***f* 1 80** en gebonden ***f* 2.30**, zijn werken, uitmuntend geschikt voor **Cadeau** bij de aanstaande Feesten.

Heden Ontvangen eene FRAAIJE NIEUWE Collectie

FRANSCHE PRACHTWERKEN,

WAARONDER VAN

Marmier — Ulliac — Enault — Texier — Gavarni — Mery — de Musset — Saint-Julien — Régis — Töpffer — Janin — Sainte-Beuve, enz.

HOLLANDSCHE, FRANSCHE EN ENGELSCHE

KINDERWERKJES,

***in Ruime Sorteering* voorhanden, waarvan de Catalogus gratis verkrijgbaar is.**

Hoofdsteeg, 11, No. 101. **P. C. HOOG.**

ST.-NICOLAAS GESCHENK

voor JONGELINGEN van 15—17 Jaar.

JAN VAN DIJK. **Lotgevallen van een Nederlandsch Kolonist IN DE *Binnenlanden van Zuid-Afrika.***

Bewerkt met gebruikmaking van de Werken van CUMMING, ANDERSON, GERARD LEVINGSTON e. a. Met 5 groote en ruim 100 in den Tekst gedrukte Platen. **Prijs *f* 4.**

Een lijvig boekdeel en, naar de uitspraak van bevoegde beoordeelaars, een degelijk verhaal, fiks en onderhoudend geschreven, levendig gekleurd, goed ingekleed, kortom een keurgeschenk voor jongelieden van meergevorderden leeftijd. De hoofdpersoon, geen romantisch ideaal, maar gelijk de Schrijver hem noemt: „van top tot teen *Hollander*," en als zoodanig naar waarheid geschetst, werkzaam als burger, zorgvol als huisvader, edel als mensch, boezemt onwillekeurig belangstelling in, en geeft aan de lectuur eene zedelijke strekking, die ongetwijfeld hare innerlijke waarde nog verhoogt. De getrouwe schildering der natuur en van het dagelijksche leven in de Zuid-Afrikaansche binnenlanden is tevens een waardig tegenhanger van COOPER'S *Schetsen uit de wouden en wildernissen van het Overzeesche Westen*, en vertoont even als deze in zijne beelden en tijpen een gloed, die den lezer ongevoelig aantrekt en het hem moeijelijk maakt, het boekdeel ter zijde te leggen. Als zoodanig moge het zich dan ook onder Neêrlands jongelingschap zijn weg banen, niet louter tot tijdverdrijf, maar ook tot leering.

(12563) **Uitgave van H. NIJGH.**

Bij H. A. M. ROELANTS, te *Schiedam*, wordt uitgegeven:

EENE BUITENGEWOON GOEDKOOPE UITGAAF VAN DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,

benevens de Grondwet en eenige andere Wetten, Besluiten en Reglementen

Met verwijzing naar de tot ieder Artikel betrekkelijke bepalingen in de Nederlandsche of Fransche wet,

VOORZIEN VAN

EEN ALPHABETISCH REGISTER.

Deze Volks-Uitgave van de *Nederlandsche Wetboeken*, die onder toezigt van een allezins bekwamen *Regtsgeleerde* bewerkt is, onderscheidt zich van alle bestaande Uitgaven, niet alleen door hare *naauwkeurigheid*, *volledigheid* en *uitvoerigheid*, maar ook den *zeldzaam lagen prijs.* Zij bevat **ruim 900 bladzijden (1800 kolommen druks), is gebonden in heel linnen band en kost slechts** (12363)

EEN GULDEN ZEVENTIG CENTS.

Door dezen laag gestelden prijs is ieder Nederlander, van welken Rang of Stand, in de gelegenheid gesteld, zich de wetten zijns lands, waarnaar hij zich dagelijks te gedragen heeft, aan te schaffen.

Uitgave van W. F. DANNENFELSER, te *Utrecht.*

KAPPLER, ZES JAREN IN SURINAME.

2 Deelen. ***f* 3.80.**

Zijnde de **Lotgevallen** van een **Koloniaal** gedurende zijn verblijf aldaar.

ULE, DE WERELD BESCHOUWD IN DEN STRIJD HARER WORDING.

***f* 7.65.**

Een werk dat in hooge mate de belangstelling van denkende Lezers opwekt.

PROF^R. VISSCHER'S LEIDDRAAD

TOT DE GESCHIEDENIS DER

NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE.

Prijs ***f* 4.70** en Gebonden ***f* 5.** (12568)

Wordende voortdurend zoo In- als Buitenland's als het beste werk over de Nederlandsche Letterkunde geprezen.

J. J. WEEVERINGH, te *Haarlem*, heeft uitgegeven en in de meeste Boekwinkels verkrijgbaar gesteld:

EEN NIEUWE VADERLANDSCHE ROMAN,

GETITELD:

DE VLAG DER INQUISITIE,

of HOORN in 1565—1573,

DOOR

J. HONIG, J^z. J^r.

EERSTE DEEL, met Vignet . . . . ***f* 2.50.**

Een Roman van den Vaderlandschen Roman- en Historieschrijver **HONIG**, zal wel geene aanbeveling behoeven. Met de meeste belangstelling toch, werd de reeks Tafereelen uit de Vaderlandsche Geschiedenis, in Romantisch kleed, die onze Letterkunde aan de pen van dezen Schrijver te danken heeft, door het Publiek ontvangen!

Het Tweede en Derde Deel van dit werk, waarmede het kompleet zal zijn, zullen nog in dit jaar verschijnen. (12204)

De Boekverkooper W. L. STOELLER,

HOOGSTRAAT, *Hoek Wijde Kerksteeg*, te *ROTTERDAM*, recommandeert bij de **aanstaande Feesten**, zijne **EXQUISE SORTERING**

CADEAUX VAN NUT EN SMAAK,

PRACHTUITGAVEN en KINDERBOEKEN.

Verder heeft hij het genoegen aan zijne geëerde Begunstigers te kunnen berigten, dat hij ONTVANGEN heeft eene **Uitmuntende Collectie ALBUMS, POËZIJBOEKEN, PAPETERIEN, SCHRIJF- en ZAKFORTEFEUILLES,** ***zeer goede*** en ***goedkoope*** **PASSERDOOZEN, STEREOSKOPEN, PHOTOGRAPHIEN, enz., enz.**, alles bijzonder geschikt voor **Cadeaux.** (12403)

DE GEPARFUMEERDE KALENDER

voor 1860.

IS IN ALLE BOEKWINKELS TE VERKRIJGEN (12569)

voor VEERTIG CENTS.

(12621) **DE ERVEN THIERRY & MENSING**, te *'s Gravenhage*, hebben uitgegeven:

JEREMIAS GOTTHELF,

Uli, KNECHT. *Een Verhaal uit het Zwitsersche Volksleven.* Naar het Hoogduitsch, door *W. J. MENSING.* 2 Deelen in Post 8°., met 12 Platen in Tintdruk, en het Portret van ALBERT BITZIUS, (JEREMIAS GOTTHELF) in Staalgravure. Prijs ***f* 4.90.**

O. Glaubrecht, DE HEIDEN. Naar het Hoogduitsch. Met Vignet. Prijs ***f* 1.35.**

Mioulet, ÉLÉMENS DE GRAMMAIRE FRANÇAISE. 3me Édition, Augmentée et Revue. Prijs ***f* 0.17½.**

HISTORISCH-GEOGRAPHISCHE ATLAS DER ALGEMEENE EN VADERLANDSCHE GESCHIEDENIS, in 31 Bladen, bevattende **40** Gekleurde Kaarten, benevens een aantal Bijkaartjes. Prijs ***f* 5.40.** Gebonden in zeer netten en sterken Half Lederen Band ***f* 6.40.**

(12192) Bij **M. M. COUVEE**, te *'s Hage*, is uitgegeven:

HET

KLUCHTIGE PRENTENBOEK

TWEE KODDIGE EN TOCH LEERZAME GESCHIEDENISSEN VOOR DE JEUGD.

Gr. 4°. formaat à ***f* 1.50.**

Verkrijgbaar gesteld bij *ALTMAN & ROOZENBURG, BAZENDIJK, BRAIJER, H. T. HENDRIKSEN, STORM LOTZ, STOELLER, WENK* en verder alom.

(12386) Door **N. J. VERHOEFF**, te *Rotterdam*, wordt Uitgegeven en is Verzonden:

DE LUCHT.

Gewone en Zeldzame Verschijnselen van den Dampkring, op eene bevattelijke en onderhoudende wijze voorgesteld en tot een Leesboek voor de lagere Scholen ingerigt, door ***W. A. Holterman.*** Prijs **25** Cents.

HEDEN VERSCHIJNT EEN

ALLERAARDIGST

BOEK VOOR KINDEREN:

HET LEVEN

VAN

JAN KLAASSEN,

luimig verteld aan de Jeugd,

DOOR

J. SCHENKMAN.

Met Drie en Zeventig geestig geteekende Voorstellingen op 23 fraai gekleurde Platen, Groot Kwarto Formaat, gebonden in Cartonnen Band, met sprekend gekleurd Omslag. Prijs ***f* 1.80.**

Bij **G. THEOD. BOM**, Kalverstraat, E, 10, te *Amsterdam.*

In de meeste Boekwinkels voorhanden.

Bestellingen aan den Uitgever met de Gelden in Postzegels of in Postwissels *franco* te zenden. (12645)

(12380) Bij den Boekhandelaar **MULDER**, te *Amsterdam*, Nes A, 324, zijn nog eenige Exemplaren verkrijgbaar van de

Galante Dichtluimen

VAN

M^R. W. BILDERDIJK

DERDE DRUK.

Zonder de *Galante Dichtluimen* zijn de Werken van Mr. W. BILDERDIJK **niet compleet**; de echtheid er van is niet te betwisten... Van de oorspronkelijke uitgave zijn, volgens de *Navorscher* 1853, slechts 12 Exemp. gedrukt.... Het is dus eene groote zeldzaamheid.

Mr. DA COSTA kon bij de Nieuwe Uitgave der Werken van BILDERDIJK moeijelijk de jeugdzonden van den Dichter, — wanneer het zoo **de Liefde** te huldigen, — vereeuwigen; waardoor dat de *Galante Dichtluimen* ontbreken aan de uitgave van den Heer KRUSEMAN.

PRIJS ÉÉN GULDEN.

2. NIEUWE KLEINE

GEDICHTEN

VOOR DE LIEVE JEUGD

AAN DE HOOGESCHOLEN

***van Alphen* nagedoedeld.**

Prijs 60 Cents.

3. Staat het eene Vrouw of Meisje vrij

een man of jongeling ten HUWELIJK TE VRAGEN?

Geld, Vuur en hoest en hete min,

En houdt men zelden lange in.

Wij behoeven slechts te zeggen, dat van dit boekje in minder dan twee jaren **TIEN DRUKKEN** zijn verschenen, zoodat thans

DE ELFDE DRUK

wordt aangeboden.

Honderde brieven van dankbetuiging aan ... rigt door geliefden, welke de lezing van dit ... **eenen engeren band deed sluiten** *namelijk aanleiding gaf om over kleingeestige ... deelen heen te stappen, zijn in ons bezit en ... van de onschatbare waarde eener uitgave ... wreedste zielsucht stilt, zoodat men ... huwelijk kan sluiten door wenken en raadgevingen voor slechts*

50 CENTS.

Het Boekje wordt ... couvert uitgegeven.

ROTTERDAMSCHE SCHOUWBURG.

Directie: **J. EDUARD DE VRIES.**

ZATURDAG 3 DECEMBER 1859

HET SCHIMPDICHT,

Tooneelspel in vier Bedrijven, naar A. von Kotzebue.

GEVOLGD DOOR:

DE PRATENDE MOLEN,

Blijspel met Zang, naar 't Fransch.

Aanvang ten half zeven ure.

Prijzen der plaatsen: Balcon *f* 2.— Loge ... Parterre *f* 0.75. — Galerij *f* 0.30. (1...

FRASCATI.

ALLE AVONDEN:

Comique Scènes, Operettes, ... Aria's en Romances, door Fransche, ... sche en Italiaansche Opera-Zangers en Zangeressen.

(12573) J. ...

CASINO

bij den Hollandschen Spoorweg.

HEDEN AVOND:

GROOTE SOIRÉE MUSICALE.

(12561) F. J. ...

PLACE DES PAYS-BAS

tegenover het Station van den Holl. Spoorweg

op DONDERDAG 1 DECEMBER ...

het laatste *Donderdagsche* (in dit saisoen)

CONCERT A LA MUSARD,

door **Rotterdamsche Meesters,**

onder Directie van den Heer

M. VAN LEEUWEN.

PROGRAMMA.

1e Afdeeling.

1. *Kroonings-Marsch*, uit de Opera „... *frid*" van J. F DUPONT.
2. *Die Mozartisten*, Walzer, gearrangeerd door C. WESTERBACH.
3. Fantaisie voor Obligaat Fluit, uit „*Les Diamants de la Couronne*" van TULOU.
4. Fantaisie uit „*Le Trouvère*", met Solo ... Trompet, Euphonium en Koor, van W. ... RUIJTER.

2e Afdeeling.

5. Concertante voor 2 Clarinetten, van MULLER.
6. Groote Fantaisie „*Das Mädchen von Robin Rose*", met Solo Viool, Violoncel, Es-Clarinet en Hoorn (Nieuw) van JUL. ...
7. (Op verzoek) *Polka Mazurka*, uit het „*Juanita*", met Solo Pianino-Paedoder ... J. M. COENEN.
8. (Op verzoek) Ouverture „*Dichter und Bauer*" van SUPPÉ.

Aanvang ten 7½ ure. J. ...

De Concerten op **Zondag avond** zullen geregeld wekelijks blijven plaats hebben.

Correspondentie.

Eenige tooneelliefhebbers meenen dat ... rissen van den schouwburg het beschaafd ... verpligten zouden, door zoo mogelijk, de ... Duitsche tooneelspeelster Marie Seebach, die te Amsterdam gastrollen geeft, althans voor enkele voorstelling, alhier te engageren.

Ook de optreding van het Italiaansche gezelschap zou stellig aan zeer velen aangenaam ...

M. R. beveelt elk, die er eenigzins belang heeft, het werk aan, getiteld: *Schat der Gezondheid*, uitgegeven te Haarlem bij Zwaardemaker, verkrijgbaar bij alle boekhandelaren in het ... ten einde omtrent den ridder Regazzoni ... beter ingelicht te worden. Hij zelf althans ... dit gelezen te hebben, zich op de hoogte ... kennis van zaken te oordeelen.

Uitgegeven en Gedrukt bij

H. NIJGH, te Rotterdam.

HANDELINGEN DER STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Dingsdag 29 November.

Is ingekomen een adres van den heer *Schretlin* uit Leyden en *Maasvolts* uit 's Hage, betrekkelijk den aanleg van een spoorweg van Scheveningen over 's Hage naar Gouda. Verzonden naar de commissie van petitien, die tot haren voorzitter heeft benoemd den heer *Idzerda*.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over de

Staatsbegrooting voor 1860,

HOOFDSTUK III. *Buitenlandsche Zaken.*

De heer **Strens** was niet voornemens over de zaak der wateraftappingen te spreken, omdat hij zich had voorbehouden dit te doen bij de behandeling van het voorstel nopens de enquête, dat tegen Februarij aanstaande in discussie kan komen; maar nu de zaak gisteren is ter sprake gebragt, zal hij een enkel woord zeggen om te constateren, dat er reeds 18 maanden verloopen zijn gedurende welke deze minister met Belgie onderhandeld heeft, en dat er geen enkel resultaat verkregen is. Spr. vreest dat de grondslag waarop onderhandeld wordt niet de juiste is. Immers men onderhandelt 1°. om aan Belgie een deel waters af te staan, en 2°. om met medewerking van Belgie het rivierbed te verbeteren. Maar hij vraagt, wie kan regt hebben op het water van eene rivier als men niet de eigenaar is van een der oevers? Dit volgt noch uit het natuurregt, noch uit het volkenregt, noch uit het eigendomsregt. Men wil het rivierbed verbeteren, maar wat zal dat baten als er geen genoegzaam water in de rivier op ons stroomgebied is, vermits men het in een ander land aftapt. Hij gelooft derhalve niet dat de grondslag zelf der onderhandelingen met Belgie goed is. Voor het overige handhaaft hij eene door den minister bestredene uitdrukking in de memorie van beantwoording nopens het voorstellen der enquête.

De heer **Hengst** had gehoopt, dat de minister te dien aanzien geruststellende verklaringen had kunnen geven; het geldt toch eene zaak die reeds lang aanhangig is. Het doet hem leed, dat hij deswege is teleurgesteld, en onze toestand inmiddels verergerd is. Hij spoort den minister tot het nemen van doortastende maatregelen aan, en verlangt voor het overige mede de losmaking van den band van Limburg van den Duitschen bond, opdat de tweeslagtige abnormale toestand van dat gewest ophoude.

De heer **Thorbecke** verklaart geheel in te stemmen met hetgeen de *Minister van buitenlandsche zaken* gisteren zeide nopens de betrekkingen van Limburg tot den Duitschen Bond. Ook spreker is van oordeel dat, nu men in Duitschland meer en meer er op aandringt om de grondslagen van den Bond te herzien, de gelegenheid kan opkomen om, wanneer men daarin te ver gaat en, gelijk te voorzien is, daaruit zwaardere verpligtingen voor Limburg zouden ontstaan, ons van die verbindtenissen te ontheffen. Spr. acht dit volkomen juist, en gelooft dat vooral de verandering van de militaire organisatie, de zoogenaamde Kriegsverfassung — eene organisatie die in Duitschland door ieder onbruikbaar geacht wordt — aanleiding zal geven voor ons om Limburg van den Bond vrij te maken.

Wat de aftappingen van water uit de Maas betreft, verklaart spr. alleen, dat hij zich nu van alle antwoord onthoudt, tot dat de enquête aan de orde zal zijn.

De heer **Sloet tot Oldhuis** geeft toe, dat zulke bijzondere staatkundige verbindtenis als ten aanzien van Limburg bestaat, onaangenaam is, maar de goede trouw vordert toch er gevolg aan te geven. Spreker gewaagt kortelijk van hetgeen in [illegible] jaars nopens het Limburgsch contingent gebeurd is, dat men heeft behoeven op te trekken, omdat de vrede van Villafranca plotseling tusschen beiden kwam, een vrede die door niemand was te voorzien. Wat hiervan zij, dit staat vast dat in 1848 de Duitsche bond *facto et jure* opgeheven was; dat wij later bij de wederoprigting van dien Bond er vrijwillig weder deel aan namen. Spreker verzoekt den minister van buitenlandsche zaken mededeeling te doen van alle correspondentien en bescheiden, die tot deze aangelegenheid betrekking hebben: z. i. bestaat hier geen reden hoegenaamd tot geheimhouding, en behoeft men niet te vreezen, dat daarnit nadeel voor verdere onderhandelingen zoude kunnen voortvloeijen.

De **Min. van Buitenl. Zaken** zal op het voetspoor van de heeren *Thorbecke* en *Strens* de verdere behandeling der zaak van de wateraftappingen tot bij de enquête uitstellen; nu zal hij alleen beknoptelijk beantwoorden wat de heer *van Wintershoven* gisteren heeft aangevoerd. Die redenaar had gezegd, dat er achteruitgang zoude zijn in de beteugeling van Belgie tot aftapping, en dat de verbetering van het rivierbed bij de regering hoofdzaak zou zijn geweest. Dit is niet juist, zegt de minister. Alleen is men met de behandeling van het eene punt verder gevorderd dan met het andere; daaruit volgt nog niet, dat het andere punt op den achtergrond zou zijn gesteld. Integendeel mag men vertrouwen, dat na de herhaalde verzekeringen van Belgie ook dit punt tot behoorlijke regeling zal worden gebragt. Het is echter een zeer gewigtig punt, en men bedenke ook, dat de verbetering van het bed der rivier van zelf leidt tot verhooging van den waterspiegel.

Wat betreft het betoog van den heer *v. Wintershoven* dat de regering zich verheffen moest tegen elke wateraftapping uit de Maas, begrijpt men dat de minister in den tegenwoordigen stand der onderhandelingen, dit punt niet kan aannemen. Hij zal ook niet treden in eenige uitweiding over het betoog dat de betrekking van Limburg tot den Duitschen Bond niet op wettigen grond zou berusten. De wetgevende magt heeft dit reeds uitgemaakt bij de vervulling van onze verpligtingen ten aanzien van het bondscontingent. En wat betreft de mogelijkheid van oplossing der verhouding van Limburg tot de Bond, zoo heeft de min. vooral het oog daarop gehad dat, als er eene vertegenwoordiging der *natie*, behalve die der *staten* zou ingevoerd worden, zoo als wij die in 1848 in het Duitsche parlement hebben aanschouwd, dan ook voor ons eene reden tot afscheiding zou kunnen geboren worden. Toen (in 1848) bestond de gelegenheid tot eene afscheiding, doch zij heeft geen plaats gegrepen.

Wat betreft den wensch, door den heer *Sloet* geuit nopens de mededeeling van correspondentien enz., daaraan kan de min. niet voldoen. Het is moeijelijk om stukken die niet bestemd zijn om onder het oog van het publiek te worden gebragt, over te leggen aan de vergadering en aan de openbare beoordeeling prijs te geven. Hij hoopt dus dat de heer *Sloet* zich zal vergenoegen met het Duitsche corpus juris, waarin alle protocollen worden opgenomen.

De heer **van Wintershoven** komt op beide punten, in zijne op gisteren gehouden rede behandeld, terug, en doet wat de verhouding van Limburg tot den Duitschen bond betreft, al het moeijelijke en onaangename daarvan uitkomen, ook voor de onzijdigheid van den Nederlandschen staat in geval van oorlog. Hoe weinig heeft het gescheeld of nog voor weinige maanden ware de oorlog door Duitschland verklaard geworden, en wat had men dan gezien? Dan had men een deel van het Nederlandsche leger, aangevoerd door Nederlandsche officieren, en op kosten der Nederlandsche schatkist, in het Duitsche leger zien optrekken tegenover Frankrijk. Hij vraagt nu of zoo iets onze neutraliteit niet in gevaar zou hebben kunnen brengen. Tegenover al die moeijelijkheden en gevaren staat geen enkel voordeel over. Spr. herinnert aan de gebeurtenissen van 1830, toen de Duitsche bond den koning-groothertog van Luxemburg onbeschermd heeft gelaten tegen daden van geweld en in bezitneming door Belgie van een deel van Luxemburg. Hij wijst er voorts op hoe bij de reactionaire pogingen van den bond ten aanzien der drukpers of andere grondwettige regten en vrijheden, Limburg in de moeijelijkste positie komt. Dus zoowel uit het oogpunt der neutraliteit als uit het oogpunt der vrijheid, acht hij de tweeslagtige betrekking onraadzaam, te kwellender omdat Limburg die betrekking nooit gewild heeft. Ten slotte ziet hij geene reden waarom de stukken, door den heer *Sloet* gevraagd, niet in den kamer zouden worden overgelegd, en dat wel uitsluitend voor de kamer. Juist die correspondentie zou het ongunstige der bestaande banden te meer doen uitkomen, en indien spr. wel onderrigt is, dan zou Duitschland er ook niet zoo sterk meer op staan, om die betrekkingen met Limburg te doen voortduren bij het vestigen van een eenig en krachtig Duitsch rijk.

De heer **Meylink** dankt den minister voor zijne mededeeling ten aanzien van de zaak der erflatingen ten behoeve van Nederlanders, zoomede de af- en overschrijvingen op grootboeken in Rusland, waaromtrent hij, spreker, zijne wenschen had kenbaar gemaakt. Maar wat betreft uiteenzetting van zaken door den minister aangaande de wateraftappingen, daarin kan hij niet deelen op grond van zijne vroegere beschouwingen en memorien deswege en waarnaar hij verwijst.

De **Min. van Buitenl. Zaken** beantwoordt verder het betoog van den heer *van Wintershoven*, alsof de betrekking van Limburg tot den Duitschen Bond, niet op wettige grondslagen berustte, met zich te beroepen op de discussiën over en de goedkeuring van het wets-ontwerp, omtrent het Limburgsche bondscontingent, waarin reeds van zelf de erkentenis der verpligting lag opgesloten.

De heer **van Diggelen** was eerst voornemens, wat de zaak der aftapping van het Maaswater betreft, de uitkomsten van een technisch onderzoek aan de kamer mede te deelen. Hij heeft er echter voor het oogenblik van afgezien; hij gelooft ook dat het zeer moeijelijk zal zijn, den nadeeligen invloed dier aftappingen weg te nemen, omdat, zonder afdoende maatregelen het wel zal blijven bij onderhandelingen en voortdurend en waterafvoer, al zij het dan misschien tot minder volumen. Hij ondersteunt den wensch tot overlegging van stukken, die een helder inzigt in de zaak kunnen geven.

De algemeene beraadslagingen over het hoofdstuk worden hierna gesloten.

Afd. I en de daartoe behoorende artikelen worden *aangenomen*.

Afd. II. Bij de algemeene beschouwing deswege zet de heer **van Lynden** de wenschelijkheid uiteen der verhooging van de bezoldiging onzer diplomatieke agenten, die van attachés is uiterst gering. Spr. heeft ook bedenking tegen de examina voor de diplomatie die hij wil afschaffen, omdat hij er geen waarborg in vindt voor de noodige bekwaamheid, daar er nog vele andere hoedanigheden vereischt worden, dan de gestelde, om den diplomaat te vormen.

De **Minister** deelt volkomen het wenschelijke der bedoelde verhooging en hoopt dat de gunstige gelegenheid daartoe zich weldra zal voordoen. Maar hij kan niet beamen het denkbeeld in het voorloopig verslag kenbaar gemaakt, om tot eene combinatie van verschillende gezantschappen over te gaan, en om zoodoende tot eene verhooging te komen. Dit zou op verschillende punten minder goed zijn. Bij de groote uitgaven voor openbare werken durfde de minister nu nog niet besluiten tot de voordragt der bedoelde verhooging, te minder omdat men dan ook de tractementen der ambtenaren zou moeten vermeerderen, daar dezelfde omstandigheden van duurte enz., voor dezen zouden pleiten. Wat de bezoldiging der attachés betreft, de min. erkent dat die gering is. Maar hij merkt op dat het het begin der carrière is. En wat nu de examina voor de diplomatie aangaat, de minister houdt vol dat die noodig zijn te achten, waarom hij op het behoud er van blijft staan.

De heer **van Hoevell** is het niet eens met den heer *van Lynden* over de noodzakelijkheid der verhooging voor de uitgaven der diplomatie. Hij schrikte eenigzins toen de min. zijne rede aanving met te zeggen dat hij het geheel met den vorigen spreker eens was; doch het volgende deel van 's ministers rede had hem, den heer *van Hoëvell* gerustgesteld, want daaruit blijkt dat de minister het wel eens is, maar het niet doen zal, en daaraan houdt spreker zich. Ook de bezwaren tegen de examina deelt spreker niet. Hij zegt: geen goede diplomaten of zij moeten ten minste aan een goed examen, naar de hier gestelde vereischten, kunnen voldoen. Of het examen hier nu goed ingerigt is, dat weet spreker niet. Hij heeft wel eens hooren betwijfelen of de wijze, waarop het is ingerigt wel goed is; maar wat daarvan zij, hij zou het betreuren als dit examen afgeschaft wierd.

Bij art. 6 bespreekt de heer **Dirks** het reeds in het voorloopig verslag aangegeven denkbeeld tot het zamenstellen van een *recueil consulaire*, waarin alle handelsberigten der consuls zouden worden opgenomen. Hij acht dit in het belang van den handel en gelooft ook, dat dit tot aanmoediging zal strekken voor de consuls als zij zien, dat hunne moeite, aan die berigten besteed, wordt beloond door het drukken hunner opgaven. Hij wenscht, dat de regering van de noodzakelijkheid van een *recueil consulaire* doordrongen worde.

Ook de heer **Godefroi** herinnert dat hij dit onderwerp reeds voorleden jaar heeft besproken en dringt er nogmaals op aan, dat de regering besluite tot het uitgeven van zoodanig recueil. Bij deze gelegenheid herhaalt hij zijn wensch, dat de consulaire berigten zelve verbeterd worden, en zegt dat die over het algemeen ongunstig afsteken bij die van consuls van andere landen. Hij meende dat dit was toe te schrijven aan de mindere juistheid der aanschrijvingen aan de consuls. Hij blijft aandringen op de verbetering der consulaire berigten, daar men eerst dan het nut der openbaarmaking van die berigten beter zal inzien.

De **Min. v. Buitenl. Zaken** antwoordt, dat over de vraag of er voldoende redenen voor *ons* land bestaan om zoodanige uitgaven te doen plaats hebben, een onderzoek is ingesteld, eerst bij de departementen in deze betrokken en later bij de rijkscommissie voor statistiek. Tot dusverre gelooft de min. niet dat er gronden aanwezig zijn, omdat in de *Staats-Courant* reeds de consulaire berigten worden opgenomen, welke daarna nog gerangschikt en verzameld worden medegedeeld in het bijblad van de *Economist*.

Geen der verdere artikelen geeft aanleiding tot discussie.

Ten slotte wordt het geheele hoofdstuk **aangenomen** met algemeene (60) stemmen. — Hierna de gewone pauze).

De beraadslaging wordt geopend over HOOFDTSUK IV (*Justitie*).

De heer **Godefroi** bespreekt het onderwerp der regterlijke organisatie. Hij werpt vooraf een terugblik op het gebeurde in de vorige zitting over dat ontwerp. Toen gold het twee hoofdbeginselen, of het civile appèl moest worden opgedragen aan den hoogen raad en of er appèl in strafzaken moest zijn. Duidelijk was het verlangen bij de kamer en de regering dat die strijd mogt leiden tot een resultaat, welke wensch door den *Minister van Justitie* in zijne belangrijke rede werd ondersteund; en de minister gaf toen zelfs, aan het einde zijner rede, de artikelen op, die men in de kamer in stemming kon brengen om tot een resultaat te geraken. Art. 57 kwam in stemming en werd met 42 tegen 22 stemmen verworpen; zoo doende werd beslist dat de hooge raad zou zijn een zuiver hof van cassatie; dat er dus zouden zijn hoven van appèl naast den hoogen raad. Spreker is overtuigd dat, als de bepalingen nopens het appèl in strafzaken in stemming wierden gebragt, de meerderheid zou zijn geweest voor het behoud van het appèl in strafzaken; maar die bepalingen kwamen niet in discussie, doordien de min. het ontwerp heeft ingetrokken. Na dit gebeurde had spr. zich gevleid dat in de tegenwoordige zitting eindelijk eene nieuwe voordragt zou worden gedaan, gescheid op de gevallen beslissing omtrent het hoofdpunt. Bij het adres van antwoord is de zaak niet ter sprake gebragt, maar wel bij de discussie ter verhooging van hoofdstuk IV der begrooting van 1859. De minister zweeg; maar op de interpellatie van den heer *van Eck* gaf de minister de verklaring, dat het resultaat der vorige discussie was dat de hooge raad zou moeten blijven een zuiver hof van cassatie, dat er dus hoven moesten zijn, maar dat vooraf moest beslist worden welk het getal en waar de zetels van die hoven zouden zijn. Dit nu acht spr. onmogelijk, maar het antwoord dat de minister thans geeft op het voorloopig verslag, brengt ons nog verder af van den weg tot bereiking van het einddoel; want het denkbeeld van den min. komt eigenlijk daarop neder om de zaak nu maar te laten rusten, en dat was in strijd met de vroegere uitnoodiging van den minister om toch de hoofdpunten te beslissen. Nu zegt de minister ons eigenlijk dat er nog niets beslist is en klemt hij zich vast aan het gevoelen van eenige leden in het voorloopig verslag nopens de regterlijke organisatie, om, als die proeve mislukte, vooreerst geene nieuwe poging meer in het werk te stellen. Dat nu bevreemdt spr. zeer in verband met al het gebeurde, en ook met de uitdrukking des ministers van binnenl. zaken bij het antwoord over hoofdst. V, voor zooveel betreft het nieuwe gebouw voor den hoogen raad; houdende dat over het punt, dat de hooge raad blijft een hof van cassatie, geen twijfel meer bestaat. Ten andere doet de minister nu een beroep op het ontwerp van den heer *Rosenthal*, waarvan art. 1 verworpen is, en waarin hetzelfde beginsel was opgenomen dat men nu weder verlangt. Vooreerst doet spr. opmerken het verschil dat tusschen beide voordragten bestond, en ten andere dat art. 1 werd afgestemd, omdat men om verschillende andere redenen de wet niet wilde. Onderscheidene voorstanders van het behoud van den hoogen raad als hof van cassatie hebben tegen art. 1 gestemd; dus gaat de gevolgtrekking van den minister niet op. Al laat spr. ook het additioneel art. V der grondwet ter zijde, dan nog is de regterl. organisatie dringend noodig, zoowel tot verbetering van [illegible] als om te komen tot eene dringende herziening van onze burgerlijke regtsvordering en strafvordering. — Men wil vooraf doen gaan eene beslissing nopens het *getal* hoven, maar dit acht spr. onmogelijk, alvorens men het eens zij, zoowel over het appèl in strafzaken, als over de onderscheiding der misdrijven en der straffen. Spr. hoopt dat de minister alsnog eene voordragt zal doen, en dat anders de kamer van haar regt van initiatief gebruik zal maken.

De heer **de Brauw** bepaalt zich tot een paar opmerkingen. Hij acht het van hoog gewigt, dat aan de zaak van de regterl. organisatie een einde kome, vooral uit het oogpunt van de onafhankelijkheid der leden van de regterlijke magt. Spreker wijst er op, dat er bij den minister voortdurend vrees, weifeling omtrent deze zaak bestaat, waardoor niets tot stand zal komen; daarom heeft hij het woord gevraagd, om den minister moed in te spreken. De tijd is thans gekomen om handen aan het werk te slaan. Het beginsel van de cassatie is door deze kamer reeds beslist. Hij zou gaarne van den minister vernemen, dat hij een ontwerp nopens de regterlijke organisatie zoo mogelijk nog in deze zitting zal indienen en dat hij afziet van het denkbeeld van partiële organisatie, die tot weinig resultaat zou leiden. Hij verzoekt dus den minister aan de kamer een nieuw ontwerp van regterlijke organisatie aan te bieden. Mogt men dan wederom niet tot een volledig resultaat komen, men zal dan toch weder een stap verder hebben gedaan.

Een ander punt dat hij bespreekt, is de faillissementen. De deswege bestaande bepalingen acht hij niet goed, de groote en kleine zaken zijn te veel op denzelfden leest geschoeid, zoodat in kleine zaken het geheele saldo geabsorbeerd wordt door de kosten. Ook de omslagtigheid is voor de afdoening der kleine zaken hoogst belemmerend. Hij gelooft dat het nuttig is voorbereidende maatregelen te nemen tot eene verbetering der wetgeving op de faillissementen, en meent dat men daartoe kan geraken door uitbreiding der statistieke opgaven omtrent het getal, den aard, het actief en passief der faillissementen.

De heer **Wintgens** is in de hoofdzaak dezelfde meening toegedaan. Er moet ten aanzien der regterlijke organisatie niet stil worden gestaan. Dit is reeds de tiende begrooting, waarbij deze zaak en andere verbeteringen van het regtswezen ter sprake worden gebragt, zonder tot een zoo noodig resultaat te komen. Wat is er in die tien jaren gebeurd? Niets; stagnatie, achteruitgang in 't justitiewezen, zonder dat er ook nu nog uitzigt op herstel bestaat, omdat ook in deze memorie van beantwoording heerscht gemis aan overtuiging, besluiteloosheid, vreesachtigheid, volslagen gebrek aan veerkracht en zelfstandigheid. Als spr. dat tienjarig tijdperk nagaat, dat stemt het inderdaad tot moedeloosheid, want er is op veel, zeer veel aangedrongen, doch er kwam niets tot stand.

De heer **Olivier** wijst mede op de besluiteloosheid en weifelmoedigheid, welke in de memorie van beantwoording doorstralen. Er heerscht weinig vertrouwen in eigen overtuiging; alles schijnt uit te komen op kansberekening en op het wegen van het getal leden *voor* of *tegen* dit of dat beginsel. Hij meent dat dit een verkeerd systeem is. Het is toch z. i. niet de vraag, of een gevoelen door 10 of meer, of minder leden, of door *men* in een voorloopig verslag word geopperd, dit moet niet het criterium van beoordeeling zijn, maar wat *waarheid* is. Is het argument gegrond, dit en niet door *hoe velen* het geopperd wordt, mag rigtsnoer zijn. Ten betooge der besluiteloosheid wijst spr. op het voetspoor van vorige redenaars op de bewoordingen der mem. v. beantw. Blijkbaar, het is reeds opgemerkt, straalt er in door een streven om eene unanimiteit te erlangen, maar dat verlangen staat gelijk met het bekomen van niets. De minister wil eerst weten hoeveel hoven er zullen zijn en waar de zetels er van gevestigd zullen wezen. Wat is dit anders dan in zekeren zin der kamer den pols voelen? Spr. toont vervolgens aan welk een nadeeligen invloed die besluiteloosheid in het algemeen uitoefent, en hoe zij vooral tot nadeel der wetgeving strekt. En dan zulk eene stuksgewijze behandeling, tot hoeveel verschil van meening over de onderdeelen zal die voeren, als men niet in staat is het geheele stelsel in zijn beginsel en toepassing te overzien? Diezelfde besluiteloosheid vindt spr. in de stuksgewijze aanbieding van het wetboek van strafregt, in de exceptiën die opgeworpen worden als er op noodzakelijke wijzigingen in de wetgeving wordt aangedrongen. Zoo wacht b. v. de verbetering der wetgeving op de handligting, op de herziening van het burgerlijk wetboek; zoo wordt de herziening van de militaire regtspleging jaar op jaar verschoven. Dien gang van zaken betreurt spr., omdat juist het departement van justitie is het departement van *wetgeving*. Hij kent en eert den goeden wil des ministers van justitie; maar het gevolg der besluiteloosheid zal zijn dat wij òf niets krijgen òf halve maatregelen nemen, waarover wij ons later zullen te beklagen hebben.

De heer **de Kempenaer** vraagt, of een nieuw ontwerp van regterlijke organisatie tot een goed einde zou kunnen leiden en zijn antwoord is ontkennend. Reeds vele ontwerpen zijn aangeboden en men steeds op het een of ander punt gestruikeld, en de poging om een geheel aan te bieden met het vooruitzigt op eene aanneming, acht hij schier wanhopend. Hij herinnert aan de geschiedenis der laatste ontwerpen op de regterlijke organisatie. Door den heer *Godefroi* was er op gewezen, dat met 42 tegen 22 stemmen was beslist, dat de hooge raad zou zijn een hof van cassatie; maar spreker vraagt of onder die 41 leden niet geweest zouden zijn die dachten: stem ik voor het beginsel van den minister, dan vernietig ik het hof in mijne provincie. Het blijft dus voor hem nog de vraag of wel het gevoelen der meerderheid is, dat de hooge raad moet zijn een zuiver hof van cassatie. Dat is van het uiterste gewigt, want neemt men dat aan, dan vestigt men een ander doel dan de grondwet bij de bepaling dat er eene nieuwe regterlijke organisatie zal zijn, gewild heeft. Hij vreest dat als er weder eene nieuwe wet wordt aangeboden, zich dan verschillende minderheden zullen vereenigen om het te verwerpen. Daarom acht hij het wenschelijk dat eerst de beginselen worden vastgesteld en dan een geheel ontwerp.

De heer **van Eck** is het eens met die sprekers, die zich nopens de vraag hebben uitgelaten, of thans eene nieuwe regterlijke organisatie noodzakelijk is. Hij meent ook dat er vrees bestaat, maar niet alleen bij den minister van justitie, maar ook bij vele andere. Hij betwist dat het artikel van het ontwerp van den minister *van Rosenthal* zou zijn afgestemd, omdat men niet tegen het beginsel, maar wel tegen andere bepalingen der wet was, en dat dit van dezen minister zou zijn afgestemd, ofschoon men voor het beginsel was. Hij is nog niet tot de overtuiging gekomen, dat eene nieuwe regterl. organisatie onmogelijk zou zijn en wil eerst eene beslissing hebben, wat de hoven zullen doen alvorens te beslissen hoeveel hoven er zullen zijn. Spr. bestrijdt vervolgens de argumenten van den heer *de Kempenaer*, en meent dat het noodzakelijk is dat eene nieuwe wet spoedig worde ingediend. Of die wet nu zoo volledig mogelijk moet zijn, hieromtrent kan men tweeledig denken. Men kan ze voordragen in al hare deelen; maar men zou ook een ontwerp kunnen voordragen, waarbij de bepaling van het getal en de zetels der regterlijke ligchamen werd voorbehouden. Indien aan zijn verlangen niet wordt voldaan en in deze zitting geen nieuw ontwerp wordt aangeboden, dan zal hij tot zijn leedwezen genoodzaakt zijn, zijne stem aan dit hoofdstuk te weigeren.

De heer **Bullert** heldert het punt op nopens het gebeurde met het voorstel van regterlijke organisatie van den minister *Rosenthal*. De hoofdreden tegen art. 1 en de geheele wet was bij spreker althans, gelegen in de commissie van rapporteurs; de zaak was niet behoorlijk onderzocht. De commissie van zelfstandige rapporteurs had het onbegrijpelijke besluit genomen, om de bedenkingen der afdeelingen niet ter kennis van den minister te brengen. Volgende ontwerpen zijn niet onderzocht; latere ontwerpen zijn niet behoorlijk in staat van wijzen gebragt; dat van den min. *v. d. Brugghen* is ingetrokken vóór de discussien. Het ontwerp van dezen min. is het eerste geweest, dat in behoorlijke discussie is gekomen en daaromtrent is met 42 tegen 22 stemmen uitgemaakt, dat de hooge raad zal blijven hof van cassatie. Al die gevolgtrekkingen [illegible] (gelijk de heer de *Kempenaer* die gemaakt heeft) zijn derhalve te wijten aan redenen *buiten* die ontwerpen. — Door den heer *de Kempenaer* was gevraagd of die 42 leden uit overtuiging hebben gestemd en of zij niet beheerscht waren door het denkbeeld: behoud van het hof in iedere provincie. Spr. gelooft niet dat leden dezer kamer, bij de beoordeeling eener wet op de regterlijke organisatie, alleen op het behoud der provinc. hoven zou letten, te minder, daar toch zeer weinige leden afhankelijk zijn van de hoofdplaats der provincie, maar uit andere kiesdistricten worden gekozen.

De **Min. van Justitie** begint met te zeggen: Men heeft mij beschuldigd van aarzeling, van vreesachtigheid, van overgegevenheid aan kansberekening, om te zien of er voor eenig ontwerp kans van aanneming bestaat. Al dadelijk moet ik opmerken, dat geheele veronachtzaming van kansberekening wel eens tot roekeloosheid voert. En de minister zou het roekeloosheid achten, met ontwerpen te voorschijn te komen, waarvan men vooraf overtuigd was, dat zij de toestemming der meerderheid niet zouden erlangen. Des ministers handelwijze is niet de kansberekening in dien zin, om hier langer te blijven zitten, dan het publiek belang eischt; maar juist met de hoop daarop om met goed gevolg tot eene goede organisatie te komen. — Hij treedt thans nader tot het onderwerp toe. De kamer heeft beslist, dat de hooge raad zal blijven een hof van cassatie, en niet zal zijn hof van appèl; daaruit volgt z. i. dat men ook het appèl in strafzaken behouden wil en dat men het getal hoven wil verminderen; daarom wenschte hij die hoofdpunten vooraf vastgesteld te zien. Het doel der bewoording van de memorie van beantw. was niet om te verschuiven, maar om te doen beseffen dat de regering moeijelijk kan afgaan op 't gevoelen der kamer, omdat vroeger in geheel anderen zin werd beslist. Het punt der civile appèllen. Het ontwerp, zegt de minister, dat ik meen dat aan de volledige organisatie moet voorafgaan, is geheel gereed en zal na het reces kunnen worden ingediend. Hij zou 't zeer gewenscht achten, indien de kamer haar oordeel over dat ontwerp nog eenigen tijd zou opschorten. Het heeft ten doel het getal en de zetels der hoven te bepalen. Als men de beregting der civile appèllen en die in strafzaken aan hoven toekent, dan zeker zou dit getal niet minder dan vijf kunnen zijn; dat was ook het voorstel der commissie van 1853. Als in het nieuw ontwerp nu dat getal ook op vijf wordt gesteld, dan wordt er nog niets gepraejudicieerd en zijn wij veel verder dan bij de vorige beslissing. — Andere wenken, afgescheiden van dit hoofdpunt, zal de minister zich gaarne ten nutte maken, en trachten te behartigen, zooals die nopens het faillieten-regt; hij zal zich beijveren te zijner tijd daaraan het noodig gevolg te geven. Er zijn ook ontwerpen van grooteren omvang in bewerking, zoodat men niet kan zeggen, dat bij het dep. van justitie werkeloosheid bestaat. — Hij verdedigt ook de *afzonderlijke* aanbieding van het 1e boek wetb. van strafregt, omdat dit de beginselen bevat, waarop dan verder kan worden voortgebouwd. Hij kan het 2e boek, dat bijkans geheel gereed is, aanbieden, maar welk nut zou dit hebben, wanneer men het niet eens is over de fundamenten van het gebouw. Hij zal niet antwoorden op 't verwijt van werkeloosheid van het dep. van justitie gedurende tien jaren. De verantwoording van wat hem zelven betreft, is reeds groot genoeg; maar hij gelooft toch dat het verwijt ten aanzien van zijn werkkring ongegrond is.

Wat de zaak der handligtingen aangaat, de minister is tegen partiële herziening van enkele bepalingen, en hier te meer omdat de minister van finantien en wij 't ontwerp in behandeling hebben, tot de regeling van de zaak der grootboeken, omdat het bezwaar der handligtingen zich juist voordoet bij de afschrijvingen voor minderjarigen op de grootboeken. De strekking dier verandering zal zijn gelijkstelling van afschrijving voor minderjarigen met overschrijving van onroerende goederen, zoodat de authorisatie der regtbank noodig zal zijn, gegrond op het advies van voogden.

De heer **Godefroi** moet bekennen, dat het hem ook na de rede van den minister voorkomt, dat de weg dien deze wil inslaan, niet de ware is. Op nieuw dringt hij aan, dat alle elementen eener regterlijke organisatie in eene wet worden opgenomen. Even als vroeger zou hij ook nu tegen een ontwerp stemmen, waarbij slechts gedeeltelijk aan den algemeenen wensch wordt voldaan. Het blijkt, dat bij den minister zekerheid bestaat omtrent eenige hoofdbeginselen der regterlijke organisatie, b. v. dat de hooge raad moet zijn een zuiver hof van cassatie en dat het appèl in strafzaken moet worden behouden en uitgebreid. De minister wil zelfs een getal van vijf geregtshoven. Als de minister het nu reeds zoo ver eens is, dan begrijpt spreker niet, waarom hij aarzelt eene regterlijke organisasie voor te stellen. De strijd over het getal en de zetels der hoven zal in allen gevalle plaats vinden. Zekerheid over den uitslag kan niet worden verkregen, maar spreker gelooft dat, zoo de minister, met eene prealabele wet komt, er veel meer kans tot verwerping bestaat dan wanneer hij eene volledige wet voordraagt. Na de rede van den minister moet hij dus blijven aandringen op de aanbieding van eene volledige wet op de regterlijke organisatie, die wel uitzigt geeft dat tot stand zal kunnen komen.

De **Min. van Justitie** ontveinst geenszins dat als hij eene afzonderlijke wet voordraagt nopens het getal en de zetels der hoven, er een groote strijd in de kamer zou worden gevoerd. Men behoeft zich dat niet te verbloemen. Maar als dat geschilpunt uit den weg zal zijn geruimd, dan bestaat er eerder mogelijkheid de regterlijke organisatie tot stand te brengen; zijn eenmaal de hoven gereduceerd, dan zal het voor hem of voor zijn opvolger veeleer mogelijk zijn, de regterlijke organisatie tot een goed resultaat te brengen. Hij blijft dus gelooven, dat de zucht om die organisatie tot een goed einde te brengen, werkelijk het meest wordt bevorderd door den weg in te slaan, waartoe hij besloten heeft.

Hierna worden de algemeene beraadslagingen over hoofdstuk IV gesloten en de voortzetting der discussien bepaald op morgen ten 11 ure.

De commissie van rapporteurs voor het VIIIste hoofdstuk (*Marine*) heeft kennis genomen van de memorie van beantwoording, door de regering betrekkelijk dat hoofdstuk ingezonden, en is van oordeel, dat daaromtrent geene nadere overweging in de afdeelingen wordt vereischt. Tevens heeft zij gemeend, zich van het uitspreken van een eigen oordeel omtrent de in dat stuk behandelde punten te kunnen onthouden.

De commissie van rapporteurs voor het Xde hoofdst. (*Oorlog*), heeft zich omtrent dit laatste in denzelfden geest verklaard.

Bepalingen omtrent den doortogt en het vervoer van landverhuizers.

De regering heeft dit ontwerp [illegible] nieuw aangeboden [illegible] genwoordige memorie van toelichting [illegible] op het voorloopig verslag [illegible] vorige zitting onafgedaan [illegible]

Wij ontleenen aan deze nieuwe voordragt de volgende algemeene toelichtingen:

[illegible] voorloopig verslag [illegible] eenige aanmerkingen, vroeger [illegible] in het midden gebragt nopens de kolonisatie in de Oost- en West-Indische bezittingen. [illegible] beantwoording der aangeroerde vraagpunten, die, gelijk te regt werd opgemerkt, buiten den kring van het wetsontwerp liggen, schijnt niet noodig. Wat de kolonisatie in het algemeen betreft, meent de regering te kunnen verwijzen naar het verslag der staatscommissie, ingesteld bij 's konings besluit van 14 Junij 1857, n°. 90, en naar de verklaring, omtrent de strekking van dat verslag door den minister van koloniën gedaan in § 10 der memorie van beantwoording van het voorloopig verslag over hoofdstuk XI der staatsbegrooting voor 1859.

De [illegible] onbestaande klagten, dat de vestiging van Europesche volkplanters in Nederlandsch Indië [illegible] tegenwerking [illegible] ontmoet, [illegible] immigratie van arbeiders of kolonisten in Suriname weinig of niets worde gedaan, vinden [illegible] beantwoording in dezelfde paragraaf der aangehaalde memorie. Daaruit blijkt eene geheel andere [illegible] dan aan de regeering wordt toegeschreven. Met [illegible] de pogingen, om in Suriname het aantal landbouwende handen [illegible] Oostersche en Chinesche elementen, [illegible] welke tegen haar schijnt te worden opgewat. [illegible] de zaak van het eindverslag der [illegible] commissie [illegible] over de kolonisatie van Suriname [illegible] medegedeeld, dat zij in denzelfden [illegible] wordt aangewezen bij § 12 der reeds aangehaalde memorie van beantwoording.

[illegible] betreft hetgeen [illegible] te dezer gelegenheid wordt aangevoerd omtrent het koloniesatie-plan van den baron *van Raders* gedraagt de regering zich [illegible] de toelichting [illegible] de ten [illegible] genomen [illegible] nadere memorie van toelichting [illegible] van het [illegible] over 1855.

§ 2. [illegible] andere [illegible] landverhuizers [illegible] eenige dagen [illegible] reizen [illegible] tot [illegible] die der inscheping, kunnen maatregelen noodig zijn om hen reeds in bescherming te nemen eer zij de havenplaats bereiken. In Nederland schijnen zulke maatregelen niet noodig. De landverhuizers toch zullen hier, in den regel, binnen weinige uren na hunne aankomst aan de grenzen de havenplaats bereiken, en doorgaans hunne reis door het rijk voortzetten met hetzelfde vervoermiddel, den spoortrein of de stoomboot, waarop zij zich aan de grenzen reeds bevonden. Er schijnt voor hen, terstond bij het betreden van den Nederlandschen bodem, geen behoefte te zijn aan teregtwijzing en inlichting. Het denkbeeld, om in sommige grensplaatsen een commissie of beambte te vestigen, wiens taak het zoude zijn, de landverhuizers in verband met de commissien van toezigt in de havenplaatsen voort te helpen, komt alzoo minder aannemelijk voor.

In de tweede plaats werd gevraagd, of de wet niet aan landverhuizers de zekerheid zou kunnen geven, dat zij op de grenzen met opzigt tot de betaling van inkomende regten voor de goederen en voor den mondkost, door hen medegevoerd, geen moeijelijkheden zullen ontmoeten. Eene wetsbepaling schijnt daartoe niet te worden vereischt. De goederen toch en de mondkost van [illegible], die met de stoombooten langs den Rijn en met spoortreinen aankomen, worden nu reeds niet aan de grenzen onderzocht, maar na verzegeling, regtstreeks vervoerd naar de zeehaven, waaruit zij vertrekken.

Het werd eene leemte in het ontwerp geacht, dat art. 3, omtrent de wijze van zamenstelling der commissien van toezigt, verwijst naar nader door den koning te geven algemeene voorschriften. Waren die voorschriften opgenomen in de wet, de waarborgen van ondernemers en van landverhuizers, meende men, zoude daardoor worden versterkt. Hiertegen mag worden aangemerkt, dat de commissien van toezigt evenzeer naar vaste regelen zullen worden gevormd, wanneer [illegible] behoeft naar [illegible] regelen zoo [illegible] commissien zitting [illegible] de tweede kamer [illegible] fabrieken [illegible] raadpleegd over het plan om de commissien van toezigt zamen te stellen uit leden van den gemeenteraad, leden van de kamer van koophandel en fabrieken, en scheepsreeders of cargadoors. Dit denkbeeld vond bij de handelscollegien bijval en komt vrij wel overeen met den wensch door de permanente commissie uit de Amsterdamsche reederijen aan de tweede kamer voorgedragen. De wenk dier vereeniging, om aan elke commissie een bezoldigd persoon toe te voegen, wien de uitvoering harer besluiten zou worden opgedragen en die ter vergadering eene adviserende stem zou hebben, zal worden overwogen. Intusschen blijft de regering het verkieslijk achten, dat het regelen van de wijze van zamenstelling der commissien van toezigt verblijve aan de uitvoerende magt.

De regering kan niet wel aannemen dat de verordeningen omtrent landverhuizers minder vertrouwen zullen inboezemen, indien zij, overeenkomstig naar voorstel, deels bij de wet, deels bij koninklijk besluit zijn vastgesteld.

§ 3. Er is te vergeefs naar een middel gezocht om met nog minder voorzorgen de landverhuizers in het rijk toe te laten. Met name kan eene bepaling als die van art. 2 niet geheel worden gemist. In het tegenwoordig ontwerp is daaraan nogtans eenige meerdere rekbaarheid gegeven.

Dat het ontwerp van de ondernemers van het vervoer van landverhuizers te veel zouden vergen, kan niet worden beaamd. Te regt, naar het voorkomt, heeft de meerderheid der leden, die aan het onderzoek deel namen, in het licht gesteld, dat men de te zwaar geachte bepalingen in de vreemde verordeningen terugvindt.

§ 4. Te verzekeren, dat eene wet het verloren aandeel in het vervoer van landverhuizers zal doen herwinnen, ware niet voorzigtig. Aangenomen echter, wat vrij algemeen wordt vermoed, [illegible] gen met andere oorzaken [illegible] de [illegible] dier lieden te doen vermin[illegible] [illegible] zi[illegible] van [illegible] atige nieuwe voorschriften [illegible] die veronderstelling schijn[illegible] [illegible] hinderpaal, in eene onvolledige [illegible] Er kan dan wel reden zijn om te betreuren, dat eene betere wetgeving niet vroeger tot stand kwam; doch voor het beweren dat het te laat is ge[illegible] worden om den hinderpaal uit den weg te ruimen, zouden be[illegible] zwaarlijk goede gronden zijn bij te brengen. En worden nieuwe voorschriften in het leven geroepen, dan verdient het veeleer aanbeveling, die zoo volledig mogelijk te geven, dan, gelijk het voorloopig verslag het uitdrukt, zich als het ware van de zaak af te maken.

§ 5. Dat Nederlandsche landverhuizers de bescherming der wet niet zouden behoeven, kan niet worden erkend. Aan de verordeningen op het vervoer van landverhuizers ligt tot grondslag de zorg voor de belangen eener bijzondere klasse van reizigers, die gedurende geruimen tijd in grooten getale moeten bijeen zijn in enge beperkte ruimte.

Uitgegeven en gedrukt bij H. NIJGH, te Rotterdam.